

Универзитет у Нишу
Медицински факултет

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ
ОСНОВНИХ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА

СТРУКОВНА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА/ТЕХНИЧАР

КЊИГА ПРЕДМЕТА

Ниш, 2007.

УВОД

Брзе промене у друштву, као и у здравственом систему и установама које припадају здравству захтевају нове школоване професионалце који потпуно разумеју процесе у здравству, организацијске проблеме у здравству и имају знања вештине да прихвате техничке и технолошке иновације које траже комплетнија и разноврснија стручна знања здравствених радника. Постоји све већа интенција за континуираним одржавањем и развијањем професионалне стручности, за увећањем или усавршавањем стечених знања и способности у вези са радом у здравству које све више подразумева и образовање у етици, психологији, и информатичким наукама.

Назив студијског програма:

Струковне студије првог степена на високошколској установи Универзитета у Нишу – Медицински факултет, за стицање назива струковна медицинска сестра/техничар трају 2475 часова. Медицинско образовање се остварује у оквиру шест семестара теоријске и практичне наставе, самосталног рада студената, праксе у здравственим установама и израде завршног дипломског рада у складу са Директивом 2005/36/ЕК Европског парламента и Савета Европе од 7. септембра 2005. Курикулум овог студијског програма треба да студентима обезбеди знање, практичне вештине и професионалне ставове потребне за њихов самостални рад у својству **струковних медицинских сестара /техничара**.

Циљеви студијског програма

Студијски програм за струковне медицинске сестре - техничаре има јасно дефинисане циљеве:

1. Да оптималним планом и програмом кроз теоријску а пре свега практичну наставу профилише струковне медицинске сестре-техничаре у савремене сараднике који поседују адекватно медицинско знање из медицине и додирних подручја, неопходно за ефикасан рад у нези пацијената и других клијената.
2. Да струковним медицинским сестрама- техничарима поред савременог теоријског знања и практичних вештина у процесу неге, пружа паралелно опште допунско образовање кроз изборне предмете, едукативне курсеве и семинаре као и свест о културним разликама, веровањима, вредностима.
3. Да струковним медицинским сестрама-техничарима у склопу најсавременије едукације и менторског рада омогући перманентну медицинску едукацију и примену научних сазнања којом би се очувала способност за рад, кроз одржавање и развој стручности и стицање најновијих знања у својој области стручног рада.
4. Да се едукацијом струковних сестара - техничара развија вештина комуникације; тимског рада; решавања организационих проблема; употребе информационе технологије; методологије истраживања уз неговање духа хуманости, посвећености и етичности.

Исход процеса учења:

По завршетку студија струковна медицинска сестра-техничар ће бити компетентна да:

1. Прихвати здравље као основну вредност човека а здравствену негу као основни мото свога позива.
2. Да примени научене теоријске принципе и практичне вештине у свим видовима опште неге болесника укључујући мере унапређења здравља и спречавања болести током процеса рада у болничким и клиничким одељењима, диспанзерима, амбулантама и специјализованим центрима и установама као и током кућног лечења.
3. Да поред знања и вештина за примену опште неге, посебно влада знањем и вештинама из ужег стручног усмерења за које се определила путем изборних предмета.
4. Да професионално решава захтевне стручне проблеме и тимски сарађује са стручњацима са високим образовањем у процесу дијагностиковања и лечења оболелих.
5. Да руководи тимом здравствене неге.
6. Да одреди и организује дневне радне задатке и распоред рада и успешно води целокупну радну документацију.
7. Да пренесу знања на друге тиме што ће учествовати у образовању сестара и осталих здравствених радника и сарадника.
8. Да комбиновањем знања из информатике, етике, медицине и медицинске терминологије помаже стручњацима са високим образовањем на развијању система у циљу успешнијег

лечења, иновација у лечењу и нези пацијената као и на реализацији научноистраживачких пројеката.

Услови за упис на студијски програм

На студијски програм основних струковних студија за струковне медицинске сестре-техничаре општег смера може се уписати лице које има завршену средњу медицинску школу (са најмање 100 часова неге), у четворогодишњем трајању након успешно положеног пријемног испита. Кандидат за упис полаже пријемни испит, на начин и по поступку утврђеном општим актом Медицинског факултета Универзитета у Нишу (ПРАВИЛНИК О ПРИЈЕМНОМ ИСПИТУ И УПИСУ У ПРВУ ГОДИНУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ОСНОВНИХ СТРУКОВНИХ И ИНТЕГРИСАНИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА НА МЕДИЦИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ У НИШУ). Пријемни испит се полаже из предмета Анатомија и Физиологија за ученике средње медицинске школе. Испит се вреднује са 60 поена за сва тачна решења што са поенима из средње школе може износити максимум 100.

Начин провере знања и оцењивање

У току предиспитних обавеза у семестру врши се континуирана провера знања (оцењује се присуство и активност на теоријској и практичној настави, резултати на вежбама, семинарима, тесту, колоквијуму), а коначна оцена се утврђује на испиту. У току ових активности студент остварује поене на основу којих формира коначну оцену. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена (нумерички једнако оцени 10). Остварени поени у току предиспитних обавеза се признају све док се успешно не положи завршни испит у истој школској години. У току семестра се врши континуирана провера знања, а коначна оцена се утврђује на испиту. Током наставе знање се проверава на колоквијумима, семинарима, тесту и другим облицима провере знања из одређених целина наставног предмета, као и на завршном испиту. Испитни колоквијум је облик провере знања којим се детаљно проверава знање из већег заокруженог дела обављене наставе из појединог предмета. У сваком семестру могу се организовати до два испитна колоквијума. Положени испитни колоквијум, у виду оствареног кредита, признаје се све док се успешно не положи завршни испит у истој школској години. Градиво положено на испитном колоквијуму се не испитује на завршном испиту. Завршни испит се у структури поена за предмете који чине кор курикулума може вредновати са највише 50% укупног броја поена. Завршни испит се у структури поена за остале предмете може вредновати са највише 30-40% укупног броја поена.

Листу основних и осталих предмета доноси Наставно-научно веће на предлог Одбора за основну наставу.

Успех студента изражава се оценама и то:

- Оцена 10 (изузетан) за остварених 95-100 поена
- Оцена 9 (одличан) за остварених 85-94 поена
- Оцена 8 (врло добар) за остварених 75-84 поена
- Оцена 7 (добар) за остварених 65-74 поена
- Оцена 6 (довољан) за остварених 55-64 поена
- Оцена 5 (није положио) за остварених 0-54 поена

Медицински факултет води трајну евиденцију о положеним испитима. У евиденцију и индекс студената уносе се прелазне оцене, а оцена 5 (није положио) уписује се само у евиденцију. На формирање оцене на испиту утиче структура укупног броја поена које је студент остварио током наставе. Успех студента на испиту може се изразити, у случају потребе вредновања у иностранству или из других разлога, и на нумерички начин и то:

A+	=>	10
A	=>	9
Б	=>	8
Ц	=>	7
Д	=>	6
Ф	=>	5

Бодовна вредност предмета

Бодовна вредност предмета је исказана у складу са Европским системом преноса бодова дата је у опису предмета. У оквиру предмета бодови се прерасподељују у односу на укупно ангажовање студента које се односи на активну наставу (предавања, вежбе, семинари и др.), самостални рад, теренски рад, учење у библиотеци или код куће, припрему испита и колоквијума. Бодови представљају меру укупно уложеног рада студента у савладавању предвиђеног градива и додељују се студенту након успешно положеног испита тј. окончања одређеног дела студијског програма.

Бодовна вредност завршног рада

Бодовна вредност за вршног рада дата је у курикулуму студијског програма. Студенти су у обавези да припреме рад на неку изабрану тему на основу менторски вођеног пројекта.

Наставници и сарадници

За извођење наставе према овом студијском програму факултет ангажује потребан број наставника и сарадника са одговарајућим научним и стручним квалификацијама. Планом извођења наставе утврђују се наставници и сарадници за извођење наставе, а њихови подаци (CV, избори у звања, референце) стављају се на увид јавности.

Литература

Литература за студије и полагање испита усклађена је са обимом студијског програма, а за поједине предмете са обимом предмета исказаних у ЕСПБ бодовима. Планом извођења наставе утврђује се литература за студије и полагање испита.

План наставе студијског програма
струковна медицинска сестра/техничар

Ред. бр.	Назив предмета	I година		II година		III година		УКУПНО	ЕСПБ
		Т	П	Т	П	Т	П	Т П	
1.	Анатомија и хистологија	4	4					60+60=120	9
2.	Изборни предмет	2	0					30+0=30	2
3.	Медицинска етика и медицинска социологија	2	0					30+0=30	2
4.	Медицинска информатика и менаџмент	2	3					30+45=75	6
5.	Епидемиологија	1	2					15+30=45	3
6.	Социјална медицина и хигијена	2	1+1					30+15+15=60	4
7.	Фармакологија са токсикологијом	2	2					30+30=60	4
8.	Медицинска физиологија и биохемија		3+3					45+45=90	9
9.	Микробиологија и имунологија		2+2					30+30=60	6
10.	Патофизиологија и патологија		4+1+2					60+15+30=105	7
11.	Здравствена нега и дијететика		3+2+2					45+30+30=105	8
12.	Физичко васпитање *	0	2	0	2			0+60=60	-
13.	Основи клиничке праксе			2	1+1			30+15+15=60	4
14.	Основи неурологије са негом			1	2+2			15+30+30=75	6
15.	Основи педијатрије са негом			2	2+2			30+30+30=90	7
16.	Основи физикалне медицине и рехабилитације			1	2			15+30=45	3
17.	Основи интерне медицине са негом			4	5			60+75=135	10
18.	Здравствено васпитање				1+2			15+30=45	3
19.	Основи радиологије и онкологије			2	2			30+30=60	4
20.	Геријатрија са негом			2	1+1			30+15+15=60	4
21.	Основи хирургије са негом			3	2+3			45+30+45=120	8
22.	Основи инфективних болести са негом			2	3			30+45=75	6
23.	Организација здравствене заштите			1	1+1			15+15+15=45	3
24.	Изборни предмет			1	2			15+30=45	2
25.	Општа анестезиологија и реаниматологија					1	3	15+45=60	6
26.	Основи психијатрије са медицинском психологијом					2	4	30+60=90	7
27.	Основи гинекологије и акушерства са негом					2	4	30+60=90	7
28.	Изборни модул					3	6	45+90=135	10
29.	Изборни предмет					2	13	30+195=225	15
30.	Стручна пракса					0	12	0+180=180	10
31.	Завршни стручни рад					0	4	0+60=60	5
	Т	225	180	150	180	120	30	885	
	П	195	180	255	270	255	435	1590	
	Свега:	420	360	405	450	375	465	2475	
	УКУПНО		780		855		840	2475	180

* Факултативна настава-број часова није приказан у укупном збиру

1. Анатомија и хистологија

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Анатомија и хистологија		
Одговорни наставник: Проф. др Наталија Ј Стефановић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 1	Семестар: I	
Број ЕСПБ: 9		
Услов: нема		
Циљ предмета		
Упознавање са нормалном грађом човечијег тела, да кроз практичан рад студенти стекну одређена искуства и да овладају анатомском терминологијом, да могу да разумеју и да дефинишу и описују грађу тела човека; да буду припремљени за даље праћење предклиничких, а посебно клиничких предмета чију основу чини анатомија. Упознавање студената са основним принципима организације ћелије и ткива и са хистолошком грађом органа и органогенезом.		
Исход предмета (знања, вештине, ставови)		
На основу разумевања основних принципа развића и организације људског организма студент је у могућности да уочи међусобну повезаност структуре и функције органа и система органа, што је неопходно за даље студирање, пре свега за учење физиологије и патологије.		
Студент разуме и дефинише грађу човековог тела, влада анатомском терминологијом		
Садржај предмета		
<u>Теоријска настава</u>		
Анатомија. Основни анатомски термини, предели и делови тела, увод у остеологију, артрологију, миологију, ангеологију, комплетну органологију, неурологију, дерматологију и површинску анатомију.		
Хистологија. Организација и основне функције ћелије (мембрански систем и мембрански одељци ћелије; цитоскелет, специјализације ћелијских површина и комуникација ћелије са окружењем, ћелијске популације. Ткива и хистогенеза (основна ткива-епително, везивно, мишићно и нервно ткиво). Хистолошка организација органа и органогенеза, системи органа (кардиоваскуларни, имуни, ендокрини, респираторни, дигестивни, уrogenитални и нервни; кожа и чулни органи). Општа и специјална ембриологија.		
<u>Практична настава</u>		
Анатомија. Обрада претходно поменутих поглавља кроз додатна предавања, консултације, колоквијуме, тестове и семинарске радове.		
Хистологија. Основни принципи израде хистолошких препарата. Микроскопирање и упознавање структуре ткива и органа. Извођење семинара кроз облик интерактивне наставе. Тестови провере знања на вежбама.		
Литература		
1. Стефановић Н, Антић С, Васовић Љ, Чукурановић Р, Павловић С, Арсић С. Анатомија човека за студенте фармације. Медицински факултет: Ниш, 2004.		
2. Перовић М. и сар. Хистологија, скрипта за студенте високе медицинске школе. Медицински факултет: Ниш, 2004.		
Број часова активне наставе: 120	Теоријска настава: 60	Практична настава: 60
Методe извођења наставе		
Предавања, консултације, колоквијуми, тестови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		

Завршни испит*

- Писмени испит:
- Усмени испит: 50

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	АНАТОМИЈА И ХИСТОЛОГИЈА	1.
Година студија:	I	
Семестар:	I	
Видови наставе:	теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 4, Вежбе:4 .	
Укупно часова: 120	Предавања: 60, Вежбе:60	

	ТЕОРИЈСКА НАСТАВА - АНАТОМИЈА	Т час.
1.	Дефиниција анатомије. Општа остеологија. Остеологија горњег екстремитета (clavicula; scapula; Radius; Ulna; Ossa manus) Остеологија грудног коша (sternum, costae, vertebrae thoracales, грудни кош као celina). Општа артнологија. Артнологија горњег екстремитета. Артнологија грудног коша.	2
2.	Општа миологија. Мишићи горњег екстремитета. Подела руке на делове и регије. Мишићи зидова грудног коша. Орјентационе линије и тачке. Regio mammaria.	2
3.	Крвни судови руке. Артерије, вене и лимфатици зидова грудног коша. Општа неурологија Нерви горњег екстремитета. Нерви зидова грудног коша.	2
4.	Подела грудне дупље.	2
5.	Systema cardiovasculare.	2
6.	Vertebrae lumbales.	2
7.	Мишићи доњег екстремитета. Артерије, вене (површне и дубоке), лимфни судови и лимфне жлезде доњег екстремитета. Живци доњег екстремитета (Pl. lumbalis et Pl. sacralis); Клинички значај	2
8.	Trbušna duplja.	2
9.	Панкреас, слезина. Бубрег	2
10.	Карлична дупља и полни органи.	2
11.	Кости главе- подела.	2
12.	Регија врата.	2
13.	Regio parotidomasseterica; fossa retromandibularis.	2
14.	Усна дупља, ждрело, гркљан.	2
15.	Око и помоћни органи ока	2
16.	Спољашње уво. Средње уво. Унутрашње уво.	2
17.	CNS.	2
18.	Међумозак. Велики мозак. Мождане спојнице.	2
19.	Сензитивни сензоријелни путеви Лимбички систем. Аутономни нервни систем.	2
20.	Овојнице мозга и кичмене мождине.	2
	Укупно часова:	40
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА – АНАТОМИЈА	П час.
1.	Дефиниција анатомије, историјат, подела, анатомска номенклатура, орјентација у анатомији. Општа остеологија - ембриолошко порекло, грађа, раст костију, биолошка реакција, подела костију	2

	<p>Остеологија горњег екстремитета (<i>clavicula; scapula; Radius; Ulna; Ossa manus</i>) Остеологија грудног коша (<i>sternum, costae, vertebrae thoracales</i>, грудни кош као целина). Општа артрологија - главни и споредни елементи зглоба, подела зглобова, функција. Артологија горњег екстремитета (<i>art. sternoclavicularis, art. humeri, art. cubiti, art. radiocarpalis, art. manus</i>). Артологија грудног коша (<i>symphysis intervertebralis, ligg. flava</i>), Кичмени стуб као целина.</p>	
2.	<p>Општа миологија (дефиниција, делови, подела, грађа, биолошка реакција); Мишићи горњег екстремитета (мишићи рамена, надлакти, подлакти и шаке); пазушна јама (<i>fossa axillaris</i>) – зидови и садржај. Клинички значај. Подела руке на делове и регије. Мишићи зидова грудног коша (леђни мишићи, <i>m. transversus thoracis, mm. intercostales, diaphragma</i>). Клинички значај Оријентационе линије и тачке грудног коша. <i>Regio mammaria</i>.</p>	2
3.	<p>Крвни судови руке: артерије (пазушна артерија, надлактина артерија, жбична артерија, лакатна артерија, артерије шаке); дубоке и површне вене (<i>V. cephalica, v. basilica</i> и анастомозе у превоју лакта); лимфатици руке; клинички значај. Артерије, вене и лимфатици зидова грудног коша. Општа неурологија (подела нервне система, нервна ћелија, кичмени живац); Нерви горњег екстремитета и њихов клинички аспект - рамени живчани сплет (<i>plexus brachialis</i>) - бочне и завршне гране. Нерви зидова грудног коша.</p>	2
4.	<p>Пордела грудне дупље (<i>regio pleuropulmonalis; mediastinum</i>). <i>Trachea; Bronchus principalis, radix pulmonis. Pulmo et pleura</i>. Клинички значај. Медиастинум (подела, зидови и садржај); <i>thymus. V.cava superior, N. phrenicus Arcus aortae, Aorta thoracica, Oesophagus N. vagus, Tr. sympatiheticus, Ductus thoracicus, Ductus lymphaticus dexter, sistem v. azygos</i>. Клинички значај</p>	2
5.	<p><i>Systema cardiovasculare</i>; Мали и велики крвоток; <i>Cor</i> (спољашњи и унутрашњи изглед); <i>Cor</i>-грађа, спроводни апарат срца, крвни судови и живци срца, пројекција срца и аускултација срчаних тонова. <i>Pericardium</i> -делови, шпагови и везе. Велики крвни судови срчане базе. Клинички значај</p>	2
6.	<p><i>Vertebrae lumbales; Os sacrum; Os coccygis; Os coxae</i>; Карлица као целина, дијаметри, отвори; <i>Femur; Patela; Art. sacroiliaca; Art. coxae; Symphysis pubica. Tibia; Fibula; Ossa pedis; Art. genus; Art. talocruralis; Artt. pedis</i>. Клинички значај</p>	2
7.	<p>Мишићи доњег екстремитета: <i>mm. bedra</i> (унутрашњи и спољашњи); <i>Mm. buta</i> (подела по групама); <i>Hiatus subinguinalis, Trig. femorale, Canalis adductorius, Mm. glutei</i>. Мишићи потколенице (подела по групама); <i>Fossa poplitea; Mm.pedis</i>. Подела доњег екстремитета на дрлове и регије. Артерије, вене (површне и дубоке), лимфни судови и лимфне жлезде доњег екстремитета. Живци доњег екстремитета (<i>Pl. lumbalis et Pl. sacralis</i>); Клинички значај</p>	2
8.	<p>Границе трбушне дупље; подела на регије; оријентационе линије и тачке. Зидови трбушне дупље, апонеуротичне творевине, слабе тачке предњег и задњег трбушног зида. Перитонеум, творевине паријеталног и висцералног перитонеума, шпагови - опорњачка кеса (<i>bursa omentalis</i>) Гастер - положај, односи, морфологија, перитонеум, грађа, крвни судови и живци. Интестинум <i>tenuae</i> (<i>duodenum, jejunum, ileum</i>) морфологија, перитонеум, грађа, крвни судови и живци <i>Intestinum crasum</i> (<i>coecum, colon, rectum i canalis analis</i>) -морфологија, перитонеум, грађа, крвни судови и живци. Јетра (<i>Hepar</i>)- положај, односи, пројекције, морфологија и грађа; Жучни путеви (главни и споредни).</p>	2
9.	<p>Панкреас, Слезина (положај, односи, пројекције, морфологија и грађа), <i>V. portae hepatis</i> (настанак, пут, притоке, анастомозе са системом горње и доње шупље вене). Бубрег (<i>ren</i>)- положај, морфологија, скелетотопски и синтопски односи, омотачи, макроскопска и микроскопска грађа (<i>nefron</i>), крвни судови и живци; мокраћовод (<i>ureter</i>) Ретроперитонеални простор (<i>spatium retroperitoneale</i>)- зидови и садржај (трбушна аорта, доња шупља вена, живци трбуха, <i>plexus coeliacus</i>, слабински део симпатикуса, лимфатици трбуха, надбубрежна жлезда.</p>	2
10.	<p>Зидови карличне дупље (мишићи, зглобови, фасције) перинеум, подела карличне дупље, крвни судови и живци (<i>plexus pelvicus</i>), <i>Rectum, vesica urinaria</i>,</p>	2

	Мушки полни органи (<i>organa genitalia masculina</i>)- спољашњи и унутрашњи; Женски полни органи (<i>organa genitalia feminina</i>)- спољашњи и унутрашњи.	
11.	Кости главе- подела. Чеона кост (<i>os frontale</i>), ситаста кост (<i>os ethmoidale</i>), клинаста кост (<i>os sphenoidale</i>) и потиљачна кост (<i>os occipitale</i>). Темена кост (<i>os parietale</i>), Слепоочна кост (<i>os temporale</i>). Непарне кости лица- доња вилица (<i>mandibula</i>), раласта кост (<i>vomer</i>) и пођезична кост (<i>os hyoideum</i>). Парне кости лица – горња вилица (<i>maxilla</i>), непчана кост (<i>os palatinum</i>), јабучна кост (<i>os zygomaticum</i>), носна кост (<i>os nasale</i>) сузна кост (<i>os lacrimale</i>) доња носна шкољка (<i>concha nasalis inferior</i>). Краниофацијалне дупље (<i>orbita, cavitas nasi, fossa temporalis, fossa infratemporalis, fossa pterigopalatina</i>), вратни пршљенови (<i>vertebrae cervicales- типични i atipični</i>), зглобови главе и врата- покретни и непокретни	2
12.	<i>Regio cervicalis anterior</i> - границе, топографија, надхиоидни и подхиоидни мишићи, крвни судови и живци (<i>a. carotis communis, v. jugularis interna, V. jugularis externa et anterior, plexus cervicalis</i>). <i>Regio cervicalis lateralis</i> - границе, топографија, скелнски мишићи, крвни судови и живци (<i>a. subclavia, v. subclavia</i>). <i>Regio cervicalis posterior</i> - границе, топографија, мишићи, крвни судови и живци. Мимични мишићи лица (подела, инервација и функција) Клинички аспекти и значај.	2
13.	<i>Regio parotidomasseterica; fossa retromandibularis</i> (зидови и садржај-паротидна жлезда, фаџијални нерв (VII), спољашња каротидна артерија и вене); кранијални живци-подела. <i>Spatium retro- и lateropharyngeum</i> (зидови и садржај- унутрашња југуларна вена, унутрашња каротидна артерија, вратни симпатикус, четири последња кранијална живца, <i>n. glossopharyngeus, n. vagus, n. accessorius, n. hypoglossus</i>). Клинички аспекти и значај <i>Fossa infratemporalis</i> (зидови и садржај-тригеминални нерв, мастикаторни мишићи, максиларна артерија, вене). Клинички аспекти и значај	2
14.	Усна дупља (<i>cavitas oris</i>)- зидови, подела садржај; меко непце, тврдо непце, уснице, образи, ждрелно сужење, језик, плувачне жлезде, зуби (дентиција, морфологија, грађа, фиксација зуба) Носна дупља (<i>cavitas nasi</i>) зидови и подела, параназалне шупљине. Клинички аспекти и значај. Ждрело (<i>pharynx</i>)- положај, подела, морфологија, грађа. Гркљан (<i>larynx</i>)- зидови (хрскавице, зглобови и везе, мишићи, подслузокожа и слузокожа, дупља гркљана (<i>cavitas laryngis</i>)). Клинички аспекти и значај.	2
15.	<i>Oculus</i> – <i>n. opticus</i> и <i>bulbus oculi</i> грађа зида (<i>cornea, sclera, iris, corpus ciliare, choroidea, stratum pigmenti</i> , ретина, очно дно) и садржај (<i>lens, corpus vitreum, humor aquosus, camera anterior et posterior</i>). Помоћни органи ока (<i>organa oculi accessoria</i>)- капци, обрва, мишићи очне јабучице, омотачи очне јабучице, слузокожа, сузни апарат; <i>n. oculomotorius, n. trochlearis, n. abducens</i>	2
16.	Спољашње уво (<i>auris externa- auricula, meatus acusticus externus</i>), бубна опна (<i>membrana tympanica</i>). Средње уво (<i>auris media- бубна дупља, слушне кошчице, мишићи бубне дупље, шупљине мастоидног наставка и антрум, слушна туба</i>) Унутрашње уво (<i>auris interna</i>)- коштани лабиринт (<i>cochlea, vestibulum, canales semicirculares</i>) и мембранозни лабиринт; вестибулокохлеарни живац (VIII).	2
17.	ЦНС- увод, подела и грађа (нервна ћелија, неуроглиа, бела и сива маса), кичмена мождина (<i>medulla spinalis</i>)- морфологија и грађа. Продужена мождина (<i>medulla oblongata</i>), мождани мост (<i>pons</i>), Мали мозак (<i>cerebellum</i>)- морфологија и грађа. Четврта мождана комора (<i>Ventriculus IV</i> - зидови, шпагови, комуникантни отвори), средњи мозак (<i>mesencephalon</i>)- морфологија и грађа Клинички аспекти и значај.	2
18.	Међумозак (<i>diencephalon</i>)- морфологија и грађа; трећа мождана комора (<i>ventriculus III</i>)- зидови, шпагови, комуникантни отвори. Велики мозак (<i>telencephalon</i>) – морфологија и грађа (мождана кора и центри, субкортикалне сиве масе, <i>capsula interna</i>). Мождане спојнице (<i>commissurae telencephali</i>): <i>corpus callosum, comissura cerebri anterior</i>	2

	и fornix – морфологија и грађа (vlakana kaloznog tela и форникса). Ventrikulus lateralis. Клинички аспекти и значај	
19.	Сензитивни (tr. spinothalamicus, lemniscus medialis, tr. spinocerebellaris anterior et posterior, tr. cuneocerebellaris), моторни (tr. corticospinalis, tr. corticobulbaris, tr. frontopontinus, tr. temporo-pontinus, екстрапирамидални систем) и сензоријелни путеви (оптички, акустички, олфактивни и густативни). Лимбички систем (лимбичка кора, лимбичка једра и лимбички кругови) Аутономни нервни систем (подела и функција).	2
20.	Овојнице мозга и кичмене мождине (meninge), цистерне у кичменом каналу и лобањи, ликвор (постанак, пут и елиминација), баријере мозга, крвни судови (артерије и вене) ЦНС-а и венски синуси. Клинички аспекти и значај	2
	Укупно часова:	40

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА - ХИСТОЛОГИЈА

	Т час.
1. Увод у хистологију. Цитологија (основна организација ћелије, ћелијска мембрана)	2
2. Цитологија (једро, цитоплазма, мембрански одељци ћелије, специјализације ћелијских површина, ћелијски спојеви) Екстрацелуларни матрикс (везивна влакна)	2
3. Епително ткиво (покровни и жлездани епители). Везивно ткиво.	2
4. Везивно ткиво (ћелије, ембрионална везива, растресито везиво, густа везивна ткива масно ткиво, хрскавица, кост) Мишићно ткиво (глатко мишићно ткиво, скелетно и срчано мишићно ткиво)	2
5. Нервно ткиво (неурон, глијалне ћелије). Хематопоеза и крв	2
6. Кардиоваскуларни систем (грађа срца, артерије, вене, микроциркулација) Респираторни систем (хист. карактеристике спроводног дела респираторног система, грађа плућа)	2
7. Дигестивни систем (хист. карактеристике дигестивне цеви, усна дупља, једњак, желудац, танко и дебело црево, пљувачне жлезде, јетра, жучна кеса). Имуни систем (ћелије, имуни одговор, органи имуног система)	2
8. Ендокрини систем (ендокрине жлезде). Уринарни систем (бубрег, м. бешика, м. канали)	2
9. Мушки репродуктивни систем (тестис). Женски репродуктивни систем (јајник, материца, вагина, менструални циклус)	2
10. Кожа (грађа и деривати коже). Нервни систем и чула (сива и бела маса у централном и периферном нервном систему, око, уво)	2
Укупно часова:	20

ПРАКТИЧНА НАСТАВА - ХИСТОЛОГИЈА

	П час.
1. Микроскопирање. Облици ћелија, облици једара. Епително ткиво (једнослојни коцкаст епител, једнослојни цилиндрични епител)	2
2. Епително ткиво (псеудослојевити епители, плочасти епител, епител прелазног типа)	2
3. Везивно ткиво (мезенхим, растресито, фиброзно, жуто масно ткиво)	2
4. Хрскавица (хијалина), коштано ткиво (ламеларна кост, енхондрално окоштавање) Мишићно ткиво (глатко, скелетно, срчано)	2
5. Нервно ткиво (пирамидне ћелије коре великог мозга). Хематопоеза и крв (размаз периферне крви)	2
6. Кардиоваскуларни систем (артерија, вена). Респираторни систем (трахеја, плућа)	2
7. Дигестивни систем (пљувачне жлезде, желудац, јејунум, јетра, панкреас)	2
8. Имуни систем (тимус, лимфни чвор). Ендокрини систем (хипофиза, тироидеа, надбубрежна жлезда)	2
9. Уринарни систем (бубрег, мокраћна бешика). Мушки и женски репродуктивни систем (тестис, јајник, материца)	2

10.	Нервни систем (мали мозак, периферни нерв, ганглион) и чула (кожа, корнеа, Кортијев орган)	2
	Укупно часова:	20

3. Медицинска етика и медицинска социологија

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Медицинска етика и медицинска социологија		
Одговорни наставник: Проф. др Бранка Ђ Лазаревић Јовановић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 3	Семестар: I	
Број ЕСПБ: 2		
Услов: нема		
Циљ предмета Усвајање основних етичких и социолошких знања о медицини и рада у медицини; оспособљавање будућих струковних медицинских сестара/техничара за сагледавање и лечење и негу пацијената као комплексног биопсихосоцијалног бића.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Ефикасно и одговорно обављање професионалне улоге у здравственом систему. Професионална мудрост у комуникацији с пацијентима, колегама, глобалном јавношћу. Професионална мудрост у комуникацији с пацијентима, колегама, глобалном јавношћу		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Концептуални оквир медицине, историјски преглед медицине као науке и праксе. Клиничка медицина и етички проблеми клиничког рада. Историјат медицинске етике: Хипократова заклетва и њене историјске импликације, женевска ревизија Хипократове заклетве и етички кодекси. Медицинска етика у пракси: специфичности медицинске етике, деонтологија, медицинска тајна, подељена тајна, јатрогенија, еутаназија, етичка и кривична одговорност лекара, етичка медицинских истраживања, медицинско право: основни проблеми и аспекти, међународни у говори. Јавно здравство. Концептуални оквир медицинске социологије, медицина као предмет социологије. Социологија здравља и болести. Здравље/болест - појединац, друштво. Здравствено и болесничко понашање: социокултурални контекст, модели и варијабле. Стил живота, понашање, болест, здравље - промоција здравља. Социологија менталних поремећаја, стрес и социјална подршка. Социологија болнице: структурација активности и врсте интеракција, хијерархија улога и модели понашања. Улоге и односи између пацијената здравствених радника: разлике у улогама, нивои и модели интеракције. Социјалне промене и промене у улогама и односима лекар - пацијент. Професија медицински техничар здравствене неге: појам и структурални елементи професије. Образовање и социјализација струковних медицинских техничара здравствене неге. Социјални статус, професионална етика, идеологија и професионална култура струковних медицинских техничара здравствене неге. <u>Практична настава</u> Анализа случајева из праксе, панел расправе, семинари о кључним проблемима лечења. Кондиционирање вештина комуникације са пацијентима и лекарима. Консултације. Тест.		
Литература 1. Лазаревић-Јовановић Б. Увод у медицину са медицинском етиком и историјом медицине. Медицински факултет: Ниш, 2000. 2. Марић Ј. Медицинска етика. 1994. 3. Антић М. Медицинска социологија - концептуално-историјски преглед. Шид, 1998. 4. Церјан-Летица Г. и сар. Медицинска социологија. Загреб. 2003.		
Број часова активне наставе: 30	Теоријска настава: 30	Практична настава: 0
Методe извођења наставе Теоријска настава: интерактивна предавања, Практична настава: панел расправе, семинари Консултације: континуирано		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		

Завршни испит*
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50
<p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>
семинар-и

Назив предмета:	МЕДИЦИНСКА ЕТИКА И МЕДИЦИНСКА СОЦИОЛОГИЈА	3.
Година студија:	I	
Семестар:	I	
Видови наставе:	Теоријска	
Број часова недељно:	Предавања: 2 вежбе: 0	
Укупно часова: 30	Предавања: 30 вежбе: 0	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

Т час.

МЕДИЦИНСКА ЕТИКА

1. **Медицина.** - Медицина, стоматологија (дефиниција, поделе). Теоријске основе савремене медицине, задаци и развој специјалности. Народна медицина, хербална медицина, траварство. Лекаруше. Надрилекарство. Антимедицина. 2
Здравље и болест. – Здравље, дефиниција здравља, еугеника. Дијагноза здравља, здравствена и витална статистика. Болест. Онтолошки појам болести. Теорија болести.
2. **Етика.** - Етика као филозофска дисциплина. Дефиниција појма морала. Теоријска етика. Етика у пракси. Појам етичких кодекса. Суд части. Ревизија етичких кодекса. Морално понашање. 2
Историјат медицинске етике. - Хипократов значај у медицини. Хипократова заклетва и њен значај. Историјски развој медицинских заклетви и кодекса. Женевска ревизија Хипократове заклетве.
3. **Медицинска етика у пракси.** - Специфичности медицинске етике. Деонтологија. Медицинска тајна. Подељена тајна. Јатрогенија. Еутаназија. Кривична одговорност и лекарска тајна. Етички аспект медицинских истраживања. Хелсиншка декларација. Етичке дилеме савремене медицине. 2
Медицинско право. - Основни проблеми и аспекти медицинског права. Међународни уговори. Јавно здравство. Осигураници.
4. **Клинички аспект медицине.** - Клиничка медицина. Историја болести. Клиничко мишљење и просуђивање. 2
Историја медицине и савремена медицина. - Медицина старих народа. Грчка медицина. Римска медицина. Салермо. Византијска медицина. Арапска медицина.
5. Западноевропска манастирска медицина. Медицина ренесансе. Медицина новог века. Савремена медицина. 2

МЕДИЦИНСКА СОЦИОЛОГИЈА

6. **Концептуални оквир.** Карактеристике и поље истраживања. Место и улога медицинске социологије у јавном здравству. Историјат. Теоријске оријентације и истраживачке технике у медицинској социологији. Медицина као предмет социологије. Однос друштвене заједнице према здрављу, болести и здравственој служби. 2
Нормално VS патолошко. - Медицински и социолошки концепти нормалности. Семантика и симболика појма нормално; социолошко, медицинско, антрополошко, социјалнопсихолошко и правно схватање; физиолошко схватање, биолошка квантификација. Социолошки концепт нормалности и нормализације, теорија етикетирања, абнормална подела рада. 2

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА		Т час.
8.	Здравље. - Здравље као примарна вредност човека. Феноменолошка вишедимензионалност здравља и холистички приступ. Социолошки и филозофски проблеми дефинисања здравља. Разлика између биомедицинског и социолошког приступа здрављу. Савремени социолошки концепти и модели здравља. Социолошки индикатори, елементи и фактори здравља. Промоција здравља.	2
9.	Болест. - Болест као иманентна појава људског живота. Феноменолошка вишедимензионалност болести и холистички приступ. Социолошки и филозофски проблеми дефинисања болести. Социолошки модели и концепти болести. Социјална конструкција болести. Социјални фактори болести и социјалне болести. Болест, појединац, друштво.	2
10.	Душевне болести и/или душевни поремећаји. -Проблем дефиниције. Основни модели душевних поремећаја: медицински модел, психоаналитички модел, социодинамски модел, бихејвиористички модел, социолошки модел.	2
11.	Стрес и социјална подршка. - Стрес и болест. Физиолошки процеси и стрес. Социјални фактори и стрес: стресне ситуације, прилагођавање стресу, биосоцијални одјек, теорија о стресогеним животним догађајима. Појам и облици и методе мерања социјалне подршке. Пострауматски стресни поремећај.	2
12.	Здравствено понашање. - Општа теорија о понашању и основни облици здравственог понашања. Теорије о здравственом понашању: модел здравственог уверења, теорија понашања при тражењу помоћи, модел фаза у болесничком понашању. Концепт болесничке каријере. Ситуацијско-адаптацијски модел болесничког понашања. Модел коришћења медицинске заштите.	2
13.	Улоге и односи између пацијената и здравствених радника. - Разлике у улогама. Врсте и нивои односа. Модели интеракције. Историјат. Друштвене промене и промене у улогама и односима између здравствених радника и пацијената. Структурално-функционална анализа. Примена системске теорије. Пацијент - лекар, медицинска сестра.	2
14.	Друштвене неједнакости у здрављу и здравственој заштити. - Појмовна разграничења: друштвена диференцијација, друштвена стратификација, друштвене разлике и неједнакости. Здравствене неједнакости. Здравствене неједнакости и принципи праведности у здрављу. Појавни облици здравствених неједнакости.	2
15.	Сестре и сестринство. - Појам сетринства, сестринство између занимања и професије. Делатност, статус и улога сестринства. Историјат. Карактеристике клиничког сестринства.	2
	Укупно часова:	30

4. Медицинска информатика и менаџмент

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Медицинска информатика и менаџмент		
Одговорни наставник: Доц. др Зоран Г Милошевић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 4	Семестар: I	
Број ЕСПБ: 6		
Услов: нема		
<p>Циљ предмета Менаџмент у здравству представља један од основних елемената здравствене политике. Циљ наставе из здравственог менаџмента је усвајање савременог приступа, од значаја за функционисање целокупног здравственог система. Настава из информатике омогућава инеграцију у савремени свет и приступ савременој медицинској технологији.</p>		
<p>Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Овладаном материјом, студенти могу да спроводе здравствени програм и активност кроз интегрисање здравственог система, њихову контролу, мониторинг и евалуацију, као и владање модерним информационим системима. Студент користи у свом раду савремене информационе системе.</p>		
<p>Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Увод у рачунарство, архитектура и рад рачунара, организација података у рачунару, оперативни систем и апликативни софтвер, заштита података, Интернет, Оперативни систем Windows, Microsoft word. Теоријска настава из Менаџмента: Дефиниција, историјат, циљеви, функције, Савремени концепт здравља; квалитет живота, Међузависност здравља и економског развоја, Здравствено осигурање; модели финансирања у свету. Менаџмент у примени одговарајућих здравствених технологија. Ефикасност и квалитет рада здравствених установа, Руковођење здравственим установама. Улога маркетинга у менаџменту. Значај разумевања људског понашања за успешан менаџмент у здравственим установама; принципи психо-социјалних интервенција у кризним ситуацијама. Сарадња и тимски рад, решавање проблема у групи. Конфликти у здравственим установама и њихово решавање. Менаџмент и радна мотивација, лидерство, Реформе у здравству; стратегија »Здравље за све« <u>Практична настава</u> Препознавање приоритетних здравствених проблема; индикатори за процену здравственог стања; анализа здравственог стања популације на одређеној територији. Формулисање здравственог програма; писање пројеката. Формулисање здравствене стратегије. Менаџмент и основе комуникације. Менаџмент и мотивација. Тимски рад. Значај и карактеристике доброг тима. Менаџмент у кадровима; Финансирање у здравству. Модели финансирања; Улога информационог система и здравствене технологије у здравственом менаџменту. Лидерство. Карактеристике успешног менаџера. Здравље, здравствена политика и здравствене стратегије. Стратегија СЗО «Здравље за све»; Израда «Дијамантске деветке».</p>		
<p>Литература 1. Мићовић П: Менаџмент здравственог система. Европски центар за мир и развој, Универзитет за мир Уједињених нација: Београд, 2000. 2. Јаковљевић Ђ. и сар: Менаџмент у здравству. Европски центар за мир и развој, Београд: 2000. 3. Вукмановић Ч: Менаџмент у здравству. Савремена администрација: Београд, 1994. 4. Манојловић Ј. Скрипта из Информатике. Медицински факултет: Ниш, 2004.</p>		
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
<p>Методe извођења наставе Настава се организује као теоријска и практична. У оквиру вежби се обрађује одређена проблематика преко израде семинарских радова. Групе за практичну наставу неби требало да имају више од 15 студената. За практичну наставу је неопходно коришћење рачунара.</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100)		

Предиспитне обавезе*
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20
<p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>
Завршни испит*
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50
<p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>

Назив предмета:	МЕДИЦИНСКА ИНФОРМАТИКА И МЕНАџМЕНТ	4.
Година студија:	I	
Семестар:	I	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:2, Вежбе:3	
Укупно часова: 75	Предавања:30, Вежбе:45	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА- МЕДИЦИНСКА ИНФОРМАТИКА		Т час
1. УВОД У РАЧУНАРСТВО:	Основни појмови - појам рачунара, дефиниција рачунарства, појам хардвера и софтвера, појам алгорита и програма, програмски језици, информације и њихово представљање; Историја рачунарства; Здравствени информациони систем	2
2. АРХИТЕКТУРА И РАД РАЧУНАРА:	Основне организационе јединице. Централна процесна јединица. Улазне и излазне јединице. Спољна меморија. Мултимедијални уређаји	6
3. ОРГАНИЗАЦИЈА ПОДАТАКА У РАЧУНАРУ :	Физичка организација магнетних меморијских уређаја, појам и именовање фајла, појам и именовање директоријума, означавање меморијских уређаја, представљање директоријума у облику дрвета, администрирање подацима	2
4. ОПЕРАТИВНИ СИСТЕМ и АПЛИКАТИВНИ СОФТВЕР	Microsoft Office – Word, Excel, PowerPoint, FrontPage; Adobe Acrobat, Adobe Reader, AdobePhotoshop; Слика: типови графике, прегледање слика, графички формати, програми за обраду слика; Мултимедија – Звук: звучна картица, дигитална музика; Видео: видео систем рачунара, дигитални видео, видео формати;	2
5. ЗАШТИТА ПОДАТАКА	Заштита података од брисања. Заштита података од вируса – рад са антивирус програмима. Заштита података од неовлашћеног коришћења.	1
6. ИНТЕРНЕТ:	Локалне рачунарске мреже – ЛАН. Сервери. Врсте мрежног повезивања. World Wide Web. Читање хипер-текстуалних (HTML – HyperText Markup Language) докумената - програм Internet Explorer. Web адреса. Претраживање Web-а. E-mail -електронска пошта, програм Outlook Express. Преузимање и слање фајлова (FTP – File Transfer Protocol).	2

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА- МЕДИЦИНСКА ИНФОРМАТИКА	Т час
Укупно часова:	15
ПРАКТИЧНА НАСТАВА- МЕДИЦИНСКА ИНФОРМАТИКА	П час.
1. ОПЕРАТИВНИ СИСТЕМ WINDOWS:	10
Основне особине и елементи Windows-а: Десктоп, иконе, прозори – изглед прозора и рад са прозорима, Таскбар, стартни мени, падајући менији, контекстни мени, дијалог прозори. Манипулација фајловима и фолдерима. Кеирање новог документа. Снимање документа. Отварање постојећег документа. Clipboard - функционисање операција Cut, Copy i Paste. Shortcut (пречица). Recycle Bin	
2. MICROSOFT WORD:	20
Изглед основног прозора. Унос и кориговање текста. Кретање по документу. Креирање и чување документа. Отварање постојећег документа. Форматирање (знакова, пасуса, одељка, документа, стране документа). Обрада блок текста: маркирање, копирање и премештање. Заглавља. Форматирање и сортирање листе - Табулација и нумерација (Bullets and Numbering). Фусноте и ендноте. Креирање индекса и садржаја. Претраживање и замена текста. Форматирање колона. Убацивање слика и дијаграма у текст. Word Табела - уметање и обрада табеле, рачунске операције у табели. Штампане документа - Print Prewiev	
Укупно часова:	30
ТЕОРИЈСКА НАСТАВА- МЕНАЏМЕНТ	Т час.
1. Здравље и развој; међузависност здравља и економског развоја, политика и стратегија здравственог развоја	1
2. Менаџмент, здравствени менаџмент, дефиниције, значај, методе	1
3. Развој здравственог менаџмента, здравствене стратегије, стратегија СЗО "Здравље за све "	1
4. Функције менаџмента: планирање, организовање, комуникације, мониторинг, евалуација, комуникација са појединцима и групом	1
5. Комуникације: циљеви, значај, процес	1
6. Менаџмент контрола: потребне информације и спровођење	1
7. Доношење одлука и решавање проблема	1
8. Конфликти у здравственим установама и њихово решавање	1
9. Сарадња и тимски рад: организација, промене, технике за развој организације, решавање проблема у групи	1
10. Менаџмент и радна мотивација, лидерство	1
11. Менаџер у здравству: карактеристике успешног менаџера, процене успешности рада, управљање хуманим ресурсима, менаџмент стреса	1
12. Евалуација у здравственом менаџменту, евалуација здравствених програма: ефикасност, ефективност, корист-бенефит	1
13. Менаџмент на појединим нивоима здравствене заштите (здравственог система), очекивања од унапређења менаџмента	1
14. Здравствени менаџмент и међународна здравствена сарадња, области сарадње	1

15.	Здравствени менаџмент будућности, развој здравственог менаџмента према приоритетима	1
	Укупно часова:	15
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА- МЕНАЏМЕНТ	П
		час.
1.	Дефиниција и избор приоритетних здравствених проблема	2
2.	Утврђивање стратешких циљева здравственог развоја	1
3.	Формулисање здравствене стратегије	2
4.	Формулисање здравственог програма, економске анализе у здравственој заштити	1
5.	Програмирање, формулисање програма за одређену територију	2
6.	Основе комуникација	1
7.	Евалуација здравствених програма	2
8.	Анализа индикатора за оцену прогреса у остваривању здравствене заштите и здравственог стања становништва	2
9.	Мониторинг здравственог стања, политике и стратегије здравственог развоја, рада и функционисања здравственог система и здравствене заштите	2
	Укупно часова:	15

5. Епидемиологија

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Епидемиологија		
Одговорни наставник: Проф. др Мирослав В Спасић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 5	Семестар: I	
Број ЕСПБ: 3		
Услов: нема		
Циљ предмета		
Основни циљ наставе је да упозна студенте са савременим сазнањима епидемиолошке науке, епидемиолошким методама рада и епидемиолошким законитостима које омогућавају стручно сагледавање епидемиолошких проблема и спровођење мера у циљу истраживања, спречавања и сузбијања масовних поремећаја здравља у домену практичног рада струковне медицинске сестре.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>)		
Предвиђени исход је оспособљеност дипломираног студента да, у свакодневном раду, може користити усвојена знања у циљу спречавања настанка обољења и то применом специфичних мера профилаксе (нпр. вакцино, серо и хемиопротекса), као и њиховог ширења применом осталих мера у домену струковне медицинске сестре (нпр. Здравственоспитни рад, едукација). Студент спречава болест апликујући средства специфичне профилаксе (вакцине и серуме), а здравственоспитним радом подиже ниво здравствене културе.		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава</i>		
Увод у епидемиологију. Епидемијски процес. Епидемиолошки метод рада. Извори заразе, путеви ширења, улазна места, диспозиција. Основни принципи истраживања епидемија, Профилакса заразних болести, Противепидемијске мере, Хоспиталне инфекције, епидемиолошки рад у ванредним условима. Опште карактеристике масовних незаразних обољења. Законска регулатива.		
<i>Практична настава и</i>		
Прати теоријску наставу.		
Литература :		
1. Радвановић З, Спасић М, Тиодоровић Б, Петровић Б, Величковић З, Коцић Б. Епидемиологија. Просвета: Ниш, 2005.		
2. Бошковић Ж, Дрезгић Љ, Спасић М, Тиодоровић Б, Петровић Б, Величковић З. Епидемиологија у пракси I део. Медицински факултет: Ниш, 2001.		
3. Перошевић З, Дрезгић Љ, Бошковић Ж, Спасић М. Епидемиологија у пракси II део. Просвета: Ниш, 1994.		
Број часова	активне наставе: 45	Теоријска настава: 15
		Практична настава: 30
Методe извођења наставе		
Предавања, консултације, колоквијуми, тестови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: 50 ▪ Усмени испит: 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ЕПИДЕМИОЛОГИЈА	5.
Година студија:	I	
Семестар:	I	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА - ЕПИДЕМИОЛОГИЈА

	Т час.
1. Увод у епидемиологију. Епидемијски процес	1
2. Епидемиолошки метод рада	1
3. Извори заразе, путеви сирења, улазна места, диспозиција	2
4. Основни принципи истраживања епидемија	2
5. Профилакса заразних болести	2
6. Противепидемијске мере	2
7. Хоспиталне инфекције	1
8. Епидемиолошки рад у ванредним условима	1
9. Опште карактеристике масовних незаразних обољења	2
10. Законска регулатива	1

Укупно часова:

15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА - ЕПИДЕМИОЛОГИЈА

	П час.
1. Основни појмови епидемиолошке статистике	2
2. Пријављивање масовних обољења	2
3. Епидемиолошке индикације за узимање узорака материјала за микробиолошки преглед и интерпретација налаза	2
4. Епидемиолошка анкета	2
5. ДДД	2
6. Вакцина и серопрофилакса	2
7. Здравствени надзор	2
8. Карантин и карантинске болести	2

9.	Модел истраживања епидемија	2
10.	Мере за спречавање и сузбијање болничких инфекција	2
11.	Мере превенције неких масовних незаразних обољења	2
12.	Учествовање у практичном спроводјењу мера за решавање актуелних епидемиолошких проблема	2
13.	Организација и садржај епидемиолошког рада у здравственим установама.	2
14.	Основни појмови епидемиолошке статистике	2
15.	Пријављивање масовних обољења	2
	Укупно часова:	30

6. Социјална медицина и хигијена

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Социјална медицина и хигијена		
Одговорни наставник: Проф. др Слободанка Д Башић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 6	Семестар: I	
Број ЕСПБ: 4		
Услов: нема		
<p>Циљ предмета</p> <p>Настава из области Социјалне медицине треба да омогући студентима да усвоје социјално-медицински приступ у објашњавању сложених феномена болести и здравља, као и да допринесе, да се тај усвојени приступ примени у раду на здравственој заштити становништва.</p> <p>Настава из области Хигијене треба да пружи основна знања о факторима спољашње средине који остварују утицај на здравље човека, позитиван или негативан.</p>		
<p>Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>)</p> <p>Савладана настава из овог предмета омогућава студентима, да се упознају са здравственом заштитом становништва, методама за мерење здравља и васпитањем за здраве стилове живота. Основни исход наставе је да студент препозна еколошки, превентивни и промотивни приступ здрављу.</p> <p>Студент је у могућности да промовише здраве стилове живота.</p>		
<p>Садржај предмета</p> <p><u>Теоријска настава</u> из области Социјалне медицине: 1.Социјална медицина-дефиниција, садржаји рада, метод 2.Здравље: фактори ризика 3.Природни ток развоја болести 4.Основне карактеристике појединих категорија становништва 5. Економски значај здравља 6.Здравствена заштита:основна начела и принципи организације. 7.Социјална заштита 8.Социјалне болести 9. Здравствено законодавство 10.Здравствене установе, 11. Здравствено васпитање.12 Планирање у здравству.13.Међународна здравствена сарадња.</p> <p>Теоријска настава из области Хигијене: Утицај животне средине на здравље човека.Физичка, хемијска, радиолошка и ментална загађења животне средине.</p> <p><u>Практична настава</u></p> <p>1. Мерење здравственог стања становништв, 2. Породично здравље, 3.Организација заштите здравља, 4.Социјална заштита одређених категорија становништва. Рад у заштити од социјалних болести, 5. Упознавање са употребом здравствено-васпитних средстава, 6. Промоција здравља</p>		
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тимотић, Б. и сарадници: Социјална медицина. Београд: Веларта,2000. 2. Стаматовић М. и сарадници: Здравствена заштита и осигурање.ЗУНС:Београд,1996. 3. Башић С,Јовић С,Радуловић О. Социјална медицина-практикум (у штампи). Медицински факултет:Ниш,2007 4. Митровић Р.и сар. Хигијена за студенте факултета за физичку културу. Ниш, 1996. 5. Кристофоровић Илић М. и сар. Хигијена са медицинском екологијом, приручник са практикумом.Ортомедикс: Нови Сад, 2003. 		
Број часова активне наставе:60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30 (15+15)
<p>Методе извођења наставе</p> <p>Предавања, консултације, колоквијуми, тестови</p> <p>Студент самостално врши здравствено васпитни рад у виду предавања у месној заједници и основним школама у циљу едукације о здравственој заштити становништва. (15)</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
<p>Предиспитне обавезе*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 10 <li style="padding-left: 20px;">Теме семинарских радова се одређују на почетку школске године ▪ Тестови: 20 		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Практични испит 10 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>
<p>Завршни испит*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>

Назив предмета:	СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА И ХИГИЈЕНА	6.
Година студија:	I	
Семестар:	I	
Видови наставе:	теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2 , Вежбе: 2 (1+1)	
Укупно часова: 60	Предавања:30 , Вежбе: 30 (15+15)	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА – СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА

	П час.
1. Социјална медицина-дефиниција, садржаји рада, метод	1
2. Здравље: дефиниције,теоријски концепт, фактори ризика	1
3. Природни ток развоја болести и мере превенције	1
4. Основне карактеристике појединих категорија становништва	2
5. Економски значај здравља	1
6. Здравствена заштита:основна начела и принципи организације	1
7. Социјална заштита	1
8. Социјалне болести	1
9. Здравствено законодавство	1
10. Здравствене установе	1
11. Здравствено васпитање	1
12. Планирање у здравству	1
13. Међународна здравствена сарадња	2
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА – СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА

	П час.
1. Мерење здравственог стања становништва, здравствени индикатори	1
2. Породично здравље, планирање породице	1
3. Организација заштите здравља појединих категорија становништва	1
4. Социјална заштита одређених категорија становништва	1
5. Програмски рад у заштити од социјалних болести	1
6. Упознавање са методама,планирањем и употребом здравствено-васпитних средстава у здравственом васпитању	1
7. Промоција здравља	1
Укупно часова:	7

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА – ХИГИЈЕНА

	Т час.
1. Хигијена са медицинском екологијом, основни циљеви и садржаји научне дисциплине	1
2. Вода као основа здравља,физиолошки, техничкоекономски и епидемиолошки значај воде	1
3. Земљиште- значај за здравље људи	1

4. Отпадне материје- здравствени, економски и еколошки значај	1
5. Ваздух и аерозагађење, утицај на здравље- мере превенције	1
6. Клима и микроклима- утицај на здравље, мере превенције	1
7. Радијација- нејонизујуће и јонизујуће зрачење, утицај на здравље, мере превенције	1
8. Хемијске ноксе у животној средини, утицај на здравље, мере превенције	1
9. Школска средина и здравље ученика, мере превенције болести	1
10. Лична хигијена и хигијена одеће и обуће	1
11. Хигијена здравствених установа	1
12. Спорт, рекреација и здравље	1
13. Основни принципи здраве исхране и прехранбрене густине оброка	1
14. Епидемиолошки значај хране, тровање храном	1
15. Болести неправилне исхране, мере превенције	1
Укупно часова:	15
ПРАКТИЧНА НАСТАВА – ХИГИЈЕНА	П
	час.
1. Узимање узорака и хигијенски преглед воде за пиће	1
2. Дезинфекција воде за пиће и бодних објеката	1
3. Микроклиматска мерења; Мерење осветљености и светлосног индекса	1
4. Мерење јонизујућег зрачења у животној и радној средини	1
5. Санитарнохигијенски преглед школа и предшколских установа	1
6. Санитарнохигијенски преглед спортских објеката и здравствених установа	1
7. Здравствена и хигијенска исправност намирница, узимање узорака	1
8. Санитација објеката за производњу и промет хране; Оцена стања исхрањености људи	1
Укупно часова:	8
Студент самостално врши здравствено васпитни рад у виду предавања у месној заједници и основним школама у циљу едукације о здравственој заштити становништва. (15)	15
Свега:	30

7. Фармакологија са токсикологијом

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Фармакологија са токсикологијом		
Одговорни наставник: Проф. др Гордана Ј Пешић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 7	Семестар: I	
Број ЕСПБ: 4		
Услов: Медицинска физиологија и биохемија, Патофизиологија и патологија		
Циљ предмета		
Циљ предмета је да студенти основних струковних студија стекну основна знања из науке о лековима која треба да послуже као основа за рационалну примену најважнијих лекова.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Након положеног испита студенти поседују основна знања о примени најважнијих лекова као и знања о новинама у рационалној фармакотерапији. Студент разуме начине апликације лекова; означавање и предност појединих начина.		
Садржај предмета		
<u>Теоријска настава</u> Проучавање свега што се односи на лек: његово порекло, састав, физичка и хемијска својства, жељена и нежељена дејства, промене у организму и употребу у терапији појединих обољења.		
<u>Практична настава</u> Бави се проучавањем супстанција које се примењују за спречавање, дијагностиковање и лечење болести. Такође, циљ практичне наставе је да упозна студента са практичном применом лекова у лечењу болести преко приказа и анализа клиничких случајева.		
Литература		
1. Варагић В, Милошевић М. Фармакологија.Елит Медика:Београд, 2005. 2. Пешић Г, Јовић З. Општа фармакологија.Просвета:Ниш,2001.		
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методe извођења наставе		
Настава је организована у облику теоретске и практичне наставе. теоријска настава, практична настава, семинари, консултације		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ФАРМАКОЛОГИЈА СА ТОКСИКОЛОГИЈОМ	7.
Година студија:	I	
Семестар:	I	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 60	Предавања: 30, Вежбе:30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	Т час.
1. Увод, Начин примене лекова. Фармакокинетика	1
2. Механизми деловања лекова	1
3. Нежељена дејства лекова. Зависност од лекова. Фактори који утичу на дејство лекова	1
4. Трансмисија у ВНС. Холинергички рецептори. Лекови који делују на холинергичке рецепторе	1
5. Адренергички рецептори. Лекови који делују на адренергичке рецепторе	1
6. Хистамински рецептори, агонисти и антагонисти	1
7. Неуротрансмисија и дејство лекова на ЦНС. Антипсихотици	1
8. Антидепресиви. Анксиолитици и хипнотици	1
9. Општи анестетици. Миорелаксантни лекови	1
10. Локални анестетици. Антиепилептици	1
11. Терапија паркинсонове болести. Стимуланси ЦНС. Етанол	1
12. Аналгетици	1
13. Лекови у терапији срчане инсуфицијенције. Лекови у терапији аритмија	1
14. Антихипертензивни лекови. Диуретици	1
15. Лекови у терапији исхемије миокарда. Лекови у терапији поремећаја церебралног крвотока	1
16. Коагулација крви. Лекови који утичу на коагулацију (витамин К и антикоагулантни лекови)	1
17. Антиагрегациони лекови. Фибринолитици. Хемостатици	1
18. Лечење анемија. Витамини	1
19. Средства за надокнаду изгубљене течности или крви	1
20. Фармакотерапија бронхијалне астме. Фармакотерапија кашља	1
21. Терапија пептичког улкуса. Прокинетици. Антиеметици. Антидијаројици	1
22. Тироидни хормони и анти tireoидни лекови. Инсулин и орални антидијабетици	1
23. Адреностероидни хормони. Естрогени и гестагени. Андрогени и анаболици. Хормони хипоталамуса и хипофизе. Паратиреоидни хормони	1
24. Принципи антибиотске терапије. Механизми деловања антибиотика. Пеницилини	1
25. Цефалоспорини. Аминогликозиди	1
26. Лекови који се користе у терапији туберкулозе. Тетрациклини. Макролиди. Линкозамини	1
27. Сулфонамиди. Уроантисептици	1
28. Антигљивични лекови. Антивирусни лекови. Антималаријски и амебицидни лекови. Антихелминтици	1
29. Антисептици и дезинфицијенси	1

30.	Хемиотерапија малигних обољења;	1
	Укупно часова:	30
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА	П
		час.
1.	Фармацеутски облици лекова	2
2.	Основи фармакокинетике	2
3.	Зависност од лекова (практична евалуација-приказ случаја)	2
4.	Утицај холинергичких и антихолинергичких лекова на крвни притисак (експериментални модел-видео презентација)	2
5.	Утицај адренергичких и антиадренергичких лекова на крвни притисак (експериментални модел-видео презентација)	2
6.	Фармакологија психотропних лекова (експериментални модел-видео презентација)	2
7.	Принципи анестезије	2
8.	Клиничка фармакологија аналгетика, тровање морфином (прикази клиничких случајева)	2
9.	Фармакотерапија артеријске хипертензије (прикази клиничких случајева)	2
10.	Клиничка примена антиаритмика (прикази клиничких случајева)	2
11.	Примена лекова у превенцији тромбоболија (прикази клиничких случајева)	2
12.	Принципи лечења бронхијалне астме (прикази клиничких случајева)	2
13.	Основни принципи рационалне употребе антиинфективних лекова	2
14.	Клиничка фармакологија антиинфективних лекова	2
15.	Основни принципи лечења тровања	2
	Укупно часова:	30

8. Медицинска физиологија и биохемија

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Медицинска физиологија и биохемија		
Одговорни наставник: Проф. др Мирјана М Раденковић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 8	Семестар: II	
Број ЕСПБ: 9		
Услов: Анатомија и хистологија		
<p>Циљ предмета Упознавање студенте са функционисањем свих ћелија и ткива, а преко њих са функционисањем органа, органских система и организма човека. Базична знања из Биохемије, ће студенту омогућити познавање основних карактеристика и регулације анаболичких и катаболичких процеса у организму, познавање интермедијарног метаболизма, механизма метаболичких путева који се налазе у основи хуманих болести.</p>		
<p>Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Студент влада одговарајућим делом медицинске номенклатуре, може да објасни функционисање појединачних органа, познаје и разуме интегрисане функције органа као и контролне механизме организма и да позна и разуме повезаност регулаторних система, чиме се омогућава адаптација организма на промене у унутрашњој и спољашњој средини и одржавање хомеостазе. Студент познаје основне биохемијске синдроме у оквиру обољења виталних органа (плућа, срца, јетре, бубрега, мозга).</p>		
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Физиологија ћелије и регулациони механизми. Екситабилна ткива. Мировни потенцијал, нерви и мишићи. Основи физиологије кардиоваскуларног и респираторног система и физиологије крви. Физиологија дигестивног, уринарног и ендокриног система. Промет материје и енергије, терморегулација. Физиологија нервног система и чула. Основни биохемијски процеси који се одигравају у ћелијама специфичних ткива и органа у физиолошким и патолошким условима. Ензими и витамини. Метаболизам масти, угљених хидрата, беланчевина, воде и минералних материја. Биохемија хормона. <i>Практична настава</i> Практична настава се састоји из експерименталног рада као и из самосталног рада на рачунару: одређивање броја еритроцита, леукоцита, тромбоцита, леукоцитарне формуле и крвне групе. Препарисање срца. Мерење крвног притиска. Механизам дисања, спирометрија. Клиренс плазме. Ферменти пљувачке и желудачног сока. Неуромишићни препарат и мембрански и акциони потенцијал. Функција кичмене можине и клинички важни рефлекси. Биохемија крви. Биохемијски преглед урина и значај. Биохемијска испитивања других телесних течности-ликвора, амнионске течности, пунктата.</p>		
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практикум из Физиологије, Проф. Јовановић и аутори. 2. Основи Физиологије човека, Проф. Митровић 3. Скрипта Катедре биохемије за студенте Здравствене неге, Медицински факултет:Ниш, 2004. 		
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методe извођења наставе		
Настава је организована у облику теоретске и практичне наставе.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
<p>Предиспитне обавезе*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
<p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		

Завршни испит*

- Писмени испит: 50
- Усмени испит:

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	МЕДИЦИНСКА ФИЗИОЛОГИЈА И БИОХЕМИЈА	8.
Година студија:	I	
Семестар:	II	
Видови наставе:	теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 3, Вежбе: 3.	
Укупно часова: 90	Предавања: 45 , Вежбе: 45	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА - ФИЗИОЛОГИЈА**Т**
час.

1. Увод. Предмет изучавања физиологије (увод и историјат). Уводне напомене-Биохемија као базична наука у области хумане медицине. Физиологија ћелије. Регулациони механизми. 2
2. Екситабилна ткива. Мировни потенцијал, нерви и мишићи. 2
3. Физиологија срца-срчани циклус, срчани рад, регулација срчаног рада, звучне и електричне појаве које прате срчани рад. 3
4. Физиологија крви-Еритроцити: број, стварање и регулација стварања, улога и значај. Хемоглобин, улога као транспортера и у пХ регулацији. Седиментација еритроцита, коагулација и крвне групе 2
5. Циркулација крвно корито, крвни притисак и његова регулација. Пулс, плетизмографија и флебографија 2
6. Дисање - спољашње дисање, плућни волумени и капацитети. Размена гасова на нивоу алвеола и унутрашње дисање 2
7. Бубрези - примарна мокраћа и секундарна мокраћа. Гломеруларна филтрација и њена регулација. Улога тубула у стварању дефинитивне мокраће. Улога бубрега у регулацији крвног притиска и пХ вредности. Микција 3
8. Вареење - у усној дупљи, у желуцу, панкреасно вареење, у танком цреву, у дебелом цреву, ресорпција хране. 3
9. Промет материје и енергије. Терморегулација 2
10. Ендокринологија. Биохемија хормона-организација ендокриног система.Подела хормона. Механизми деловања хидросолубилних хормона .Структура, функција и метаболизам хормонских рецептора. Механизми деловања липосолубилних хормона .Основне функције хормона . 2
11. Хипофиза, тиреоидеа, паратиреоидеа, панкреас, надбубрежна жлезда, полне жлезде. Ендокрине улоге ендотела и бубрега 2
12. ЦНС- Организација ЦНС-а. Сензоричке и сензитивне улоге ЦНС-а. Моторика ЦНС-а. Сан, пажња и емоције. Говор, памћење и електроенцефалографија 3
13. Чула - хеморецептори, чуло слуха, равнотеже и вида. 2

Укупно часова:**30****ПРАКТИЧНА НАСТАВА - ФИЗИОЛОГИЈА****П**
час.

1. Узимање крви, хематокрит, бројање еритроцита, леукоцита, тромбоцита, леукоцитарна формула, крвне групе, седиментација. 5
2. Препарисање срца, срчане контракције, екстрасистоле, утицај вагуса и симпатикуса на срчани рад. Старлинг закон и регистровање ЕКГ-а. 3
3. Мерење крвног притиска индиректном и директном методом 2

4.	Аускултација срчаних тонова	1
5.	Механизам дисања, спиromетрија. Улога дијафрагме и међуребарних мишића у дисању.	3
6.	Клиренс плазме, тубулско оптерећење, транспортни максимум	1
7.	Ферменти пљувачке и желудачног сока.	1
8.	Базални метаболизам	1
9.	Неуромишићни препарат, надражљивост мишића и нерва. Проста и сложена мишићна контракција.	3
10.	Клинички важни рефлекси	2
11.	Спинална жаба	2
12.	Одређивање тактилне осетљивости	2
13.	Испитивање чула укуса и мириса	2
14.	Испитивање чула слуха.	2
15.	Колорни вид.	2
	Укупно часова:	30

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА - БИОХЕМИЈА

		П
		час.
	Сложене беланчевине	
1.	Хемоглобин - његова структура и функције . Синтеза хемоглобина и могући поремећаји. Стварање жучних боја - хипербилирубинемije	2
2.	Ензими -структура и функција. Значај ензима у медицини .	2
3.	Витамини -биохемијске функције, авитаминозе и хипервитаминозе	2
4.	Метаболизам органских једињења -угљених хидрата, масти и беланчевина Угљени хидрати -структура и подела. Дигестија , дистрибуција, биосинтеза. регулација метаболизма угљених хидрата.	2
5.	Масти - Дигестија , дистрибуција, биосинтеза. регулација метаболизма липида	2
6.	Сложене беланчевине Нуклеопротеиди - структура и функције. Поремећаји у структури ДНК, мутације и детекција истих. Основни принципи извођења ПЦР техника и примена у медицини.	2
7.	Општи поромет азота у организму -уношење, дистрибуција , азотни биланс . Амино киселине и њихове биолошке функције . Катаболизам свих аминокиселина . Специфичан метаболизам појединих аминокиселина -фенилаланина, тирозина, триптофана . Урођени поремећаји метаболизма аминокиселина и могућност детекције. Креатинин, уреа и ациди урици - биосинтеза, биохемијске функције и њихов значај у медицини	2
8.	Метаболизам воде и минерала , регулација . Поремећаји метаболизма воде . Макроелементи- Натријум, калијум, калцијум, фосфор, магнезијум и др. Микроелементи- гвожђе, бакар, јод, кобалт, флуор, селен и др. Регулација ацидо-базне равнотеже и поремећаји.	1
	Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА - БИОХЕМИЈА

		П
		час.
1.	Биохемија крви – значај одређивања гликемије, уремије, повећања креатинина у серуму. Биохемијска анализа јонограма-натријума, калијума, хлорид, калцијума и фосфора. Испитивање нивоа гвожђа и бакра. Анализа хепатограма-укупни протеини, албумини, холестерол, триглицериди. Ензимолошка испитивања-АСТ, АЛТ, АЛП, КП, -ГТ, ЛДХ, ЦПК. Електрофореза протеина, електрофореза липопротеида и примена у медицини. Биохемијски преглед урина и значај. Биохемијска испитивања других телесних течности-ликвора, амнионске течности, пунктата.	15
	Укупно часова:	15

9. Микробиологија и имунологија

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Микробиологија и имунологија		
Одговорни наставник: Проф. др Добрила М Станковић - Ђорђевић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 9	Семестар: II	
Број ЕСПБ: 5		
Услов: Медицинска физиологија и биохемија, Патофизиологија и патологија		
<p>Циљ предмета Микробиологија је да студентима омогући упознавање са узрочницима инфективних болести, основним биолошким карактеристикама инфективних агенаса микробиолошким дијагностичким процедурама, принципима и методама стерилизације и њене примене у медицинској пракси.</p> <p>Имунологија: Савладавање основних појмова из имунологије што подразумева упознавање са органима и ћелијама које учествују у имунском одговору, са међусобном зависношћу хуморалног и целуларног имунитета и главним техникама испитивања функције имунског система човека.</p>		
<p>Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Студент здравствене неге стиче знање неопходно за откривање узрочника инфективних болести, примену асептичног рада у медицинској пракси, мера превенције, дијагнозе и терапије инфективних болести, значај медицинске сестре у узимању и припреми материјала за микробиолошке и имунолошке анализе као и значај медицинске сестре у спречавању и санирању интрахоспиталних инфекција. Студент примењује принципе и методе стерилизације а тиме и асептични рад спречавајући или санирајући интрахоспиталне инфекције.</p>		
<p>Садржај предмета</p> <p><u>Теоријска настава</u> Општа и специјална бактериологија, вирусологија, паразитологија, микологија: морфологија, биологија и методе изолације и идентификације. Теоријска настава из имунологије даје општу информацију о грађи и функцији имунског система.</p> <p><u>Практична настава</u> Узорковање материјала за микробиолошки преглед. Микробиолошке дијагностичке методе: микроскопирање и бојење бактерија, паразита и гљива, изолација и идентификација микроорганизама, паразита и гљива, испитивање осетљивости микроорганизама на антибиотике и хемиотерапеутике, имунодијагностичке методе и методе молекуларне биологије. Принципи, извођење и примена микробиолошких метода у дијагностици инфективних болести.</p>		
<p>Литература</p> <p>1. Јавети Е. и сар. Медицинска микробиологија. Савремена администрација: Београд, 1998. 2. Јовановић Т. и сар. Практикум из микробиологије и имунологије. Савремена администрација: Београд, 2000. 3. Alegreti A, Чуло Ф, Марушић М. Таради М. ИМУНОЛОГИЈА. 2004.</p>		
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
<p>Методе извођења наставе Настава је организована у облику теоретске и практичне наставе.</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
<p>Предиспитне обавезе*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
<p>Завршни испит*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА	9.
Година студија:	I	
Семестар:	II	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 60	Предавања: 30, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т
	час.
1. ОПШТА БАКТЕРИОЛОГИЈА	2
Увод. Развој медицинске микробиологије. Морфологија и структура бактерија Раст и размножавање бактерија. Метаболизам бактеријских ћелија. Генетика бактерија Хемиотерапеутици и антибиотици. Патогеност и вируленција.	
2. СПЕЦИЈАЛНА БАКТЕРИОЛОГИЈА	4
Staphylococcus spp., Streptococcus spp., Streptococcus pneumoniae, Neisseriae spp. Haemophilus spp., Bordetella spp., Brucella spp., Francisella tularensis, Legionella pneumophila Salmonellae spp., Shigellae spp., E. coli, Klebsiella spp., Proteus spp., Providencia spp., Morganella spp., Bacteroides spp., Vibrio cholerae, Pseudomonas spp., Campylobacter spp., Helicobacter, Yersinia spp., Corynebacterium diphtheriae, Listeria monocytogenes, M. tuberculosis Bacillus sp. i Clostridium spp. Treponema spp., Borrelia spp., Leptospira spp. Chlamydiae spp., Mycoplasmas, Rickettsiales	
3. ОПШТА ВИРУСОЛОГИЈА	2
Опште особине вируса; размножавање вируса; однос вируса и ћелије	
4. СПЕЦИЈАЛНА ВИРУСОЛОГИЈА	3
РНК вируси (Poliovirus, Coxsackievirus, Hepatitis A virus, Hepatitis C virus, Influenzavirus, Mumpsvirus, Morbillivirus, Rubella virus, Rabies virus, HIV) ДНК вируси (Herpes simplex virus, Varicella-zoster virus, Cytomegalovirus, Epstein-Barr virus, Hepatitis B virus)	
5. ПАРАЗИТОЛОГИЈА: Увод у медицинску паразитологију. Протозое: морфологија, биологија, класификација. Subphylum Sarcomastigophora: Entamoeba histolytica, Entamoeba coli, Trichomonas vaginalis, T. tenax, T. hominis. Giardia lamblia. Sub-phylum Ciliophora: Balantidium coli. Sub-phylum Apicomplexa. Plasmodium spp, Toxoplasma gondii. Pneumocystis carinii.	4
Хелминти: морфологија, биологија, класификација. Cestodes: Diphylobotrium latum. Hymenolepis nana. Taenia saginata. Cisticerkoza. Taenia solium. Echinococcus spp. Trematodes: Fasciola hepatica, Nematodes: Enterobius vermicularis, Trichuris trichiura. Ascaris lumbricoides. Ancylostoma duodenale. Strongyloides stercoralis. Trichinella spiralis. Larva migrans.	
Микологија: морфологија, биологија, класификација гљива. Узрочници суперфицијалних микоза: Malassezia furfur, Trichophyton spp., Epidermophyton sp., Microsporum spp. Узрочници опортунистичких микоза: Candida spp., Cryptococcus neoformans Penicillium spp. Aspergillus spp. Mucor sp. Rhizopus sp.	
Укупно часова:	15

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА ИЗ ИМУНОЛОГИЈЕ

	Т
	час.
1. Механизми одбране и инфламација. Инфекција и имунитет.	2
2. Конгениталне имунодефицијенције. Стечене имунодефицијенције.	2
3. Алергијске болести имуног система	1
4. Системске болести имунског система.	2
5. Орган-специфичне инфламаторне болести.	2

6.	Трансплантација органа.	1
7.	Имунологија неоплазми	1
8.	Превенција и терапија болести имунског система	1
9.	Антиинфламаторни и имуномодулаторни лекови	1
10.	Модулација имунског система.	1
11.	Имунска дијагностика	1
	Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

		П
		час.
1.	Упознавање са правилима понашања и рада у микробиолошкој лабораторији. Узорковање материјала за микробиолошки преглед и основни принципи идентификације бактерија. Нормална флора човечијег организма.	2
2.	Микроскопске методе проучавања микроорганизама. Нативни препарат и висећа кап. Бактериолошке боје и механизми бојења бактерија. Подела бојења. Примена бојења у бактериологији.	2
3.	Храњљиве подлоге (намена, врсте и подела). Културелна и биохемијска идентификација бактерија. Антибиограм.	2
4.	Стерилизација и дезинфекција.	2
5.	Бактериолошка обрада гноја. Микробиолошка дијагноза инфекција изазваних бактеријама из родова <i>Staphylococcus</i> и <i>Streptococcus</i> . <i>N. meningitidis</i> , <i>N. gonorrhoeae</i> .	2
6.	<i>Mycobacterium</i> spp., <i>Haemophilus</i> spp., <i>Bordetella</i> spp., <i>Corynebacterium diphtheriae</i> .	2
7.	Микробиолошка дијагноза инфекција изазваних условно патогеним и патогеним цревним бактеријама (<i>Salmonella</i> spp., <i>Shigella</i> spp., <i>Vibrio</i> spp., <i>Yersinia</i> spp., <i>Campylobacter</i> spp., <i>Helicobacter</i> i <i>E. coli</i>).	2
8.	Микробиолошка дијагноза антракса и инфекција изазваних анеробним бактеријама. Уринокултура и хемокултура.	2
9.	Дијагноза сифилиса и инфекција изазваних микоплазмама, хламидијама..	2
10.	Узорковање и транспорт болесничког материјала за вирусолошки преглед; методе за директно доказивање вируса (изоловање вируса, хибридизација, ПЦР).	2
11.	Имунодијагностичке методе (аглутинација, РВК, неутрализација, имунофлуоресценца, ЕЛИСА, РИА, имуноблот)	2
12.	Паразитолошка дијагноза протозоа дигестивног и урогениталног тракта. Микроскопирање нативних препарата столице са цистама протозое <i>Lambliae intestinalis</i> . Микроскопирање демонстрационих препарата. Дијагноза маларије и <i>toksoplazmoze</i> . Прављење крвног размаза и густе капи и бојење по Giemsa- и. Микроскопирање демонстрационих препарата.	2
13.	Дијагноза хелминтских болести. Дијагностичке и диференцијално дијагностичке методе при откривању паразита класе <i>Cestodes</i> и <i>Trematodes</i> . Демонстрација микроскопских препарата.	2
14.	Лабораторијска дијагноза хелмината класе <i>Nematodes</i> . Микроскопирање демонстрационих препарата.	2
15.	Микробиолошка дијагноза суперфицијалних и системских микоза. Прављење нативних препарата. Бојење препарата гљива рода <i>Candida</i> . Демонстрација микроскопских препарата.	2
	Укупно часова:	30

10. Патофизиологија и патологија

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)			
Назив предмета: Патофизиологија и патологија			
Наставник: Проф. др Владмила В Бојанић			
Статус предмета: обавезан			
Шифра предмета: Зн – I 10		Семестар: II	
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Анатомија и хистологија, Физиологија и биохемија			
Циљ предмета			
Циљ опште и специјалне патофизиологије и патологије је да се студенти здравствене неге упознају са узроцима болести и да им се омогући да схвате повезаност узрока и патогенетских механизма са функционалним и морфолошким карактеристикама патолошких стања као и принципима етиолошке и патогенетски условљене терапије.			
Исход предмета			
Познавање опште медицинске терминологије, узрока, механизма настанка болести и морфолошких промена код одређених патолошких стања на ћелијском нивоу и на нивоу организма као целине; Повезивање основних клиничких манифестација са најважијим функционалним поремећајима органа и система.			
Садржај предмета			
<u>Теоријска настава</u>			
Етиопатогенеза, локални и општи функционални и морфолошки поремећаји, клиничке манифестације обољења, дијагностичке процедуре, ток, компликације и исход болести са посебним нагласком на значај медицинске неге.			
<u>Практична настава</u>			
Практична настава прати теоријску. Нега, припрема болесника и болесничког материјала за функционалну дијагностику код обољења појединих система органа. Методе функционалне дијагностике и клиничко хемијске, електрофизиолошке, ултрасонографске, цитолошке, хематолошке, патохистолошке и друге дијагностике и њихов значај.			
Литература			
1. Група аутора са предмета патофизиологија. Патофизиологија за високу медицински школу. Медицински факултет Ниш 2005.			
2. Група аутора са предмета патологија: Скрипта из опште и специјалне патологије, Ниш 2004.			
Помоћна литература			
3. Радић С. Општа патолошка физиологија. Медицински факултет Ниш 2000.			
4. Ђорђевић Денић Г. Специјална патолошка физиологија. Завод за издавање уџбеника, Београд 2003.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 60	Практична настава: 45 (15+30)	
Методe извођења наставе			
Настава је организована у облику теоретске и практичне наставе, семинари, консултације После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе (30 часова).			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе: 30 поена (минималан број поена за излазак на испит је 15)			
Процена знања се обавља кроз активност на вежбама у току интерактивне наставе.			
Завршни испит: тест 70 поена			
Завршни испит се полаже у облику теста. Праг знања за пролазност на испиту је 60%.			
Предиспитне обавезе	Поена: 30	Завршни испит	Поена:
активност у току предавања	10	писмени испит	70
практична настава	10	усмени испит	
колоквијум-и		
семинар-и	10		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....			

Назив предмета:	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА И ПАТОЛОГИЈА	10.
Година студија:	I	
Семестар:	II	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:4 , Вежбе:3. (1+2)	
Укупно часова:105	Предавања:60 , Вежбе: 45 (15+30)	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА	
Дефиниција, предмет и задаци патолошке физиологије; етиологија и патогенеза Патофизиолошки аспекти болести дефиниција, патогенеза, симптоми и знаци, периоди и трајање болестипојам нормалних вредности у медицини Етиолошки фактори (подела, значај за терапију и заступљеност) Патогенетски фактори и патогенетски условљена терапија.Дејство механичке силе и механички фактори,локалне механичке повреде (комоција, контузија, компресија, руптура, луксација, фрактура),опште механичке повреде (бласт синдром, краш синдром) ПАТОЛОГИЈА Дефиниција, значај и улога патологије у савременој дијагностици и терапији .Методе у патологији.Специјалне дијагностичке технике: цитологија, имунохистохемија Технике из молекуларне биологије.Адаптације ћелија (дефиниција, патогенеза, подела и значај)	2
2. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА	2
Биолошки значај и патогенетски ефекти јонизујућих радијација,јонизација ткива, спољашње и унутрашње озрачење, акутна и хронична радиациона болест, локално озарачивање.Нејонизујуће радијације,радио таласи, кратки и ултракратки таласи, инфрацрвени зраци,видљива светлост и ултраљубичасти зраци.Дејство електричне струје. Дејство буке и вибрација, брзина и убрзање.Утицај промена атмосферског притиска на организам ПАТОЛОГИЈА :Оштећење ћелија.Механизми реверзибилног и иреверзибилног оштећења ћелија.Облици и морфологија реверзибилног оштећења ћелија и некрозе (коагулациона, коликвациона, казеозна и други облици).Апоптоза.Старење ћелија.	2
3. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА:	2
Путеви продирања и дејство хемијских фактора на организам Механизми детоксикације Токсични аспекти болести зависности (наркоманија, алкохолизам, пушење) Генетски етиолошки фактори наследне болести изазване променом броја и грађе хромозома.наследне болести изазване мутацијом гена.наследне болести изазване полигенским наслеђивањем конгениталне малформације ПАТОЛОГИЈА Генетски поремећаји .Молекуларне основе и молекуларна дијагноза.Конгениталне аномалије .Болести дечијег доба.Патоморфолошки и патобиолошки аспекти болести изазваних деловањем околине .Пигменти: поремећаји пигментације (дефиниција, патогенеза, подела и значај)	2

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА		Т час.
4.	<p>ПАТОФИЗИОЛОГИЈА:Биолошки етиолошки фактори .Запаљење .Етиопатогенеза запаљења,флогистички фактори и механизам њиховог дејства, формирање огњишта запаљења (иницијални процеси, поремећаји микроциркулације, медијатори и модулатори запаљења, пролиферативне и репаративне промене),дејство огњишта запаљења на организам,улога леукоцита у процесу запаљења, клинички ток и исход запаљења .Инфекција. Неспецифична заштита организма,спољашње и унутрашње баријере организма,општи адаптациони синдром .Специфична одбрана организма;хуморални и целуларни имуни одговор</p> <p>ПАТОЛОГИЈА Запаљење (дефиниција, васкуларне промене, целуларна збивања и медијатори) Патоморфолошки и патобиолошки аспекти акутних и хроничних запаљења (подела и значај) Репарација ткива: ћелијски раст, регенерација, фиброза и зарастање рана</p>	2
5.	<p>ПАТОФИЗИОЛОГИЈА Етиопатогенетски аспекти шокаХиповолемијски шок.Неурогени шок, Кардиогени шок.Септички шок.Анафилактички шок</p> <p>ПАТОЛОГИЈА: Хемодинамски поремећаји: Хиперемија и конгестијаХеморагијеТромбоза Дисеминована интраваскуларна коагулација (ДИК).Емболија (типови, плућни и системски тромбоемболизам).Шок (патоморфолошке карактеристике)</p>	2
6.	<p>ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Поремећаји метаболизма угљених хидрата и беланчевина.Хипопротеинемија, диспротеинемија и хиперпротеинемија Поремећаји метаболизма масти-хиперлипипропротеинемије и дислипипропротеинемије. Гојазност и гладовање</p> <p>ПАТОЛОГИЈА: Болести имунолошког система.Поремећаји рективности имунолошког систем.Механизми имунолошки посредованог ткивног оштећења.Аутоимуне болести.Синдроми имунолошког дефицита . Амилоидоза</p>	2
7.	<p>ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Поремећаји осмоларности.Едеми (подела и патогенеза),Етиопатогенеза кардијалних едема.Етиопатогенеза нефротских едема.Етиопатогенеза нефритичких едема.Хипер и хипокалиемија</p> <p>ПАТОЛОГИЈА: Патолошка калцификација:Дистрофијска калцификација.Метастатска калцификација Интрацелуларно нагомилавање (механизми, типови и морфолошки аспекти) Масти (триглицериди, холестерол и његови естри).Протеини.Гликоген Таложење мокраћне киселине и њених соли (патогенеза, морфологија и клинички значај)</p>	2
8.	<p>ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Поремећаји хематопоетског система.Поремећаји црвене лозе.Синдром анемије етиопатогенеза сидеропенијских анемија,етиопатогенеза мегалобластних анемија,етиопатогенеза хемолитичких анемија.Поремећаји беле лозе етиопатогенеза леукозе.леукопенија и агранулоцитоза</p> <p>ПАТОЛОГИЈА: Патологија хематопоетског система.Патоморфолошки аспекти болести црвене лозе Реактивне и неопластичне пролиферације елемената беле лозе.Поремећаји коагулације-хеморагијске дијатезе.Патологија слезине и тимуса</p>	2
9.	<p>ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Подела и значај витамина .Поремећаји метаболизма олигоелемената Етиопатогенеза малигнух процеса,паранеопластични синдром</p> <p>ПАТОЛОГИЈА: Неоплазме.Дефниција, номенклатура, карактеристике бенигнух и малигнух неоплазми Стечени пренеопластични поремећаји .Молекуларне основе карциногенезе, патобиологија туморског раста .Туморски имунски систем .Градирање и стадирање тумора .Лабораторијска дијагностика тумора</p>	2

10. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 2
- Етиопатогенеза основних симптома код обољења дигестивног тракта
 Поремећаји жвакања и гутања.Етиопатогенеза акутне цревне опструкције
 (илеус).Етиопатогенеза улкусне болести.Синдром поремећене апсорпције
 Бактеријска флора црева.Етиопатогенеза поремећаја функције егзокриног панкреаса
 Поремећаји функције јетре.Етиопатогенеза цирозе јетре
 Етиопатогенеза хепатичне коме.Етиопатогенеза инфекције
 жучних путева.Етиопатогенеза холелитијазе
- ПАТОЛОГИЈА:
 Усна дупља (запаљење, реактивне лезије, оралне манифестације системских болести,
 преканцерозна стања и тумори).Болести плувачних жлезда
 Патологија дигестивног система.Езофагус.Желудац.Танко и дебело црево
 Инфламативне болести црева.Исхемијске болести црева.Патологија јетре, жучне кесе и
 жучних путева.Структурне аномалије.Хипербилирубинемије и холестаза.Акутни
 хепатитис.Васкуларни поремећаји јетре.Неонатални хепатитис и холестаза.Реуе-ов
 синдром .Хронични хепатитис.Цироза.Тумори јетре.Жучна кеса.Екстрахепатични жучни
 водови .Егзокрини панкреас 2
11. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 2
- Бубрежна инсуфицијенција (акутна и хронична).Инфекције уринарног тракта
 Гломерулопатије.Нефротски синдром.Нефролитијаза
- ПАТОЛОГИЈА:
 Патологија уринарног система и бубрега.Конгениталне аномалије бубрега.Медицинска
 нефропатологија.Тумори бубрега.Поремећаји уринарног тракта.Патологија мушког
 репродуктивног апарата.Тестис, скротум и епидидимис.Простата.Пенис 2
12. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 2
- Поремећаји респираторног система .Поремећаји вентилације.Етиопатогенеза
 респираторне инсуфицијенције.Опструктивни и рестриктивни синдром .Едем плућа
- ПАТОЛОГИЈА:
 Патологија плућа.Конгениталне аномалије .Ателектаза .Болести васкуларног порекла
 Опструктивне и рестриктивне болести – патоморфологија.Дифузне интерстицијалне
 болести. Трансплантација плућа .Патологија плеуре 2
13. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 2
- Поремећаји функције ендокриног системаЕтиопатогенеза поремећаја коре надбубрега
 Етиопатогенеза поремећаја функције аденохипофизе.Етиопатогенеза поремећаја
 функције тироидеје.Етиопатогенеза поремећаја функције паратиреоидеје
 Етиопатогенеза поремећаја функције полних жлезда
- ПАТОЛОГИЈА:
 Болести панкреаса и ендокриних жлезда.Ендокрини панкреас.Хипофиза.Тироидеја и
 паратироидне жлезде.Надбубрежне жлезде.Мултипли ендокрини синдроми 2
- Патологија дојке, женског гениталног тракта и трудноће.Конгениталне аномалије дојки
 Инфламативне болести дојке .Пролиферативне лезије.Бенигне неоплазме.Малигне
 неоплазме.Стања удружена са смањеном фертилношћу .Стања удружена са
 концепцијом, трудноћом, контрацепцијом.Инфективне болести гениталног тракта жена
 Пренеопластична стања и неоплазме утеруса.Тумори оваријума.Поремећаји вулве
 Поремећаји вагине
14. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 2
- Етиопатогенеза поремећаја кардиоваскуларног система.Срчана инсуфицијенција
 Адаптациони механизми болесног срца. Урођене срчане мане. Сечене срчане мане
 (аортна стеноза и инсуфицијенција; митрална стеноза и инсуфицијенција)
 Коронарна болест. Инфаркт миокарда. Ангина пекторис. Етиопатогенеза атеросклерозе
- ПАТОЛОГИЈА:
 Патологија крвних судова.Ћелије зида крвних судова и њихов одговор на оштећење
 Болести крвних судова (конгениталне аномалије, артериосклероза, хипертензивна
 болест, васкулитиси, анеуризме и дисекција).Патологија вена и лимфатика.Тумори
 крвних судова.Патологија срца.Урођене срчане мане.Сечене срчане мане.Исхемијска
 болест срца и инфаркт миокарда.Болести срчаних залистака.Болести миокарда и
 перикарда.Туморска болест срца.Трансплантација срца 2

15.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Поремећаји функције нервног система; Оштећење централног и периферног моторног неурона. Поремећаји стварања и тока ликвора, Епилепсија. Патофизиологија бола Патофизиологија старења ПАТОЛОГИЈА: Патологија коже, костију и зглобова. Кожа као протективни орган. Честе болести коже: Инфламаторне дерматозе. Инфекције и инфестације. Тумори епидерма. Тумори дерма Патологија централног и периферног нервног система и мишића. Конгениталне абнормалности ЦНС. Васкуларни поремећаји ЦНС. Траума мозга и кичмене мождине Демјелинизујуће и дегенеративне болести ЦНС. Тумори нервног система (бенигни и малигни). Миопатије и неуропатије (патоморфолошки и дијагностички аспекти, клинички значај	2
	Укупно часова:	60
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА	П
		час.
1.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Терминална стања (преагонално, агонално, клиничка, церебрална и биолошка смрт) Поремећаји свести, квантитативни (сомноленција, летаргија, сопор, прекома и кома) Поремећаји локалне циркулације, исхемија, хиперемиија (артеријска и венска), емболија тромбоза ПАТОЛОГИЈА: Хистопатолошки и патобиолошки аспекти типова ћелијске адаптације; хипертрофија Хиперплазија, атрофија, метаплазија. Макроморфолошке карактеристике атрофије и хипертрофије органа (функционални и клинички значај). Демонстрација и пројектовање илустративних макропрепарата	1
2.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Дејство топлоте на организам, Општа хипертермија (сунчаница, топлотни удар, хипотермички колапс и термогенетска анхидроза) Опекотине (одређивање тежине опекотина). Општа хипотермија, смртотине ПАТОЛОГИЈА: Микроморфологија реверзибилног оштећења ћелија: вакуоларна дегенерација хидропична дегенерација, масна промена (стеатоза). Хистопатолошки и патобиолошки аспекти коагулационе, казеозне, коликвационе и других типова некрозе. Макроморфолошке карактеристике дегенеративних промена органа и типова некрозе (функционални и клинички значај). Демонстрација и пројектовање илустративних макропрепарата	1
3.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Грозница, патогенеза, стадијуми грознице. Температурне криве код различитих типова грознице. Функционални и метаболички поремећаји у грозници. Јатрогена оштећења Кортизонским препаратима, Антибиотицима, Цитостатицима. Токсични аспекти пушења и превенција болести зависности ПАТОЛОГИЈА: Пнеумокониозе (патогенеза, подела и значај). Патологија пигментата ендогеног порекла (меланин, хемосидерин, билирубин). Демонстрација поремећаја пигментације на патохистолошким препаратима (антракоза, антракосиликоза, хемосидероза, холестаза). Демонстрација и пројектовање илустративних макропрепарата (функционални и клинички значај). Демонстрација и пројектовање нормалног кариотипа и патолошких кариограма, примера нумеричких аберација хромозома, конгениталних аномалија и њихов значај	1
4.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Биолошко-биохемијски синдром запаљења. Основна својства имунолошког система примарни и секундарни имуни одговор. Реакције хиперсензитивности. Анафилактичке Цитотоксичне. Реакције имуних комплекса. Касна хиперсензитивност ПАТОЛОГИЈА: Типови ексудативних запаљења, локализација, ток и значај. Апсцес, флегмона (микроморфолошки аспект). Хистопатолошке промене у органима и ткивима код различитих типова акутног и хроничног запаљења. Демонстрација и пројектовање макроморфолошких карактеристика апсцеса, флегмоне, фибринозног и других типова запаљења у органима и системима	1
5.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Хипоксија. Асфиксија. Дејство промењеног атмосферског притиска ПАТОЛОГИЈА: Хистопатолошки и патобиолошки аспекти пасивне (венске) хиперемиије тј. конгестије,	1

- хеморагије, тромбозе и емболије.Морфологија тромба (типови и значај). Демонстрација хистопатолошких препарата конгестије плућа, јетре и других органа, хеморагије у мозгу, надбубрежним жлездама итд.Демонстрација и пројектовање илустративних макропрепарата (тумачење и клинички значај)
6. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 1
 Синдром хипергликемије.Етиопатогенеза Диабетес меллитус-а.Синдром хипогликемије и хипогликемични шок
 ПАТОЛОГИЈА:
 Патохистолошке и макроскопске промене у органима условљене депоновањем имуних комплекса и другим имунолошки посредованим механизмима.
 Фибриноидна промена (дефиниција, механизам настанка, морфологија и значај)
 Хијалина промена (дефиниција, механизми и типови интрацелуларних хијалиних депозита и екстрацелуларне хијалинизације)
7. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 1
 Поремећаји метаболизма калцијума и фосфора.Патофизиологија трудноће
 Поремећаји ацидобазне равнотеже,параметри ацидобазног статуса,метаболичка ацидоза и алкалоза,респираторна ацидоза и алкалоза
 ПАТОЛОГИЈА:
 Жучни каменци (примарни и секундарни):услови и механизми формирања. макроскопски изглед, састав и значај.Мокраћни каменци (типови каменаца):услови и механизми формирања.макроскопски изглед, састав и значај
 Демонстрација примера патолошке калцификације и клинички значај
8. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 1
 Развојни облици ћелија црвене лозе. Патолошки облици еритроцита
 Синдром анемије: субјективне тегобе и клинички налаз, хематолошки параметри
 Оцена анемијског стања код различитих поремећаја
 ПАТОЛОГИЈА:
 Неоплазме периферних Б-ћелија,Неоплазме Т-ћелија периферне крви. Спленомегалија
 Демонстрација микроскопских и макроскопских препарата болести хематопоетског система (тумачење и значај)
9. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 1
 Развојни облици ћелија беле лозе. Леукоцитоза:физиолошка,патолошка. Леукемоидна реакција.Акутне и хроничне леукозе
 ПАТОЛОГИЈА:
 Бенигни и малигни тумори епителног и мезенхимног порекла:опште карактеристике морфологија и клинички значај.Демонстрација и пројектовање микроскопских и макроскопских препарата честих бенигнух и малигнух тумора
10. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 1
 Синдром билијарне ретенције.Синдроми инсуфицијенције јетре.Синдром портне хипертензије.Хепатична кома
 ПАТОЛОГИЈА:Демонстрација микроморфолошких промена запаљењских болести, преканцерозе и других обољења дигестивног система, јетре и панкреаса
 Пројектовање и демонстрација макропрепарата који илуструју патологију ових система (тумачење и клинички значај)
11. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 1
 Етиопатогенеза уринарног синдрома - дефиниција и параметри
 Методе функционалног испитивања бубрежне функције
 ПАТОЛОГИЈА:
 Хистопатолошке промене у запаљењским и другим болестима бубрега, уринарног тракта и мушког репродуктивног система
 Пројектовање и демонстрација макропрепарата који илуструју патологију ових система (тумачење и клинички значај)
12. ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: 1
 Методе функционалног испитивања респираторног система мала спирометрија
 Квантитативне и квалитативне дисајне аритмије.Хипоксија и хиперкапнија
 ПАТОЛОГИЈА:
 Демонстрација макропрепарата и макропрепарата запаљењских, опструктивних и других болести респираторног система (тумачење и клинички значај)

13.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Функционална дијагностика ендокриних поремећаја .Функционална испитивања аденохипофизе и неурохипофизе.Функционална испитивања тиреоидеје.Функционална испитивања паратиреоидеје.Функционална испитивања надбубрежних жлезди ПАТОЛОГИЈА: Пројектовање и демонстрација микропрепарата и макропрепарата болести ендокриних жлезда, дојке и женског гениталног система (тумачење и клинички значај).Поремећаји ране и касне трудноће.Болести гестације и трофобласта .Демонстрација илустративних примера	1
14.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Патофизиологија поремећаја ритма и спроводљивости.Методе функционалног испитивања кардиоваскуларног система.ЕКГ,ергометрија.Улога фактора ризика за настанак кардиоваскуларних обољења ПАТОЛОГИЈА: Исхемична срчана болест.Хипертензивна срчана болест. Валвуларне болести срца Демонстрација и пројектовање микропрепарата и макропрепарата који илуструју болести срца и крвних судова (тумачење и клинички значај)	1
15.	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА: Хипертензија.Хипотензија.Атеросклероза ПАТОЛОГИЈА: Пројектовање и демонстрација микропрепарата и макропрепарата који илуструју честе болести коже,болести костију и зглобова, болести централног и периферног нервног система и мишића (тумачење и клинички значај)	1
	Укупно часова:	15
	После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе.Поред тога предвиђена је и категорија ноћног рада у трећој смени од 19-24 часова, једанпут недељно, координисана од доктора специјалиста запошљених у наставним базама Медицинског факултета (30 часова).	30
	Свега:	45

11. Здравствена нега и дијететика

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Здравствена нега и дијететика		
Одговорни наставник: Проф. др Видојко М Ђорђевић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – I 11	Семестар:II	
Број ЕСПБ: 8		
Услов: Положени испит из Медицинске физиологије и биохемије		
<p>Циљ предмета Упознавање са основним принципима и програмима организације и планирања здравствене неге и исхране код болесника различитих профила. Упознавање са процесом здравствене неге и утврђивање потреба за негом, сестринска дијагноза, планирање неге, реализација плана, евалуација здравствене неге. Документација, тимски рад, образовање и стручно усавршавање медицинских сестара.</p> <p>Настава из Дијететике треба да омогући студентима да усвоје основна знања из области хране и исхране; да упозна студенте са улогом нутритивних чинилаца и компоненти у превенцији болести, а посебно са нутритивном терапијом појединих болести и стања.</p>		
<p>Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>)</p> <p>Оспособљеност у пружању адекватне здравствене неге пацијентима. Обученост за основне одговорности кодекса сестринске професије: промоцију здравља, спречавање болести, помоћ оздрављењу, ублажавање патње. Обављање послова организовања и руковођења радним целинама</p> <p>Пружа тумачење о протективном и морбогеном учинку намирница и хране на здравље људи. Даје савете о здравом начину исхране опште популације и појединих категорија здравих људи. Учествоје у лечењу болести неправилне исхране, хроничних незаразних и др. болести код којих је исхрана котерапија.</p>		
<p>Садржај предмета</p> <p><u>Теоријска настава</u> Израда сестринске дијагнозе. Методе здравствене неге, Нега у примарној здравственој заштити, Нега у клиничко болничкој пракси, Документација здравствене неге, Сестринска дијагноза, Здравствена нега старих лица. Нега у ванредним приликама: Увод у дијететику. Појам дијете и хигијенско-дијететског режима, значај правилне исхране за промоцију здравља, превенцију и лечење болести. Исхрана болесника као део дијете. Основни принципи исхране код бубрежних болести, дијабетеса мелитуса, хируршких болесника, парентералне исхране. Нутритивни водичи.</p> <p><u>Практична настава</u></p> <p>Практични рад у вези са процесом здравствене неге и утврђивање потреба за негом, сестринска дијагноза, планирање неге, реализација плана, евалуација здравствене неге. Анкета исхране на нивоу популације и индивидуалне анкете исхране. Одређивање нутритивног статуса пацијента, оцена стања исхрањености, постављање индикација за врсту исхране. Здравствено-васпитни рад са пацијентима у вези правилне исхране.</p>		
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Николић М. и сар. Дијететика, Ниш: WUS Аустрије и Медицински факултет Ниш, 2007. 2. Митровић Р. и сар. Основи дијететике са практикумом. Ниш: Медицински факултет, 2005. 3. Одабрана, тренутно актуелна поглавља и текстови са интернета за здравствену негу 4. Миљковић С: Медицинска сестра у светлу јединствене функције здравствене неге. Ниш: Клинички центар Ниш и Медицински факултет у Нишу, 1999. 		
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 45	Практична настава: 60 (30+30)
<p>Методe извођења наставе</p> <p>Настава је организована као: теоријска настава, практична настава, семинари, консултације После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. Поред тога предвиђена је и категорија ноћног рада у трећој смени од 19-24 часова, једанпут недељно, координисана од доктора специјалиста запошљених у наставним базама Медицинског факултета (30 часова).</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
<p>Предиспитне обавезе*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 		

<p>Теме семинарских радова одређују се на почетку школске године.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Тестови: ▪ Практични испит: 20 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>
<p>Завршни испит*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>

Назив предмета:	ЗДРАВСТВЕНА НЕГА И ДИЈЕТЕТИКА	11.
Година студија:	I	
Семестар:	II	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 3, Вежбе: 4 (2+2)	
Укупно часова: 105	Предавања: 45, Вежбе: 60 (30+30)	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА - ЗДРАВСТВЕНА НЕГА

Т
час.

1. I РАЗВОЈ И ЗНАЧАЈ ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ
 - A. Први периоди развоја неге у Срба
 1. Народна медицина и нега
 2. Идеје и прва школа за медицинске сестре
 3. Високо образовање и медицинске сестре
 4. Здравствена нега и савремено сестринство
 5. Процесне промене у образовању медицинске сестре
 6. Дефиниција здравствене неге и здравља
 - B. Здравствена нега и наука
 1. Интердисциплинарност здравствене неге
 2. Дисциплине здравствене неге
2. II ПРИНЦИПИ ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ
 1. Принцип хуманости
 2. Принцип поштовања личности
 3. Индивидуализација у нези
 4. Социјална нега
 5. Позитивни доживљаји
 6. Остали принципи (добровољност, апомоћ, континуирано усавршавање, флексибилност, итд.)
3. III МЕТОДЕ ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ
 - A. Опис метода
(интервју, постматрање, преписке, комуникација, модификација понашања, борба с проблемом итд.)
 - B. Процес здравствене неге
(права и развој, пракса, утврђивање портребе за негом), модели потреба, прикупљање података, документи)

5.	Ц. Сестринска дијагноза (развој термина и класификација, процес стварања дијагнозе, обрада података, НАНДА листе, разлике у односу на сестринску дијагнозу).	2
6.	Д. Планирање здравствене неге (планирање приоритета, постављање циљева, стратешки приступи у планирању, налази лекара, налози сестара, документација)	1 2
7.	Е. Реализација плана здравствене неге (фазе реализације припрема за интервенцију, извођење интервенције, надзор над радом других учесника у нези, документација обављене неге, примопредаја дужности)	2
8.	Ф. Евалуација (евауација као етапа неге, исхода, процеса рада, квалитета праксе)	2
9.	Г. Документација здравствене неге (облици документације, начин евидентирања података, услова рада, квалитета праксе)	2
10.	IV РУКОВОЂЕЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА У СЛУЖБИ (личност руководиоца, избор метода, функције и компензације, стандарди и нормативи)	2
11.	V НЕГА У ПРИМАРНОЈ ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ Шта је примарна заштита, међусекторска сарадња стратегија примарне заштите, циљеви заштите према СЗО до 2010, заштита породице, деце, омладине, студентата, радника, старих, зуба. Породична сестра према моделу Европске Уније	2
12.	VI НЕГА У КЛИНИЧКО-БОЛНИЧКОЈ ПРАКСИ (пријем болесника, рад са пацијентима, посете, отпусти, нега умирућег болесника, поступак са умрлим, стрес, заштита сестре, професионо сагоревање).	2
13.	VII НЕГА У ПРЕВЕНЦИЈИ, БОЛЕСТИ И ПОВРЕДА (кардиоваскуларне болести, саобраћајне повреде, малигне болести)	2
14.	VIII НЕГА У ВАНРЕДНИМ ПРИЛИКАМА (појам и дефиниција катастрофе, прилагођавање неге у ванредним приликама, поступци и нега у различитим повредама итд.).	2
15.	IX ИСТРАЖИВАЊЕ, УСАВРЂАВАЊЕ И ТЕОРИЈСКИ МОДЕЛИ (професионално организовање, образовање у нас и ЕИ).	2

Укупно часова: **30**

ПРАКТИЧНА НАСТАВА – ЗДРАВСТВЕНА НЕГА **П**

1.	I МЕТОДИКА ЗДРАВСТВЕНЕ НЕГЕ Студенти ће током вежби бити обучени за практично планирање и методике поставке сестринске професије. Самостално ће добијати задатке за увежбавање кроз проблеме везане за болеснике уи процесе неге. Пример: Комуникација у сестринству Група добија тему за разговор и након припреме од 10-15 минута студенти демонстрирају четири типа комуникације, сваки студент у групи треба да изврши сагледавање и анализу комуникације са неком особом: болесником, родитељем, дететом, брачним другом итд. Пример: Основни проблеми болесног човека – методски приступ у остварњу промена преко активности службе неге: 1. Утврдити регресивно понашање код болничких пацијената примењујући методу посматрања и методу разговора. 2. Како просторни услови делују на адаптацију болесника на болничко одељење? Утврдити које проблеме имају болесници везано за смештај.	5
----	---	---

	3. Којим поступцима се помаже болеснику у савладавању страха?	
	4. Којим поступцима медицинска сестра може задобити поверење болесника?	
	5. Пример: Хоспитализација и последице	
	6. Анализа поступака хоспитализације и утврђивање разлика између стварног и пожељног стања.	
	7. У разговору са болесником утврдити главне тешкоће у адаптацији на болничко одељење.	
	Пример: Методски приступ у здравственој нези као појединих оболења.	
	Током посете појединим клинкама студенти праве планове неге за конкретна стања (кардиоваскуларна, малигна, трауме, стари пацијенти, примарна заштита итд.)	
2.	II ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ Током ове практичне наставе студенти ће извршити анализу радног процеса на болничком одељењу, у болесничкој јединици.	5
	<ul style="list-style-type: none"> • Посматрањем рада сестре при подели терапије утврдити време интервенције, стручност у раду, рационалност коришћења енергије и могућности за унапређење рада. • Утврдити могућност за скраћење времена чекања пацијената на преглед или сестринску интервенцију, са постојећим и у постојећим условима. • Анализирати стаж и утврдити мере за побољшање хигијенског режима на болесничким одељењима. 	
	Анализа стила руковођења који се примењује у установи, током вежби и узроке за примену тог стила.	
3.	III ИСТРАЖИВАЧКИ РАД У СЕСТРИНСТВУ Током вежби студенти ће изнети своја запажања о могућем проблему за истраживање; методе истраживања кроз разлагање циља истраживања на појединачне сегменте; приказ рада.	5
	Укупно часова:	15
	После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе (30 часова).	30
	Свега:	45
	ТЕОРИЈСКА НАСТАВА - ДИЈЕТИКА	П час.
1.	Појам дијете и хигијенско-дијетеског режима, значај правилне исхране за промоцију здравља, превенцију и лечење болести. Исхрана болесника као саставни део терапије. нутритивне потребе у здрављу и болести. Планирање исхране, нутритивне потребе појединаца и групе, препоручена прехранбена јединица	1
2.	Намирнице-биолошка вредност и хемијски састав	2
3.	Исхрана трудница и доилга. Исхрана деце и омладине	1
4.	Исхрана старих људи	1
5.	Дијета у фебрилним стањима и инфективним болестима	1
6.	Дијететски аспекти у превенцији и лечењу болести органа за варење, диспепсија, болести јетре, жучних путева и панкреаса	1
7.	Основни принципи исхране код бубрежних болести: стратегија исхране у хроничној исуфицијенцији бубрега, исхрана пацијената са каменцима у бубрезима	1
8.	Исхрана хирушких болесника (исхрана у преоперативном периоду, у постоперативном периоду).	1
9.	Основни принципи исхране код дијабетес меллитуса	1
10.	Нутритивна превенција и лечење болести кардиоваскуларног система	1
11.	Исхрана и малигне болести	1
12.	Нутритивна превенција и лечење гојазности и потхрањености	1
13.	Основни принципи парентералне исхране: централни и периферни тип парентералне исхране	1
14.	Основни принципи ентэралне исхране-индикације, карактеристике, предности	1
	Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА - ДИЈЕТИКА	П час.
1. Анкета исхране, нутритивни статус пацијената, оцена исхрањености, постављање индикација за врсту исхране.	2
2. Основни принципи планирања исхране и израде јеловника	2
3. Организација исхране болесника у стационарној здравственој установи. Санитарно-хигијески захтев за производне и дистрибутивне кухиње. Таблет систем болничке исхране-појам, организовање, предности	2
4. Посета централној болничкој кухињи, као и дистрибутивним кухињама. Контрола квалитета исхране болесника и санитарно-хигијенско стање кухиње	2
5. Практична израда индивидуалне и колективне дијете за поједине болести и стања. Основне врсте терапијских дијета	4
6. Практични аспекти исхране сондом (ентерална исхрана). Практични аспекти парентералне исхране	2
7. Здравствено-васпитни рад са пацијентима у вези правилне исхране. Проучавње вештина неопходних за успешну комуникацију са пацијентима и здравственим радницима и њихова едукација у вези исхране. Колоквирање, потписи	1
Укупно часова:	15

12. Физичко васпитање

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)	
Назив предмета: Физичко васпитање	
Одговорни наставник: Милош Љ Николић, виши предавач	
Статус предмета: факултативан	
Шифра предмета: СМС – I 12	Семестар: I +II
Број ЕСПБ: 0	
Услов: Адекватна настава физичког васпитања у предходним нивоима школовања	
Циљ предмета Одржање и подизање психофизичких способности студената	
Исход предмета стицање боље психофизичке кондиције и постизање бољих резултата током студирања.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Практична настава</i> Кошарка, ритмичко-спортска гимнастика, одбојка, пливање, стони тенис. Сваки од спортова је заступљен са 60 часова практичне наставе у једном семестру Студент се опредељује за један од понуђених спортова	
Литература 1. Родић Н: Методика спортских активности. Учитељски факултет, Сомбор: 1999. 2. Милановић Н: Приручник за спортске тренере. Факултет физичке културе, Загреб, 1997. 3. Крсмановић Б, Берковић Л: Теорија и методика физичког васпитања. Факултет физичке културе: Нови Сад, 1999.	
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 0 Практична настава: 60
Методe извођења наставе практична настава	

Назив предмета:	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	12.
Година студија:	I	
Семестар:	I, II	
Видови наставе:	Практична	
Број часова недељно:	Предавања: 0, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 30	Предавања: 0, Вежбе: 30	

ПРАКТИЧНА НАСТАВА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ (КОШАРКА)

	П
	час.
1. Побољшање физичке кондиције	3
2. Техника игре: додавање и хватање лопте, вођење, дриблинг, пивотирање, шут на кош, полагање, леви и десни двокорак, скок шут.	3
3. Тактика игре: основни елементи одбране, постављање и чување играча, одбрана против једног, двојице и тројице, човек на човека, зонска одбрана	3
4. Игра у нападу, контранапад, напад против зонске одбране, напад са изменама места	3
5. Игрена два коша, правила игре и суђење	3
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ (ОДБОЈКА)

	П
	час.
1. Побољшање физичке кондиције	3

2.	Кретање у одбојкашком ставу, одбијање лопте, пријем лопте, "чекић"	3
3.	Сервис, начини сервирања	3
4.	Смечирање и блокирање	3
5.	Одбрана у пољу, прихватање лопте одбијене од мреже	1
6.	Основни ситеми игре, распоред и кретање играча	1
7.	Суђење, игра са применом правила	1
	Укупно часова:	15
		П
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ (ПЛИВАЊЕ)	час.
1.	Побољшање физичке кондиције	3
2.	Краул, леђни краул, делфин, прсно - одржавање на вод, вежбе за рад руку и ногу	3
3.	Вежбе дисања, окрети, врсте и начини извођења	3
4.	Усавршавање научене технике	2
5.	Стартни скок, штафетно пливање	2
6.	Правила и организација пливачких такмичења, такмичење	2
	Укупно часова:	15
		П
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ (РИТМИЧКО СПОРТСКА ГИМНАСТИКА)	час.
1.	Специфична физичка припрема	3
2.	Ходање и трчање и ритмичко спортској гимнастици	3
3.	Плесни кораци, корак галопа, полкин корак и стилизовани корак	3
4.	Вежбе за руке, труп и ноге	2
5.	Поскоци и скокови, издржаји и окрети	1
6.	Индивидуални састави, самостална кореографија	1
7.	Аеробик	1
8.	Народна кола, друштвени плесови, џез балет	1
	Укупно часова:	15

13. Основи клиничке праксе

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи клиничке праксе		
Одговорни наставник: Проф. др Стеван Н Илић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС- II 13	Семестар: III	
Број ЕСПБ: 4		
Услов: Анатомија и хистологија, Физиологија и биохемија, Патофизиологија и патологија.		
Циљ предмета Упознавање студената здравствене неге са клиником, болесничком собом, историјом болести. Сестринска дијагноза и тимско збрињавање болесника. Улога медицинске сестре у спроводјењу дијагностике и апликовању терапије.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Овладавање основним физичким методама прегледа болесника. Изучавање симптома и знакова најважнијих болести срца, плућа, дигестивног система и других категорија интернистичких болесника. Студент учествује у клиничком прегледу болесника, прати виталне параметре, апликује терапију, учествује у дијагностичким процедурама. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Увод у интерну пропедевтику, главни симптоми и знаци обољења дигестивног система, главни симптоми и знаци обољења срца и крвних судова, главни симптоми и знаци обољења респираторног система, основи педијатрије, увод у неурологију, увод у хирургију. <u>Практична настава</u> Практична настава прати теоријску наставу		
Литература 1. Антић Р, Хаџи Пешић Љ.и сар.Пропедевтика -одређена поглавља.Просвета:Ниш, 1996. 2. Илић С. и сар.Интерна медицина – одређена поглавља.Просвета:Ниш,2004.		
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30 (15+15)
Методe извођења наставе теоријска настава, практична настава, консултације, предиспитне вежбе После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе (15 часова).		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 10 Теме семинарских радова одређују се на почетку школске године ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 10 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	ОСНОВИ КЛИНИЧКЕ ПРАКСЕ	13.
Година студија:	II	
Семестар:	III	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 2 (1+1)	
Укупно часова: 60	Предавања: 30, Вежбе: 30 (15+15)	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА		Т час.
1.	Клиничка медицина Клиника, болница Однос лекар (студент) – болесник Лекарска етика Професионална тајна	2
2.	Здравље – болест Основни медицински термини везани за узрок, ток и завршетак болести Дијагноза болести Диференцијална дијагноза	2
3.	Историја болести Анамнеза	2
4.	Опта инспекција Пулс, крвни притисак, телесна температура (начини мерења)	2
5.	Основне методе прегледа Преглед главе и врата	2
6.	Болести дисајних путева – учесталост и социјално-медицински значај Клиничка презентација најчешћих болести дисајних путева	2
7.	Инспекција грудног коша Палпација грудног коша Перкусија грудног коша	2
8.	Основне информације о допунским методама у дијагностици обољења дисајних путева Болести срца и крвних судова - учесталост и социјално-медицински значај Симптоматологија у обољењима срца и крвних судова	2
9.	Физичке методе прегледа срца и крвних судова Инспекција предсрчаног предела Палпација срчаног врха Палпација пулса Мерење крвног притиска	2
10.	Основне информације о допунским методама у дијагностици обољења срца и крвних судова Болести органа за варење - учесталост и социјално-медицински значај Симптоматологија у обољењима органа за варење	2
11.	Физичке методе прегледа абдомена Основне информације о допунским методама у дијагностици обољења органа за варење	2
12.	Болести локомоторног система - учесталост и социјално-медицински значај Симптоматологија у обољењима локомоторног система Најважније методе прегледа	2
13.	Болести ендокриног система - учесталост и социјално-медицински значај Симптоматологија у обољењима ендокриног система Методе прегледа – тумачење налаза	2
14.	Болести уринарног система - учесталост и социјално-медицински значај Симптоматологија у обољењима уринарног система Методе прегледа – интерпретација налаза	2
15.	Болести крви - учесталост и социјално-медицински значај Симптоматологија у обољењима хематопоезног система Методе прегледа – интерпретација налаза	2
Укупно часова:		30

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

T
час.

ПРАКТИЧНА НАСТАВА ПРАТИ ТЕОРИЈСКУ.

15

После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. Поред тога предвиђена је и категорија рада у другој смени, једанпут недељно, координисана од доктора специјалиста запошљених у наставним базама Медицинског факултета (15 часова).

15

Свега:

30

14. Основи неврологије са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи неврологије са негом		
Наставник: Проф. Др Зоран Ж. Перић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС- II 14	Семестар: III	
Број ЕСПБ: 6		
Услов: Анатомија и хистологија, Медицинска физиологија и биохемија, Патофизиологија и патологија, Основи интерне медицине са негом		
Циљ предмета Упознавање са основним симптомима и знацима невролошких поремећаја. Стицање знања и вештина у пружању здравствене неге као и у дијагностици и терапији невролошких болести.		
Исход предмета (знања, вештине, ставови) Могућност савладавања специфичности метода здравствене неге у различитим невролошким болестима. Струковна сестра успешно опсервира болесника, третира бол и невролошке поремећаје. Прати виталне функције, врши промену катетера, испирање бешике, дезинфекцију уретре. Борба против компликација. Извршава задатке сестре у примарној и секундарној превенцији. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Увод у неврологију. Симптоми и знаци невролошких поремећаја. Основни елементи невролошког прегледа. Ургентна стања у неврологији: Ишемијски мождани удар. Хеморагијски мождани удар. Епилепсије. Мултипла склероза. Болести поремећаја покрета. Деменције. Главобоље. Хередодегенеративне болести. Лумбални болни синдром и лумбоисхиалгија. Муастенија гравис. Болест моторног неурона. Мишићне болести и полинеуропатије. Тумори мозга и кичмене мождине. Дијагностичке методе у неврологији. Основни терапијски принципи у неврологији. Улога медицинске сестре у здравственом васпитању у неврологији. Етички приступ терминалним болесницима. Етички кодекс здравствених радника. <u>Практична настава и</u> Здравствена нега витално угрожених болесника са невролошким болестима		
Литература 1. Левић З. Основи савремене неврологије. Савремена администрација Београд 2003 2. Бабић Л, Матијевић М, Шаренац Д. Здравствена нега у неврологији. Београд 2002		
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 15	Практична настава: 60 (30+30)
Методe извођења наставе Предавања, консултације, колоквијуми, тестови После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе (30 часова).		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 <small>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</small>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <small>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</small>		

Назив предмета:	ОСНОВИ НЕУРОЛОГИЈЕ СА НЕГОМ	14.
Година студија:	II	
Семестар:	III	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 4 (2+2)	
Укупно часова: 75	Предавања: 15, Вежбе: 60 (30+30)	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

Т
час.

1. Увод у неурологију 1
2. Симптоми и знаци неуролошких поремећаја 1
3. Анамнеза у неурологији 1
4. Основни елементи неуролошког прегледа 1
5. Дијагностичке методе у неурологији 1
6. Основни терапијски принципи у неурологији 1
7. Етички кодекс здравствених радника 1
8. Хоспитални манаџмент у неурологији 1
9. Улога медицинске сестре у здравственом васпитању у неурологији 1
10. Процес здравствене неге у неурологији 1
11. Етички приступ терминалним болесницима 1
12. Бурн-оут реакција код особља које ради са терминалним болесницима 1
13. Сметње гутања и исхрана болесника са неуролошким болестима 1
14. Узроци који доводе до непокретности неуролошких болесника 1
15. Неуролошке манифестације психогених поремећаја 1

Укупно

15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

П час.

1. Упознавање са организацијом неуролошке службе 2
2. Упознавање са симптомима и знацима неуролошких поремећаја 2
3. Специфичности анамнезе у неурологији 2
4. Неуролошки преглед 2
5. Задатак медицинске сестре у електрофизиолошким испитивањима, припрема пацијената за имџинг и неуроинвазивну дијагностику 2
6. Упознавање са специфичним терапијским протоколима у неурологији 2
7. Однос медицинске сестре према здравственим радницима, пацијентима и родбини 2
8. Комуникација, стварање групне кохезије и неговање тимског рада у неуролошкој пракси 2
9. Присуство едукативним групама за пацијенте и родбину 2
10. Стандарди за процену болести, радна дијагноза, писање сестринског извештаја, усмени и писани сестрински извештаји, протокол за ургентна стања 2
11. Здравствена нега терминалних болесника, мождана смрт, вегетативно стање 2
12. Превенција бурн-оут реакција код особља које ради са терминалним болесницима 2
13. Путеви уноса хране код болесника са неуролошким болестима 2
14. Здравствена нега непокретних болесника 2
15. Здравствена нега и третман болесника са психогеним поремећајима 2

Укупно

30

После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе у циљу сагледавања организације сестринске службе и примене принципа процеса здравствене неге као метода рада. (30 часова).

30

Свега:

60

15. Основи педијатрије са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи педијатрије са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Борисав А Каменов		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС- II 15	Семестар: III	
Број ЕСПБ: 7		
Услов: Анатомија и хистологија, Медицинска физиологија и биохемија, Патофизиологија и патологија, Основи интерне медицине са негом		
Циљ предмета Упознавање са свим областима педијатрије (дечја неурологија, хематологија, онкологија, гастро-ентерологија, кардиологија, пулмологија, генетика, имунологија, ендокринологија, дечја нефрологија, дечја реуматологија. Упознавање а организацијом рада здравствених установа.		
Исход предмета <i>(знања, вештине, ставови)</i> Савладано знање и вештине омогућавају сестрама рад у дечијим установама, генетским саветовалиштима, дечјим амбулантама, диспанзерима, и болницама. Посебно се инсистира на рад у јединицама интензивне неге и праћење виталних функција и њихово бележење и систематизовање као и на едукацију из области психологије детета, сарадњу са родитељима и на познавање елемената из социјалне педијатрије и рада социјалне службе. Струковна сестра учествује у прегледу детета, у извођењу дијагностичких процедура, у апликовању терапије и прављењу раствора. Прати виталне параметре у јединицама интензивне неге. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Најчешће и најзначајније болести одојчади, деце, омладине, њихова дијагностика, превенција и лечење. (предавања уз видео – бим презентацију, филмови, организација дискусија по одређеним темема уз учешће студената, семинари, и прикази. Предавање на тему по избору студената, преношење најновијих сазнања из часописа и са интернета, као и са школског информативног програма и филмова страних телевизија) <u>Практична настава</u> Обучавање за све вештине у педијатријској пракси Обучавање за узимање свих врста материјала за анализу Обучавање за апликацију лекова, прављење раствора и рад са инфузоматима. Едукација за припрему детета за транспорт и праћење детета у транспорту (припрема возила за транспорт, опреме, кисеоника, инкубатора, покретног респиратора. Едукација за реанимацију у транспорту (асистирање у реанимацији). Организовање студијског обиласка установа у којима већ дуже време постоји низ медицинских техничара са високом школом (Словенија, и сл.) Организација састанка на коме ће се преносити искуства из других земаља (евентуално и из Београда).		
Литература 1. Скрипта лекара са предмета Педијатрија за студенте струковних студија. Медицински факултет: Ниш, 2005. 2. Група аутора. Проблеми у педијатрији. ЗУНС: Београд, 2006.		
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 30	Практична настава: 60 (30+30)
Методe извођења наставе Предавања, консултације, колоквијуми, тестови, трибине, филмови, семинари. После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. Поред тога предвиђена је и категорија рада у трећој смени, једанпут недељно од 19-24 часова, координисана од доктора специјалиста запошљених у наставним базама Медицинског факултета (30 часова).		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
<small>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</small>		

Завршни испит*

- Писмени испит:
- Усмени испит: 50

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	ОСНОВИ ПЕДИЈАТРИЈЕ СА НЕГОМ	15.
Година студија:	II	
Семестар:	III	
Видови наставе:	Теоријска, практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 4 (2+2)	
Укупно часова: 90	Предавања:30, Вежбе:60 (30+30)	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА		Т час.
1.	Организација и спровођење здравствене заштите детета: Преконцепцијска и перинатална заштита. Системски прегледи труднице.	1
2.	Организација и спровођење здравствене заштите детета: Системски прегледи новорођенчета, одојчета, предшколске и школске деце.	1
3.	Раст и развој детета: Фактори раста. Главне карактеристике појединих развојних доба. Дентиција. Пубертет.	1
4.	Медицинска психологија здравог и болесног детета. Емоционални развој деце.	1
5.	Анамнеза у педијатрији.	1
6.	Клинички преглед у педијатрији.	1
7.	Наследне и пренатално стечене болести: Фактори ризика. Пренатална дијагностика (ултразвук, амниоцентеза). Скрининг за генопатије.	1
8.	Исхрана детета: Предности природне исхране, дохрана, вештачка исхрана. Синдром поремећене исхране, малапсорпција. Исхрана малог, предшколског и школског детета.	1
9.	Поремећаји метаболизма воде и електролита: Дехидрација, врсте дехидрације, процена тежине. Рехидрација и реалиментација.	1
10.	Поремећаји метаболизма калцијума и фосфата. Рахитис.	1
11.	Неонатологија: Карактеристике здравог новорођенчета и прематуруса. Поремећаји адаптације. Метаболички поремећаји. Перипарталне повреде. Хипербилирубинемија.	1
12.	Неонатологија: Инфекције перинаталног доба, сепса, менингитис. Нега превремено рођеног детета. Транспорт и нега новорођеног детета.	1
13.	Имунологија: Основни појмови у имунологији. Типови алергијских реакција, алергија на лекове, храну и ујед инсекта. Имунодефицијенције, лабораторијска дијагностика. Аутоимуне болести.	1
14.	Болести ендокриног система: Хипер и хипофункција тироидеје. Дијабетес мелитус. Инсуфицијенција надбубрега, КАХ.	1
15.	Болести бубрега и мокраћних путева: Гломерулонефритис. Нефротски синдром. Акутна бубрежна инсуфицијенција. Инфекције и аномалије мокраћних путева.	1

16.	Болести срца и крвотока: уродјене срчане мане, миокардитис, хипертензија	1
17.	Болести хематопоетског система: анемије, хеморагијски синдроми и поремећаји коагулације, леукопеније	1
18.	Дечја онкологија: леукемије, лимфоми, неуробластом	1
19.	Пулмологија: инфекције горњих дисајних путева, пнеумоније	1
20.	Пулмологија: астма, цистична фиброза	1
21.	Гастроентерологија: бол у трбуху, инфламаторне болести црева, интолеранција, болести јетре и панкреаса	1
22.	Дечја неурологија: конвулзије, интракранијална крварења, менингитис и енцефалитис, Guillan-Barre	1
23.	Неуромишићне и болести коштаног система	1
24.	Тровања	1
25.	Интензивна нега у педијатрији	1
26.	Фармакотерапија	1
27.	Интрахоспиталне инфекције	1
28.	Дезинфекција, стерилизација и организација простора	1
29.	Организација рада, особље, атмосфера и радна дисциплина	1
30.	Организација транспорта, особље за транспорт и возни парк	1
	Укупно:	30
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА	П час.
1.	Анамнеза у педијатрији.	1
2.	Клинички преглед по системима.	1
3.	Лабораторијска испитивања и дијагностички поступци.	1
4.	Пријем болесне деце, одређивање виталних параметара, вођење температурне листе и планирање дијагностичких и терапијских процедура.	1
5.	Процена раста и развоја детета. Главне карактеристике појединих развојних доба.	1
6.	Емоционални развој деце. Деца ометена у развоју. Психомоторна ретардација.	1
7.	Методе пренаталне дијагностике. Фактори ризика и интраутерине инфекције плода. Наследне и пренатално стечене болести:	1
8.	Исхрана одојчета: Природна исхрана и техника дојења. Вештачка исхрана. Принципи увођења немлечне исхране.	1
9.	Дехидрација и приципи рехидрације. Процена стања ухрањености.	1
10.	Рахитис: узроци и терапија, превенција рахитиса.	1
11.	Карактеристике и нега здравог новорођенчета и прематуруса. Неуролошки преглед новорођенчета и одојчета. Перипарталне повреде. Хипербилирубинемија.	1
12.	Неонаталне инфекције, сепса и менингитис. Нега превремено рођеног детета.	1
13.	Алерголошка испитивања (кожне пробе). Препознавање и терапија анафилактичне реакције.	1
14.	Нега деце оболеле од дијабетеса, инсулинска терапија. Терапија кетоацидозе.	1

15.	Нега деце са болестима бубрега и уринарног тракта. Преглед урина. Терапија акутне бубрежна инсуфицијенције.	1
16.	Симптоми и знаци болести гастроинтестиналног тракта. Нега деце са болом у трбуху, повраћањем и проливом. Методе испитивања деце са сумњом на малапсорпциони синдром. Целијакија.	1
17.	Знаци и симптоми болести хематопоетског система. Клиничка слика и лабораторијска обрада деце са анемијом. Нега деце са тромбоцитопенијом и хемофилијом.	1
18.	Технички поступци при извођењу пункције костне сржи. Терапија и нега деце са лимфопрлиферативним болестима и солидним туморима.	1
19.	Одређивање типа дисања, РФ и присуства диспнеје. Аспирација секрета из дисајних путева. Припрема детета и начин извођења спирометрије.	1
20.	Нега деце са пнеумонијама и опструктивним болестима. Примена инхалаторне терапије, оксигенотерапија. Стрептококни фарингитис. Цистична фиброза.	1
21.	Нега деце са болестима кардиоваскуларног система, одређивање СФ, типа цијанозе, извођење ЕКГ-а. Симптоми срчане инсуфицијенције. Урођене срчане мане.	1
22.	Дијагностички поступци у неурологији: ЛП, ЕЕГ, ЕМГ, ЦТ. Акутни конвулзивни напад и збрињавање. Клиничка слика, терапија и нега деце са менингитисом.	1
23.	Симптоми и знаци неуромишићних и болести коштанозглобног система. Јувенилни идиопатски артритис. Дерматомиозитис. СЛЕ. Наследне миопатије.	1
24.	Најчешћа тровања у педијатрији, мере збрињавања и терапије, специфични антидоти.	1
25.	Принципи организације интензивне неге (упознавање са неопходном апаратуром). Терапија цардијалног ареста, механична вентилација, дефибрилација.	1
26.	Фармакотерапија у педијатрији. Антибиотска терапија. Кортикостероидна терапија и нежељени ефекти. Цитостатска терапија у деце. Апликација лекова.	1
27.	Интрахоспиталне инфекције: фактори ризика за њихов развој и мере превенције. Најчешће интрахоспиталне инфекције.	1
28.	Принципи асепсе. Методе дезинфекције и стерилизације.	1
29.	Бонтон и радна дисциплина.	1
30.	Основни принципи транспорта животно угрожених пацијената.	1
	Укупно:	30
	После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. Поред тога предвиђена је и категорија рада у трећој смени, једанпут недељно од 19-24 часова, координисана од доктора специјалиста запошљених у наставним базама Медицинског факултета (30 часова).	30
	Свега:	60

16. Основи физикалне медицине и рехабилитације

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основни физикалне медицине и рехабилитације		
Одговорни наставник: Проф. др Зоран В Којовић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – II 16	Семестар:III	
Број ЕСПБ: 3		
Услов: Основни интерне медицине са негом, Основни неурологије са негом и Основни хирургије са негом		
Циљ предмета Едукација студената за примену физикалних фактора у циљу профилаксе, дијагностике и терапије. Улога медицинске сестре у физичкој, психичкој и социјалној рехабилитацији. Специфичности у здравственој заштити и нези хендикепираних особа и побољшање квалитета живота хендикепираних особа.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Савладани протоколи правовремене хабилитације и рехабилитације оболелих и повређених. Студент познаје принципе психофизичке и социјалне рехабилитације оболелих.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методе медицинске рехабилитације и физиотерапије. Улога медицинске сестре у у физичкој, психичкој и социјалној рехабилитацији болесника. Проблеми хендикепираних особа и њихово превазилажење. <i>Практична настава и</i> Прати теоријску на вежбама.		
Литература 1. Михајловић В. Физикална медицина. Медицинска књига: Београд, 1998. 2. Костић О. Физикална мед. са рехабилитацијом. Свен: Ниш, 2002.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методе извођења наставе Предавања, консултације, колоквијуми, тестови, предиспитне вежбе		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ОСНОВИ ФИЗИКАЛНЕ МЕДИЦИНЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ	16.
Година студија:	II	
Семестар:	III	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 45	Предавања: 15, Вежбе: 30	

	Т час.
ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	
1. Дефиниција, појам, терминологија циљеви физ.мед. и рехабилитације. Анамнеза, физикални преглед, евалуација функције локомоторног апарата. Принципи у рехабилитацији	1
2. Медицинска нега, процес здравствене неге у рехабилитацији	1
3. Фототерапија, УВ, ИЦ	1
4. Термотерапија, парафин, пелоид, парафанго	1
5. Електро Тх једносмерне струје	1
6. Електро Тх наизменичне струје ниске и средње и високе фреквенце	1
7. Магнето тх, ултра-звук	1
8. Кинезитерапија, хидротерапија терапија радом, соц. рехабилитација	1
9. Примена ортотских и протетских помагала	1
10. ФТ и РХ посттрауматских стања и ортопедских обољења	1
11. ФТ и Рехабилитација неуролошких болесника (ЦМН)	1
12. ФТ и Рехабилитација неуролошких болесника (ГМН)	1
13. ФТ и Рехабилитација респираторних обољења	1
14. ФТ и Рехабилитација кардиоваскуларних обољења и периферног крвотока	1
15. ФТ и Рехабилитација реуматских болесника (запаљењски реум.)	1
Укупно часова:	15
ПРАКТИЧНА НАСТАВА	
	П час.
1. Дефиниција, појам, терминологија циљеви физ.мед. и рехабилитације. Анамнеза, физикални преглед, евалуација функције локомоторног апарата. Принципи у рехабилитацији	2
2. Медицинска нега, процес здравствене неге у рехабилитацији	2
3. Фототерапија, УВ, ИЦ	2
4. Термотерапија, парафин, пелоид, парафанго	2
5. Електро Тх једносмерне струје	2
6. Електро Тх наизменичне струје ниске и средње и високе фреквенце	2
7. Магнето тх, ултразвук	2
8. Кинезитерапија, хидротерапија терапија радом, соц. рехабилитација	2
9. Примена ортотских и протетских помагала	2

10.	ФТ и РХ посттрауматских стања и ортопедских обољења	2
11.	ФТ и Рехабилитација неуролоских болесника (ЦМН)	2
12.	ФТ и Рехабилитација неуролоских болесника (ПМН)	2
13.	ФТ и Рехабилитација респираторних обољења	2
14.	ФТ и Рехабилитација кардиоваскуларних обољења и периферног крвотока	2
15.	ФТ и Рехабилитација реуматских болесника (запаљењски реум.)	2
	Укупно часова:	30

17. Основи интерне медицине са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи интерне медицине са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Стеван Н Илић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС-II 17	Семестар: III	
Број ЕСПБ: 10		
Услов: положени испити из прве године		
Циљ предмета Упознавање са најчешћим и најзначајнијим интернистичким болестима. Улога медицинске сестре у здравственој нези интернистичких болесника.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Овладавање вештинама неге и терапије кардиолошких, пулмолошких, нефролошких, гастроинтестиналних, хематолошких, ендокринолошких, реуматолошких болесника. Сестра учествује у пријему хоспиталних болесника, одређује положај болесника, остварује венски пут, апликује и.в. терапију, прати виталне функције, превенира декубитус, флеботромбозу, тромбофлебите и плућни тромбоемболизам. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Упознавање са болестима из области имунологије, кардиологије, пнеумофтизиологије, гастроентерологије, ендокринологије, хематологије, реуматологије и нефрологије, и њихова дијагностика, превенција и лечење. <u>Практична настава</u> Практична настава прати теоријску наставу по областима, 5 часова недељно. На практичној настави студенти се упознају са етиологијом болести, клиничком сликом, и основним биохемијским параметрима који прате одређене болести. Такође, студенти се упознају са медицинском документацијом и начином вођења медицинских протокола.		
Литература: 1. Илић С и сар. Интерна Медицина. Просвета: Ниш, 2004.		
Број часова активне наставе: 135	Теоријска настава: 60	Практична настава: 75
Методе извођења наставе теоријска настава, практична настава, консултације, предиспитне вежбе		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ОСНОВИ ИНТЕРНЕ МЕДИЦИНЕ СА НЕГОМ	17.
Година студија:	II	
Семестар:	III	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 4, вежбе: 5	
Укупно часова: 135	Предавања: 60, Вежбе: 75	

	Т час.
ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	
1. Увод у пропедевтику Анамнеза	4
2. Општа инспекција Преглед главе и врата	
3. ПУЛМОЛОГИЈА Симптоматологија у обољењима плућа, Инспекција г. коса Палпација и перкусија грудног коша	10
4. Аускултација плућа	
5. Дијагностичке методе у пулмологији Плућни синдроми	
6. КАРДИОЛОГИЈА Симптоматологија у обољењима срца и крвних судова. Методе прегледа у кардиологији Инспекција и палпација срца. Аускултација здравог срца. Аускултација болесног срца	12
7. Срчане мане	
8. Фактори ризика за кардиоваскуларна обољења. Коронарна болест Срчана инсуфицијенција	
9. ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈА Преглед абдомена	10
10. Допунске методе у гастроентерологији Синдроми у гастроентерологији	
11. НЕФРОЛОГИЈА Преглед нефролошког болесника Допунске методе прегледа у нефрологији. Нефролошки синдроми	6
12. ЕНДОКРИНОЛОГИЈА Преглед ендокринолошког болесника Допунске методе прегледа у ендокринологији Ендокринолошки синдроми	8
13. РЕУМАТОЛОГИЈА Преглед реуматског болесника Допунске методе прегледа у реуматским болестима Реуматолошки синдроми	4
14. ХЕМАТОЛОГИЈА Преглед хематолошког болесника. Допунске методе прегледа у хематологији Хематолошки синдроми	6
Укупно часова:	60

ПРАКТИЧНА НАСТАВА	П час.
1. Приступ интернистичком болеснику	5
2. Кардиологија	20
3. Пнеумофтизиологија	15
4. Гастроентерологија	15
5. Ендокринологија	5
6. Хематологија	5
7. Реуматологија	5
8. Нефрологија	5
Укупно часова:	75

18. Здравствено васпитање

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Здравствено васпитање		
Одговорни наставник: Проф. др Слободанка Д Башић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – II 18	Семестар: IV	
Број ЕСПБ: 3		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом		
<p>Циљ предмета Да студент овлада знањем о здравствено васпитном процесу као мери здравствене заштите на свим нивоима; да учењем и ширењем информација о свим димензијама здравља савлада принципе, циљеве, методе васпитања и примену здравствено васпитних средстава; да путем развијања здравог и мењања ризичног понашања појединаца, породице и заједнице здравственим поступцима и комуникационим вештинама промовише и унапређује здравље, превенира болест и ублажава последице болести и онеспособљености.</p>		
<p>Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>)</p> <p>Да студент примени стечена знања и вештине као здравствени радник у оквиру своје професионалне делатности за промоцију здравља и здравствено васпитну едукацију појединаца, породице и заједнице у примарној, секундарној и терцијарној здравственој заштити, да самостално и у здравственом тиму спроведе здравствено васпитне интервенције на унапређењу здравља и превенцији болести.</p> <p>Здравствено васпитно едукује појединце, породицу, заједницу у примарној, секундарној и терцијарној заштити. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.</p>		
<p>Садржај предмета</p> <p><u>Теоријска настава</u> Здравствено васпитање - предмет, задаци, научна дисциплина; Здравље - савремени концепт; Ресурси и ризици; Промоција и унапређење здравља, превенције болести; Циљеви "Здравље 21"; Здравствено васпитање као процес: информисање, учење, знање, вештине; Циљеви и принципи; Здравствена култура, понашање и промене понашања; Едукација, саветовање и информисање; Ставови, мотиви, обичаји, навике. Здрав стил живота; Живот, здравље и околина, социоекономски утицаји; Планирање, спровођење и евалуација здр. васпитних интервенција у установама примарне, секундарне и терцијарне заштите и у заједници код свих популационих група; Комуникационе, едукативне и организационе методе и стратегије; Здравствено васпитна средства; Здрав. васпитање у превенцији хроничних незаразних, заразних и болести зависности, превенција инвалидности и онеспособљености; Значај физичке активности и правилне исхране; Спровођење здрав. васпитних интервенција у породици, предшколским и школским установама, на радном месту и у заједници.</p> <p><u>Практична настава</u> "Примена принципа, циљева у здр. васпитним интервенцијама. "Гледишта о здрављу"; "Шта значи бити здрав"; "Буди здравствени васпитач"; "Стил и квалитет живота"; "Промене понашања"; "Индивидуални план за акцију"; Припрема и извођење програма здр. васпитне интервенције; Комуникације, Интервју, Предавања, Рад у малој групи, Играње туђе улоге, Едукација; Метода животне демонстрације; Класификација, карактеристике, демонстрирање, руковање, примена, израда здр. васпитних средстава; Информисање и саветовање болесника; Здр. васп. активности и промоција здравља: породица, школа, болница, Дом здравља, рад. организација.</p>		
Литература		
1.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методe извођења наставе		
Теоријска настава, практична настава, семинари, консултације, предиспитне вежбе		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 		
<p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		

Завршни испит*

- Писмени испит:
- Усмени испит: 50

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	18.
Година студија:	II	
Семестар:	IV	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1 , Вежбе: 2.	
Укупно часова: 45	Предавања: 15, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Дефиниције здравственог васпитања. Историјски развој васпитања за здравље	1
2. Здравствени ризици; васпитање за здравље као здравствени ресурс	1
3. Субјекти и објекти васпитања за здравље; личност здравственог васпитача	1
4. Мотивација у здравственом васпитању	1
5. Садржаји рада у здравственом васпитању	1
6. Здравственоваспитне методе и облици рада	3
7. Теоретски модели усвајања здравственоваспитних садржаја и порука	1
8. Здравствено-васпитни програми у стратегији СЗО	1
9. Програми здравственог васпитања у Р.Србији	1
10. Здравствено-васпитна средства	1
11. Здравствено васпитање и промоција здравља	1
12. Планирање здравственоваспитног рада	2
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА		П
		час.
1.	Историјски аспекти здравственог васпитања; посета Музеју здравствене културе	2
2.	Васпитање за здравље у здравственим установама и заједници (предшколске установе, школе, породица, НВО, Црвени крст, масс-медији и др.)	2
3.	Мотивација за здравствено васпитање и избор садржаја рада у једном хипотетичком програму васпитања за здравље	2
4.	Овладавање и практична примена здравствено-васпитних метода (упознавање са њиховом применом у раду појединих здравствених установа); критички осврт	8
5.	Анализа спровођења и достигнућа појединих програма здравственог васпитања од стране СЗО	2
6.	Анализа спровођења и достигнућа програма здравственог васпитања у Србији	2
7.	Израда једног здравственоваспитног средства	2
8.	Израда једног програма здравственог васпитања од стране мале групе студената (до 5); учествовање у његовом спровођењу; мониторинг и евалуација; подношење извештаја; анализирање од стране целе групе	8
9.	Документација и извештавање у здравственом васпитању	2
Укупно часова:		30

19. Основи радиологије и онкологије

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи радиологије и онкологије		
Одговорни наставник: Проф. др Петар М Бошњаковић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС –II 19	Семестар: IV	
Број ЕСПБ: 4		
Услов: Основи интерне медицине са негом		
<p>Циљ предмета: Упознавање студената са свим дијагностичким сликовним модалитетима који се примењују у савременој медицини.</p> <p>Основи Онкологије су усмерени на упознавање најважнијих клиничких онколошких принципа који су од значаја за здравствену негу.</p>		
<p>Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>)</p> <p>Студент схвата значај радиолошког прегледа за дијагнозу, схвата улогу медицинске сестре у припреми болесника за преглед, и примењује негу у току и после прегледа. Примењује мере заштите болесника и здравствених радника у току прегледа. Савладавањем знања из Онкологије студенти здравствене неге би се припремили за поштовање критеријума добре онколошке клиничке праксе и даљу континуирану едукацију у овој области. Спознаја о улози медицинске сестре у психолошкој нези и социјалном збрињавању онколошких болесника.</p> <p>Струковна сестра припрема болесника за преглед, примењује негу за време и после прегледа. Примењује психосоцијалну негу онколошких болесника. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама</p>		
<p>Садржај предмета</p> <p><u>Теоријска настава</u> Основи физике сликовних метода прегледа (рендгенски, ултразвук, компјутеризована томографија, магнетна резонанца), примена и индикације за рендгенске методе прегледа, компјутеризована рендгенграфија, магнетна резонанца, инвазивна дијагностика.</p> <p>Увод у негу оболелих од рака. Институције за лечење оболелих. Инциденца, морталитет и фактори који утичу на ризик од оболевања малигну болести. Превенција малигну оболења, ризичне групе. Природни ток малигну болести. Специфична онколошка медикаментозна терапија.</p> <p><u>Практична настава</u>: Демонстрација изгледа рендгенске апаратуре и компјутеризоване томографије, појединих техника интервентне-радиологије. Ординирање специфичне онколошке медикаментозне терапије у различитим локализацијама малигну болести. Сестринска нега нежељених дејстава терапије, облици супортивне т. и њихова примена.</p>		
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> Varricchio C, Pierce M, Valker C, Ades T. Онколошки приручник за медицинске сестре - техничаре (седмо издање). Друштво за борбу против рака: Београд, 1997. Филиповић С. Основи клиничке онкологије. Просвета: Ниш, 1996. Група аутора из Београда, Ниша и Новог Сада. Радиологија. Просвета: Ниш, 2003. Бошњаковић П. Практикум клиничке радиологије. Просвета: Ниш, 2006. 		
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методе извођења наставе: теоријска настава, практична настава, семинари, консултације		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
<p>Предиспитне обавезе*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 10 ▪ Тестови: 10 ▪ Практични испит: 20 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
<p>Завршни испит*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.</p> <p>*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	ОСНОВИ РАДИОЛОГИЈЕ И ОНКОЛОГИЈЕ	19.
Година студија:	II	
Семестар:	IV	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 60	Предавања:30, Вежбе:30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА ИЗ РАДИОЛОГИЈЕ

	Т час.
1. Радиолошка физика	1
2. Радиолошка физика	1
3. Физика ултразвука.Радиологија дојке	1
4. Радиологија респираторног система – методе прегледа Радиологија респираторног система – аномалије, траума, запаљења	1
5. Радиологија респираторног система – тумори Радиологија респираторног система – алгоритми примене имагинг метода	1
6. Радиологија кардиоваскуларног система – методе прегледа, уродјене срчане мане Радиологија кардиоваскуларног система – стечене мане, обољења крвних судова, алгоритми прегледа, интервентно-радиолошке методе	1
7. Радиологија дигестивног тракта – методе прегледа, акутни абдомен Радиологија дигестивног тракта – обољења једњака, желуца и танког црева	1
8. Радиологија дигестивног тракта – обољења дебелог црева, алгоритми прегледа Радиологија хепатобилијарног система – методе прегледа, обољења, алгоритми	1
9. Радиологија урогениталног система – методе прегледа, обољења бубрега Радиологија урогениталног система – обољења уретера, мокраћне бешике, простате и алгоритми прегледа	1
10. Радиологија мускулоскелетног система – методе прегледа, конгенитална обољења Радиологија мускулоскелетног система – траума, запаљења, тумори, алгоритми прегледа	1
11. Компјутеризована томографија.Магнетна резонанца	1
12. Неурорадиологија – обољења неуро и висцерокранијума. Обољења кичменог стуба	1
13. Интервентна радиологија – васкуларне интервентне процедуре Интервентна радиологија – не васкуларне интервентне процедуре	1
14. Радиологија у ургентним стањима – траума.Радиологија у ургентним стањима – акутна нетрауматска стања	1
15. Педијатријска радиологија – посебности дијагностике у деце и алгоритми прегледа Радиотерапија	1
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА ИЗ РАДИОЛОГИЈЕ

	П час.
1. Саставни делови ренген апарата Клиничка примена рендген апарата	2
2. Клиничка примена апарата за компјутеризовану томографију Клиничка примена апарата за магнетну резонанцу	1
3. Клиничка примена ултразвука Мамографије, ултразвучни преглед дојке	1
4. Методе прегледа респираторног тракта – рендген анатомија Методе прегледа респираторног тракта – анализа рендгенграфија	1
5. Методе прегледа респираторног тракта – анализа рендгенграфија Методе прегледа респираторног тракта – анализа алгоритама прегледа	1
6. Радиологија кардиоваскуларног система – анализе рендгенграфија Радиологија кардиоваскуларног система – Селдингерова техника катетеризације	1

7.	Радиолологија дигестивног тракта – анализе графиција абдомена Радиолологија дигестивног тракта – анализе графиција једњака, желуца и танког црева	1
8.	Радиолологија дигестивног тракта – анализа графиција колона и анализа алгоритама Радиолологија хепатобилијарног тракта – анализа резултата прегледа	1
9.	Радиолологија уrogenиталног система – анализа нативних графиција и урограма Радиолологија уrogenиталног система – анализа ултразвучних и ЦТ налаза	1
10.	Радиолологија мускулоскелетног система – анализа рендгенграфија Радиолологија мускулоскелетног система – анализа налаза ЦТ и М1	1
11.	Компјутеризована томографија – принципи интерпретације налаз Магнетна резонанца – принципи интерпретације налаз	1
12.	Неурорадиолологија – анализа рендгенграфија, ЦТ и МР налаза Неурорадиолологија – анализа рендгенграфија, ЦТ и МР налаза у обољењима кичменог стуба	1
13.	Интервентна радиолологија – демонстрација васкуларних интервентних процедура Интервентна радиолологија – демонстрација неvasкуларних интервентних процедура	1
14.	Радиолологија у ургентним стањима – анализа алгоритама у траума Радиолологија у ургентним стањима – анализа алгоритама	1

Укупно часова: **15**

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА ИЗ ОНКОЛОГИЈЕ

Т
час.

1.	Епидемиологија и превенција малигнух обољења онкоепидемиологија: Дескриптивна, аналитичка, клиничка, скрининг	1
2.	Основне карактеристике малигнух ћелије и канцерогенеза Вирусна, хемијска, физичка, онкогени	1
3.	Природни ток малигнух болести Иницијална фаза, фаза промоције и промотори, прогресија (ћелијски циклус, ћелијска репликација, туморски раст)	1
4.	Рана дијагностика Знаци који побудјују сумњу на малигнитет, онколошки преглед, биопсија, ендоскопија, ЕХО, Ро графиција, радиоизотопска скентехника, ЦТ, НМР	1
5.	Одредђивање клиничког стадијума обољења. ТНМ класификација и друге класификације Минимум обраде болесника за конзилијарни преглед Преканцерозе	1
6.	Основни принципи онколошког третмана: хирургија, радиотерапија, системска терапија (хемиотерапија, хормонотерапија ...), критеријуми биохуморалног статуса за спроводјење онколошког третмана	1
7.	Малигни тумори плућа	1
8.	Малигни тумори дојке	1
9.	Малигни тумори гениталних органа жене	1
10.	Малигни тумори цнс, главе и врата	1
11.	Малигни тумори гастроинтестиналног тракта, јетре и панкреаса	1
12.	Малигни тумори бубрега и уринарног тракта, простате, тестиса	1
13.	Малигни тумори коже, кости, меких ткива	1
14.	Серумски туморски маркери у дијагностици, праћењу и процени ефекта ординираних онколошког третмана	1
15.	Психоонкологија, контрола бола, лечење терминалних болесника	1

Укупно часова: **15**

ПРАКТИЧНА НАСТАВА ИЗ ОНКОЛОГИЈЕ

П
час.

1.	Рани рак дојке	1
2.	Метастатски карцином дојке	1
3.	Малигни меланом и малигни тумори коже	1

4. Малигни тумори цервикса и ендометријума	1
5. Малигни тумори оваријума, вагине и вулве	1
6. Малигни тумори главе и врата и саркоми меких ткива	1
7. Малигни лимфоми и плазмоцитом	1
8. Малигни тумори штитасте жлезде и ЦНС-а	1
9. Малигни тумори уролошке регије	1
10. Малигни тумори дигестивног тракта	1
11. Метастатски тумори непознатог порекла	1
12. Малигни тумори плућа	1
13. Семинар	1
14. Семинар	1
15. Семинар	1
Укупно часова:	15

20. Геријатрија са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Геријатрија са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Видојко М Ђорђевић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС –II 20	Семестар: IV	
Број ЕСПБ: 4		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом, Основи неурологије са негом, Основи радиологије и онкологије		
Циљ предмета: Упознавање физиологије старих особа. Упознавање најважнијих болести старачког доба. Овладавање специфичностима техника неге и терапије старих кардиолошких, пулмолошких, нефролошких, гастроинтестиналних и других категорија оболелих.		
Исход предмета (знања, вештине, ставови): Спознаја о улози медицинске сестре у здравственој заштити и нези старих као и о специфичностима неге у домовима за старе и на геријатријским одељењима. Оспособљеност за спровођење мера лечења, неге и рехабилитације старих особа. Сестра примењује све специфичности геријатријске неге. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Старост и старење - социјалномедицински приступ, геријатријска пулмологија, геријатријска имунологија, геријатријска кардиологија, специфичности обољења дигестивног система у старости, геријатријска ендокринологија, геријатријска нефрологија, геријатријска хематологија, геријатријска реуматологија, геријатријска неурологија, геријатријска психијатрија, геријатријска хирургија. <u>Практична настава</u> Практична настава прати теоријску наставу		
Литература 1.Група аутора са предмета Интерна медицина.Геријатрија и геронтологија. Скрипта за студенте високе школе. Медицински факултет:Ниш, 2004.		
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30 (15+15)
Методe извођења наставе теоријска настава, практична настава, консултације После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. У домовима за стара и изнемогла лица одржава предавања из области здравственог просвећивања под координацијом доктора специјалиста који су запошљени у наставној бази Медицинског факултета (Дом здравља) (15 часова).		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена .		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена .		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ГЕРИЈАТРИЈА СА НЕГОМ	20.
Година студија:	II	
Семестар:	IV	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 2 (1+1).	
Укупно часова: 60	Предавања: 30, Вежбе: 30 (15+15)	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

T
час.

1. Старост и старење - социјалномедицински приступ
 2. Геријатријска пулмологија
 3. Геријатријска имунологија
 4. Геријатријска кардиологија
 5. Специфичности обољења дигестивног система у старости
 6. Геријатријска ендокринологија
 7. Геријатријска нефрологија
 8. Геријатријска хематологија
 9. Геријатријска реуматологија
 10. Геријатријска неурологија
 11. Геријатријска психијатрија
 12. Геријатријска хирургија
- Укупно часова:**

2
2
2
3
2
3
3
2
2
3
3
3
30

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

P
час.

1. Старост и старење - социјалномедицински приступ
 2. Геријатријска пулмологија
 3. Геријатријска имунологија
 4. Геријатријска кардиологија
 5. Специфичности обољења дигестивног система у старости
 6. Геријатријска ендокринологија
 7. Геријатријска нефрологија
 8. Геријатријска хематологија
 9. Геријатријска реуматологија
 10. Геријатријска неурологија
 11. Геријатријска психијатрија
 12. Геријатријска хирургија
- Укупно часова:**

1
1
1
1
1
1
2
2
2
1
1
1
15

После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. У домовима за стара и изнемогла лица одржава предавања из области здравственог просвећивања под координацијом доктора специјалиста који су запошљени у наставној бази Медицинског факултета (Дом здравља) (15 часова).

15

Свега:

30

21. Основи хирургије са негом

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи хирургије са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Мирослав Д Стојиљковић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – II 21	Семестар: IV	
Број ЕСПБ: 8		
Услов: Основи интерне медицине са негом.		
Циљ предмета		
<p>Упознавање са хируршким болестима и адекватно сагледавање и лечење у примарној, секундарној и терцијалној здравственој заштити;</p> <p>Да студент стекне базична знања из хируршке пропедевтике као што су: стицања знања о основним принципима хируршке профилаксе, упознавање са механизмима процеса зарастања ране, упознавање са дијагностичким методама у хирургији, упознавање са проблемима хируршких компликација упознавање са принципима хемостазе, упознавање са механизмима настанка и терапијом шока, сестринска дијагноза хируршких болести и едукација хируршког болесника.</p>		
Исход предмета (знања, вештине, ставови)		
<p>Успешно усвајање основних знања о принципима опште хирургије која су неопходна студентима здравствене неге за укључивање у тимски рад са докторским екипама а пре свега:</p> <p>Примена мера стерилизације, антисепсе. Нега болесника на механичкој вентилацији, оксигеној терапији, примена сестринске интервенције код трансфузије крви, плазме. Исхрана болесника преко назогастричне сонде, гастростоме, парентералним путем. Превенција декубитуса. Сестра врши привремену хемостазу. Примењује негу код болесника са трахеостомом, колостомом, гастростомом, илеостомом, назогастричном сукцијом, код болесника са опекотинама, премрзлинама. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.</p>		
Садржај предмета		
<p>Теоријска настава: Упознавање са основним принципима хируршке профилаксе кроз проучавање области асепсе антисепсе, припреме руку операционе сале и операционог поља. Студент се упознаје са хируршком пропедевтиком, преоперативном припремом пацијента и постоперативним компликацијама. Крварење и хемостаза. Основни принципи анестезије и реанимације Упознавање са патологијом из опште хирургије, ортопедије, урологије, неурохирургије, пластичне и реконструктивне хирургије, дечје хирургије, васкуларне и грудне хирургије.</p> <p>Практична настава: Практичан рад са хируршким болесницима повезивањем теоријског знања са конкретним практичним примерима</p> <p>Преоперативна припрема и постоперативна нега. Специфичност здравствене неге у субспецијалистичким хируршким гранама.</p>		
Литература		
1. Вишњић М и сар. Хирургија за студенте медицине и стоматологије. Просвета: Ниш, 2005.		
Број часова	активне наставе: 120	Теоријска настава: 45
		Практична настава: 75 (30+45)
Методe извођења наставе		
<p>Теоријска настава, видео бим, практична, консултације, предиспитне вежбе по захтеву студента После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. Поред тога предвиђена је и категорија ноћног рада у трећој смени од 19-24 часова, једанпут недељно, координисана од доктора специјалиста запошљених у наставним базама Медицинског факултета. Студент увежбава организацију сестринске службе и примену принципа процеса здравствене неге као метода рада (45 часова).</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ОСНОВИ ХИРУРГИЈЕ СА НЕГОМ	21.
Година студија:	II	
Семестар:	IV	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 3, Вежбе: 5 (2+3).	
Укупно часова: 120	Предавања:45, Вежбе: 75 (30+45)	

	Т час.
ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	
1. Асепса и антисепса	2
2. Инфекције у хирургији	2
3. Крварење и хемостаза	2
4. Шок и реанимација	2
5. Хируршка обрада ране	2
6. Механичке повреде	2
7. Термичке повреде	2
8. Увод у анестезију	2
9. Обољења једњака, желуца и дуоденума	2
10. Обољења танког и дебелог црева	2
11. Обољења јетре, ж. кесе, ж. путева, панкреаса и слезине	2
12. Обољења ендокриних жлезди	2
13. Обољења дојке	2
14. Акутни абдомен	2
15. Основи грудне хирургије	2
16. Основи пластичне и реконструктивне хирургије	2
17. Основи васкуламе хирургије	2
18. Основи дечје хирургије	2
19. Основи урологије	2
20. Основи ортопедије	2
21. Основи неурохирургије	2
22. Ургентна стања у хирургији	3
Укупно часова:	45
ПРАКТИЧНА НАСТАВА	
	П час.
1. припрема и нега дечјих хируршких болесника	2
2. припрема и нега уролошких и ортопедских болесника	2
3. припрема и нега неурохируршких и ортопедских болесника	2
4. третман и нега политрауматизованих болесника	2
5. асепса и антисепса инфекција у хирургији, крварење и хемостаза	2
6. повреде, шок и реанимација	2
7. анестезија	2

8.	припрема и нега болесника са обољењем једњака, желуца, дуоденума, танког и дебелог црева	2
9.	припрема и нега болесника са обољењем билијарног тракта	2
10.	припрема и нега болесника са обољењем ендокриних жлезда и дојке	2
11.	акутни абдомен	2
12.	припрема и нега болесника са обољењем плућа и медијастинума	2
13.	припрема и нега болесника за пластичне и реконструктивне захвате	2
14.	припрема и нега болесника са обољењем артерија и вена	2
15.	извођење основних дијагностичкох терапијских процедура у хирургији	2

Укупно часова: **30**

После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. Поред тога предвиђена је и категорија ноћног рада у трећој смени од 19-24 часова, једанпут недељно, координисана од доктора специјалиста запошљених у наставним базама Медицинског факултета. Студент увежбава организацију сестринске службе и примену принципа процеса здравствене неге као метода рада (45 часова).

45

Свега:

75

22. Основи инфективних болести са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи инфективних болести са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Љиљана Љ Константиновић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – II 22	Семестар: IV	
Број ЕСПБ: 6		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Фармакологија са токсикологијом, Микробиологија и имунологија		
Циљ предмета Упознати студенте са карактеристикама инфективног процеса и његовим модалитетима у манифестовању. Оспособити студенте за рад са витално угроженим болесницима оболелих од инфективних болести. Оспособити студенте да правилно примењују поступке у реанимацији оболелих, да учествују у тимском раду приликом обраде болесника и апликације терапије.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Студент разуме предузете мере и поступке током рада са витално угроженим болесницима и самостално ради са апаратима за праћење виталних параметара и осталим специфичним апаратима (вештачке вентилација, аспирација, ЕКГ, апликација интраванозне терапије, узимање артеријске крви). Сазнање о улози медицинске сестре у откривању и лечењу заразних болесника и спречавању ширења заразе у болничким и ванболничким установама. Самостално апликује парентералну терапију, ради у јединици интензивне неге, прати мониторинг витално угрожених болесника, коматозних, учествује са тимом у поступку реанимације, ради ЕКГ снимање, асистира при лумбалној пункцији. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Инфекција централног нервног система (бактеријски, вирусни, ТБЦ менингитиси, вирусни менингитиси, енцефалитиси, беснило, акутна дечија парализа, тетанус). Инфекције гастроинтестиналног система вирусне, бактеријске и паразитарне етиологије. Инфекција респираторног система (грип, пнеумоније, интерстицијалне, бактеријске, велики кашаљ, синдром ангине вирусне, бактеријске и гљивичне етиологије, дифтерија, круп) Вирусни хепатитиси А, Б, Ц, Д, Е. Осипне грознице (мале богиње, рубела, овчије богиње, шарлах). Системске инфекције-вирусне етиологије (мумпс инфекција, инфективна моноклеоза хеморагијске грознице) бактеријске етиологије (сепса, трбушни тифус, лептоспирозе, бруцелоза, туларемија, куга, антракс, лајмска болест) рикецијалне инфекције, протозоалне инфекције. <u>Практична настава</u> Узимање анамнезе болесника оболелог од инфективне болести; узимање биолошког материјала у зависности од инфективне болести (хемокултуре, уринокултуре, столице, брисеви); узимање артеријске крви ради одрађивања ацидо-базног статуса; постављење уринарног катетера, назогастричне сонде, одржавање ендотрахеалног тубуса; рад на апаратима у јединицама интензивне неге (аспиратор, мех. респиратор, ЕКГ)		
Литература : 1. Константиновић Љ, Крстић М, Костић В, Ранковић Ж, Јовановић М, Врбић М. Клиничка инфектологија (скрипта). Медицински факултет: Ниш, 2005. 2. Бјелић Г, Драгошев Г. Здравствена нега у Инфектологији. Бона Фидес: Ниш, 2002.		
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Методe извођења наставе теоријска настава, практична, консултације, предиспитне вежбе по захтеву студента		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 10 		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Тестови: ▪ Практични испит: 30 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>
<p>Завршни испит*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>

Назив предмета:	ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ СА НЕГОМ	22.
Година студија:	II	
Семестар:	IV	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 3.	
Укупно часова: 75	Предавања: 30, Вежбе: 45	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. ОПШТА ИНФЕКТОЛОГИЈА: Социјално - медицински значај инфективних болести, њихова час дефиниција, етиологија и подела. Епидемиолошки аспекти. Основе клиничке презентације и могуће компликације инфективних болести. Принципи дијагностиковања инфективних болести. Принципи антимикробне (антибиотске и вирустатске) терапије и превенција инфективних болести.	4
2. ИНФЕКЦИЈЕ РЕПИРАТОРНОГ ТРАКТА: синдром обичне прехладе, фебрилни катар, инфлуенца, часа синдром ангина (стрептококна, стафилококна, Плаут-Винцетова, херпангина, ангина херпетика, аденовирусне и микотичне ангине), дифтерија, круп, велики кашаљ, пнеумоније (пенумококна, стафилококна, легионелозе, инфекција микоплазмом пнеумоније, Q-грозница, пситакоза).	3
3. ИНФЕКЦИЈЕ ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНОГ ТРАКТА: бактеријске цревне инфекције (салмонелозе, колера, дизентерија, јерзиниоза, кампилобактериоза, колиентеритиси), цревне интоксикације, вирусне и паразитарне инфекције.	3
4. ИНФЕКЦИЈЕ ЦЕНТРАЛНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА: бактеријски менингитиси (менингококни, пнеумококни, туберкулозни, хемофилусни), менингитиси вирусне етиологије, акутни вирусни енцефалитиси и енцефаломијелитиси, беснило, акутна дечија парализа, синдром Guillan-Barre, тетанус.	3
5. ХЕПАТИТИСИ: вирусни хепатитис А, вирусни хепатитис Б, вирусни хепатитис Ц, вирусни хепатитис Д, вирусни хепатитис Е.	3
6. ОСИПНЕ ГРОЗНИЦЕ И ЦРВЕНИ ВЕТАР: мале богиње, рубела, овчије богиње, росеола, инфантум, мегалервтхема епидемицум, шарлах, црвени ветар.	3
7. ИНФЕКТИВНА МОНОНУКЛЕОЗА, ДРУГЕ ХЕРПЕСВИРУСНЕ ИНФЕКЦИЈЕ И МУМПС: Епстеин-Барр вирусна инфекција, цитомегаловирусна инфекција, херпес симплекс, херпес зостер, мумпс инфекција.	3
8. ХЕМОРАГИЈСКЕ ГРОЗНИЦЕ: Конго-кримска хеморагијска грозница, хеморагијска л час грозница са бубрежним синдромом, Марбург грозница, Ласа грозница, Ебола грозница, жута грозница, денга, папатаћи грозница.	3
9. СИСТЕМСКЕ БАКТЕРИЈСКЕ ИНФЕКЦИЈЕ И ЗООНОЗЕ: сепса, трбушни тифус, паратифус, рикециозе, лептоспирозе, лајмска болест, бруцелоза, куга, туларемија,	3

	антракс, болест мачијег огреба, еризипеллоид, токсоплазмоза.	2
10.	ХИВ ИНФЕКЦИЈА – АИДС	30
	Укупно часова:	30
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА	П
		час.
1.	УВОДНИ ЧАС: специфичности пропедевтике у инфектологији, тумечење резултата лабораторијских, испитивања на општи запаљењски синдром.	5
2.	РЕПИРСТОРНЕ ИНФЕКЦИЈЕ: физикални преглед горњих и доњих респираторних путева, презентација радиолошких налаза, обрада пацијената.	5
3.	ИНФЕКЦИЈЕ ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНОГ ТРАКТА: префлед абдомена, процена стања хидратисаности болесника, обрада пацијената	5
4.	ИНФЕКЦИЈЕ ЦЕНТРАЛНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА: менингелани, енцефалитисни и ликворни синдром; резултати параклиничких испитивања (ЦТ, НМР, ЕЕГ); обрада пацијената.	4
5.	ХЕПАТИТИСИ: иктерусни синдром, технике прегледа јетре и слезине, тумачење резултата, функционалног испитивања јетре и налаза ЕХО сонографског прегледа абдомена, обрада пацијента.	5
6.	ОСИПНЕ ГРОЗНИЦЕ И ЦРВЕНИ ВЕТАР: природа и презентација егзантема и енантема, као и других релевантних промена на кожи; тумачење резултата серолошких испитивања; обрада пацијената.	4
7.	ИНФЕКТИВНА МОНОНУКЛЕОЗА, ДРУГЕ ХЕРПЕС ВИРУСНЕ ИНФЕКЦИЈЕ И МУМПС: лимфаденопатија и њен значај, обрада пацијената.	5
8.	ХЕМОРАГИЈСКЕ ГРОЗНИЦЕ: манифестни поремећаји хеморагијске дијетезе, њихови лабораторијски показатељи, обрада пацијената	4
9.	СИСТЕМСКЕ БАКТЕРИЈСКЕ ИНФЕКЦИЈЕ И ЗООНОЗЕ: клинички и параклинички параметри синдрома системског инфламаторног одговора, обрада пацијената.	4
10.	ХИВ ИНФЕКЦИЈА - АИДС: основе праћења ХИВ инфекције, презентација АИДС - везаних конституционални синдроми, најчешћих опортунистичких инфекција и тумора.	4
	Укупно часова:	45

23. Организација здравствене заштите

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра-техничар)		
Назив предмета: Организација здравствене заштите		
Одговорни наставник: Доц. др Зоран Г Милошевић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – II 23	Семестар: IV	
Број ЕСПБ: 3		
Услов:		
Циљ предмета Овладавање теоријским и практичним мерама и вештинама организације здравствене заштите, упознавање са савременим концептом здравствене заштите, начелима и принципима организације здравствене службе, врстама и делатностима здравствених установа, предностима и недостацима различитих система здравствене заштите, модалитетима финансирања система, здравственим информационом системом и класификационим системима у здравству.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Оспособљавање за тимски и самостални рад из домена планирања и праћења, евалуације из области здравствене заштите, закључивања на бази доказа и дефинисања приоритета. Познаје принципе организације здравствене службе. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Савремени концепт здравствене заштите. Системи здравствене заштите у свету. Здравствено законодавство. Међународна здравствена сарадња. Мере здравствене заштите. Начела и принципи организације здравствене службе. Нивои здравствене заштите. Врста и делатност здравствених установа. Здравствени радници, здравствени сарадници и немедицински радници у систему здравствене заштите. Квалитет здравствене заштите. Модалитети финансирања система. Здравствени информациони систем. Класификациони системи у здравству, МКБ 10. <u>Практична настава</u> Израда мреже природног тока обољења. Дефинисање мера примарне, секундарне и терцијарне превенције. Израда шеме заједничких карактеристика појединих група система здравствене заштите у свету. Усклађивање са законском регулативом. Израда шеме значајних докумената СЗО. Модел сарадње са невладиним сектором и међународним организацијама и институцијама. Извођење модела мера здравствене заштите код најчешћих хроничних незаразних болести. Права пацијената- модели узајамне сарадње. Дефинисање нивоа здравствене заштите. Израда плана мреже здравствених установа на нивоу округа. Дефинисање делатности у складу са законском и подзаконском регулативом. Израда шеме места остваривања здравствене заштите. Индикатори остваривања здравствене заштите. Планирање кадрова. Дефинисање здравственог проблема. Обезбеђеност здравственом заштитом. Модалитети осигурања и извора средстава за финансирање система. Врсте здравствених информација. Примена информатике у здравству. Међународна класификација болести, повреда и узрока смрти МКБ 10. Примена класификационих система у мерењу резултата рада.		
Литература Герић Р. Социјална медицина : основи организације здравствене заштите и здравствене службе, Београд: Завод за издавање уџбеника СР Србије, 1965.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30 (15+15)
Методe извођења наставе теоријска настава, практична настава, консултације, предиспитне вежбе После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. Самостално анализира законску и подзаконску регулативу у циљу остваривања здравствене заштите под координацијом доктора специјалисте из дате области а у наставним базма Медицинског факултета (Институт за јавно здравље) (15 часова).		

Оцена знања (максимални број поена 100)	
Предиспитне обавезе*	
▪	Активност у току наставе: 10
▪	Семинарски радови:
▪	Тестови: 20
▪	Практични испит: 20
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.	
Завршни испит*	
▪	Писмени испит:
▪	Усмени испит: 50
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.	
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит	

Назив предмета:	ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	23.
Година студија:	II	
Семестар:	IV	
Видови наставе:	Теоријска и семинари	
Број часова недељно:	Предавања:1 вежбе: 2 (1+1)	
Укупно часова: 45	Предавања:15 Вежбе:30 (15+15)	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Савремени концепт здравствене заштите	1
2. Системи здравствене заштите у свету	1
3. Здравствено законодавство	1
4. Међународна здравствена сарадња	1
5. Мере здравствене заштите	1
6. Начела и принципи организације здравствене службе	1
7. Нивои здравствене заштите	1
8. Врста и делатност здравствених установа	1
9. Фактори који утичу на остваривање здравствене заштите	1
10. Здравствени радници, здравствени сарадници и немедицински радници у систему здравствене заштите	1
11. Квалитет здравствене заштите	1
12. Критеријуми за процену социјално медицинског значаја здравствених проблема и утврђивање приоритета	1
13. Модалитети финансирања система	1
14. Здравствени информациона систем	1
15. Класификациони системи у здравству, МКБ 10	1
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	П час.
1. Представљање и израда мреже природног тока обољења	1
2. За одабрани проблем дефинисање мера примарне, секундарне и терцијарне превенције	1
3. Израда шеме заједничких карактеристика појединих група система здравствене заштите у свету	1
4. Компарација група система здравствене заштите у свету	1
5. Основна начела анализе закона, тумачења и закључивања	1
6. Усклађивање са законском регулативом	1
7. Израда шеме значајних докумената Светске здравствене организације	1

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА		Т
		час.
8.	Модел сарадње са невладиним сектором и међународним организацијама и институцијама	1
	Извођење модела мера здравствене заштите код најчешћих хроничних незаразних болести	1
9.	• Кардиоваскуларних болести <ul style="list-style-type: none"> • Малигне неоплазме • Повреде 	
10.	Разрада начела и принципа у пракси	1
11.	Права пацијената- модели узајамне сарадње	1
12.	Дефинисање примарног нивоа здравствене заштите	1
13.	Дефинисање секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите	1
14.	Израда плана мреже здравствених установа на нивоу округа	1
15.	Дефинисање делатности у складу са законском и подзаконском регулативом	1
	Укупно часова:	15
	После демонстрирања одређених методских јединица студент самостално стиче потребну вештину кроз додатне облике наставе. Самостално анализира законску и подзаконску регулативу у циљу остваривања здравствене заштите под координацијом доктора специјалисте из дате области а у наставним базама Медицинског факултета (Институт за јавно здравље) (15 часова).	15
	Свега:	30

25. Општа анестезиологија и реаниматологија

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Општа анестезиологија и реаниматологија		
Одговорни наставник: Проф. др Славко М Константиновић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – III 25	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 6		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом.		
Циљ предмета Обука и оспособљавање за послове медицинске сестре-техничара у припреми болесника за извођење анестезије током оперативног лечења, као и припрема анестезиолошког прибора, медикамената и апарата.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Оспособљеност праћења виталних функција (мониторинг), оспособљеност за рад у јединицама интензивне неге и пружање мера кардиопулмоналне реанимације. Учествује у кардиопулмоналној реанимацији, прати виталне функције (мониторинг) у јединицама интензивне неге у пре и постоперативном току.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Преанестетичка визита, Премедикација. Општа анестезија. Инхалациони анестетици. Интравенски анестетици. Кисеоник. Клиничко праћење тока анестезије. Мишићни релаксанти. Основи апарата за анестезију. Компликације опште анестезије. Локална анестезија. Врсте локалних анестезија. Компликације локалне анестезије. <u>Практична настава</u> Активно учешће у тиму током извођења анестезије у операционој сали а у складу са теоријском наставом.		
Литература 1. Вишњић М и сар. Хирургија за студенте медицине стоматологије. Просвета: Ниш, 2006. 2. Лалевић П. Анестезиологија. ЗУНС: Београд, 1999.		
Број часова	активне наставе: 60	Теоријска настава: 15 Практична настава: 45
Методe извођења наставе теоријска настава, практична настава, предиспитне вежбе Увежбавање појединих анестезиолошких процедура на луткама		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ОПШТА АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА И РЕАНИМАТОЛОГИЈА	25.
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 3.	
Укупно часова: 60	Предавања: 15, Вежбе: 45	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Преанестетичка визита, премедикација	1
2. Интравенска анестезија, општа анестезија	1
3. Инхалациони анестетици	1
4. Клиничко праћење тока анестезије	1
5. Мишићни релаксанти	1
6. Основи апарата за анестезију	1
7. Компликације опште анестезије	1
8. Мониторинг	1
9. Локална и регионална анестезија	1
10. Физиологија воде и електролита	1
11. Основи ацидобазне равнотеже	1
12. Потреба хируршког болесника за водом и електролитима	1
13. Метаболички одговор на трауму	1
14. Респирација, кисеоник, угљен диоксид	1
15. Механичка вентилација	1
16. Шок, етиологија, патогенеза, терапија	1
17. Акутни срчани застој, етиологија, патогенеза, терапија	1
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т час.
1. Анестезија у дечјој хирургији	5
2. Анестезија у неурохирургији	5
3. Анестезија у пластичној и реконструктивној хирургији	5
4. Анестезија у гинекологији и акушерству	5
5. Анестезија у кардиоваскуларној хирургији	5
6. Анестезија у грудној хирургији	5
7. Амбулантна анестезија	5
8. Анестезија у ургентној хирургији	5
9. Анестезија у ендокриној хирургији	5
Укупно часова:	45

26. Основи психијатрије са медицинском психологијом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи психијатрије са медицинском психологијом		
Одговорни наставник: Проф. др Грозданко Б Грбеша		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – III 26	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 7		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи неурологије са негом.		
Циљ предмета: Циљ је да се студенти упознају са основним психијатријским знањима - разумевање етиологије и тока болести, постављање дијагнозе, диференцијалне дијагнозе, лечење и прогноза, као и усвајање основних поставки медицинске психологије и разумевање психолошких карактеристика соматских болесника. Такође, постављање сестринске дијагнозе и улоге медицинске сестре у психијатрији.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Сазнање о менталним функцијама човека, о односу болесника према болести и однос болесник-медицинска сестра-лекар. Оспособљеност студента за препознавање симптома психијатријских болесника. Струковна сестра препознаје основне симптоме психијатријских болесника и упозорава на њих. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Општа психопатологија, клиничка психијатрија, етика у психијатрији и основе судске психијатрије, сестринске дијагнозе и поступци у решавању. <u>Практична настава</u> Савладавање психијатријске пропеедвтике и дијагностике психијатријских обољења као и основе терапијског приступа, као и постављање сестринске дијагнозе. Здравствена нега психијатријских болесника.		
Литература: 1. Марић Ј.Клиничка психијатрија.МЕГРАФ: Београд, 2001. 2. Ковачевић К,Добрасиновић Д.Психијатријска здравствена нега.Крамер-принт: Београд, 1999.		
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 30	Практична настава: 60
Методe извођења наставе Теоријска настава, практична настава, семинари, консултације, предиспитне вежбе		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 10 ▪ Тестови: 10 ▪ Практични испит: 20 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	ОСНОВИ ПСИХИЈАТРИЈЕ СА МЕДИЦИНСКОМ ПСИХОЛОГИЈОМ	26.
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 4.	
Укупно часова: 90	Предавања: 30, Вежбе: 60	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	Т час.
1. Дефиниција, развој и поље рада психијатрије. Етика и психијатрија Етиологија и класификација менталних обољења и поремећаја Увод у медицинску психологију	2
2. Свест, пажња и опажање (психологија и психопатологија) Мишљење, памћење и интелигенција (психологија и психопатологија)	2
3. Нагони, воља и афекти (психологија и психопатологија) Поремећај личности. Гранични случај. Личност и медицинска психологија	2
4. Неурозе. Психологија телесног болесника у акутној фази болести	2
5. Психосоматски приступ у медицини. Психосоматске болести. Акутни и хронични органски мождани психосиндром Психологија телесног болесника код хроничних обољења и у терминалној фази болести.	2
6. Зависност од алкохола. Алкохолне психозе. Зависност од дрога и лекова. Психијатријска стања удружена са ХИВ инфекцијом Бол, страх и анксиозност телесних болесника.	2
7. Схизофренија. Психолошки аспекти хоспитализације	2
8. Афективни поремећаји. Самоубиство Психичке реакције деце на телесна обољења и хоспитализацију	2
9. Параноидна стања. Реактивна стања Психичке реакције у току појединих болести	2
10. Психијатрија дечијег доба. Психијатрија адолесцентног доба. Однос сестра - болесник	2
11. Ментална заосталост. Геронто психијатрија Однос болесник - сестра	2
12. Превенција у психијатрији Ургентна психијатрија Јатрогенија	2
13. Терапија у психијатрији (биолошка) Терапија у психијатрији (психотерапија и социотерапија) Психолошки фактори ефикасности процеса лечења	2
14. Основи судске психијатрије Оцена радне способности у психијатрији Психолошко образовање сестара	2
15. Психолошки поремећаји у рату и ванредним приликама Организација психијатријске службе у миру и ратним условима	2
Укупно часова:	30

ПРАКТИЧНА НАСТАВА	П час.
1. Психијатријска анамнеза.	4
2. Објективни преглед психијатријског болесника.	4
3. Свест, пажња и опажање Мишљење, памћење и интелигенција	4
4. Нагони, воља и афекти Личност и поремећаји личности	4
5. Неурозе	4
6. Психоорганички синдром	4
7. Зависност од психоактивних супстанци (алкохолизам, наркоманија, таблетоманија)	4
8. Схизофренија	4
9. Афективни поремећаји	4
10. Параноидна стања	4
11. Реактивна стања	4
12. Основне технике социотерапије и површинске психотерапије	4
13. Ургентна стања у психијатрији	4
14. Ментална заосталост и геронто психијатрија	4
15. Дечија и адолесцентна психијатрија и поремећаји исхране	4
Укупно часова:	60

27. Основи гинекологије и акушерства са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Основи гинекологије и акушерства са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Векослав В Лилић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС – III 27	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 7		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом, Основи педијатрије са негом		
Циљ предмета Упознавање, стицање и примена основних знања и вештина из области гинекологије и акушерства прилагођена студентима здравствене неге у свим нивоима здравствене заштите жена.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Постављање сестринске дијагнозе у гинекологији и акушерству. Могућности адекватне примене стеченог знања и вештина у областима здравствене неге жена као и осећање за одговорност и очување репродуктивног здравља. Струковна сестра пружа здравствену негу трудницама, породилјама. Примењује мере стерилизације, антисепсе. Самостално апликује парентералну терапију, примењује сестринску интервенцију код трансфузије крви, плазме. Нега уринарног катетера. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама..		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Организација рада сестринске службе у здравственој заштити жена. Организација рада у саветовалишту за превенцију малигну обелења репродуктивних органа жена. Организација саветовалишта за планирање породице и брачну неплодност. Основни појмови о анатомији карлице и гениталних органа жене. Развој гениталних органа жене са аномалијама у развоју, основи менструалног циклуса са поремећајима и аменореја. Животно доба жене, пубертет, репродуктивно доба, менопауза и сенијум. Запаљења гениталних органа жене, и бенигни и малигни тумори. Основи нормалне и патолошке трудноће. Ембриогенеза и раст и развој фетуса, феталне аномалије, дијагноза и терапија. Основи нормалног и патолошког порођаја. Порођајни пут, порођајни објекат и порођајне снаге. Дијагноза и вођење порођаја. Новорођенче, лактација, нормални и патолошки пуерперијум. Побачај и ектопична трудноћа. Основне акушерске операције. <u>Практична настава</u> Упознавање са специфичностима и радом у гинеколошкој и акушерској амбуланти. Припрема жене за преглед и дијагностичке процедуре, демонстрација општег, гинеколошког и акушерског прегледа. Демонстрација припреме за мале гинеколошке интервенције и гинеколошке операције. Демонстрација нормалног порођаја у порођајној сали, збрињавање породилје и новорођенчета. Здравствена нега оперисаних жена и мере превенције.		
Литература: 1. Младеновић Д, Гинекологија и акушерство. ЗУНС: Београд, 2003		
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 30	Практична настава: 60
Методe извођења наставе Теоријска настава, практична настава, семинари, консултације, предиспитне вежбе		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		

Завршни испит*

- Писмени испит:
- Усмени испит: 50

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	ОСНОВИ ГИНЕКОЛОГИЈЕ И АКУШЕРСТВА СА НЕГОМ	27.
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 4.	
Укупно часова: 90	Предавања: 30, Вежбе: 60.	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА ИЗ ГИНЕКОЛОГИЈЕ

	Т час.
Анатомија гениталних органа жене.	2
1. Развој гениталних органа. Неправилности у развоју Менструациони циклус.	1
2. Менструација. Поремећаји менструационог циклуса.	1
3. Аменоррхоеа. Подела, дијагноза и терапија	1
4. Животна доба жене. Пубертет, менопауза, сенијум	1
5. Нормални, атипични и патолошки порођај	1
6. Запаљење вулве, вагине, цервикса, ендометријума, параметрујума и аднекса	1
7. Пелвео-перитонитис и дифузни перитонитис гинеколошког порекла. Генитална туберкулоза	1
8. Дијагностички поступци у гинекологији. Персуфлација, колпоскопија, ХСГ, хистероскопија, лапароскопија	1
9. Бенигна и малигна обољења вулве, грлића и материце.	1
10. Бенигна и малигна обољења утеруса и оваријума. Ендометриоза.	1
Брачна неплодност.	1
11. Неплодност жене. Неплодност мушкарца. Асистирана фертилизација	1
12. Планирање породице, контрацепција и стерилизација. Дојка.	1
13. Запаљење. Бенигне и малигне неоплазме.	1
Полно преносиве болести.	1
14. АИДС. Ургентна стања у гинекологији и акушерству. Најчешће гинеколошке операције.	1
15. Преоперативна припрема. Постоперативна нега и терапија.	1

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА ИЗ АКУШЕРСТВА

	Т час.
Анатомија карлице.	1
1. Физиологија оплођења. Постељица (Плацента)	1

2.	Промене у организму жене у трудноћи. Дијагностика и трајање трудноће.	1
3.	Пренаталне дијагностичке процедуре Ембриогенеза, раст и развој фетуса. Фетусне аномалије	1
4.	Нормални порођај (Партус). Збрињавање новорођенчета	1
5.	Поремећаји налегања и ротације главице у порођају	1
6.	Коси и попречни положај плода. Карлична презентација плода	1
7.	Вишеструка трудноћа. Сужење карлице (трудноћа и порођај) Дистокије (Двстоциае) у порођају.	1
8.	Опстерричке интервенције. Повреде порођајног канала у порођају	1
9.	Пуерперијум (физиолошки и патолошки). Лактација	1
10.	Крварење у трудноћи и порођају (плацента преврџа, поремећаји коагулације, превремено одлубљивање постелнице, руптура утеруса)	1
11.	Спонтани побачај.	1
11.	Претермински и постермински порођај. Индукција порођаја и побачаја	1
12.	Царски рез (Sectio Caesarea). Ектопична трудноћа	1
13.	Шок у опстетрицији (хеморагични и септични)	1
14.	Инфекције у трудноћи. Обољења и трудноћа	1
15.	Новорођенче (Неонатус). Форензична опстетриција	1

Укупно часова:

30

ПРАКТИЧНА НАСТАВА ИЗ ГИНЕКОЛОГИЈЕ

**П
час.**

	Специфичност рада у гинекологији.	2
1.	Понашање и став студената према болесници. Техничка питања. Анамнезис и општи преглед	2
2.	Припрема болеснице за гинеколошки преглед спољашњих органа, преглед под спекулумом и екартерима.	2
3.	Узимање вагиналног бриса на степен чистоће, цитохормонални и Папаниколау преглед.	2
4.	Припрема и слање материјала на преглед. Улога медицинске сестре код бимануелног, ректалног и ректо-вагиналног прегледа болеснице.	2
5.	Колпоскопски преглед болеснице. Припрема, асистирање, документација.	2
6.	Припрема болеснице за мале гинеколошке интервенције. Припрема инструмената. Асистирање.	2
7.	Узимање исечка са вулве, вагине и грлића материце. Асистирање, припрема и слање материјала на преглед.	2
8.	Експлоративна киретажа цервикалног канала и материчне дупље, асистирање. Припрема и слање материјала.	2
9.	Збрињавање повреда на вулви и вагини. Асистирање.	2

10.	Припрема жене, инструмената и асистирање код артефицијалног побачаја.	2
11.	Припрема болеснице за велике гинеколошке операције.	2
12.	Нега оперативне ране.	2
13.	Улога медицинске сестре код крварења из гениталних органа и збрињавање хеморагичног шока и реанимације.	2
14.	Извођење дијагностичких и терапијских процедура у гинекологији. Улога медицинске сестре.	2
15.	Општа здравствена нега.	2

ПРАКТИЧНА НАСТАВА ИЗ АКУШЕРСТВА

	Упознавање са организацијом рада у породилишту.	2
1.	Дефиниција трудноће. Припрема жене за порођај	
2.	Порођајни фактори	2
3.	Техника извођења објективног акушерског у трудноћи и порођају.	2
4.	Улога медицинске сестре у вођењу нормалног порођаја	2
5.	Збрињавање новорођенчета. Реанимација асфиктичног новорођенчета	2
6.	Улога медицинске сестре у вођењу порођаја код потиљачног, дефлексионог и асинклитичног става главе детета, као и код поремећаја у ротацији главе.	2
7.	Улога медицинске сестре у вођењу порођаја код неправилног положаја плода (ситус обликус, ситус трансверсус)	2
8.	Улога медицинске сестре у вођењу порођаја код става задком (праесентатио пелвицус)	2
9.	Улога медицинске сестре у вођењу порођаја код вишеструке трудноће	2
10.	Ток и вођење порођаја код патолошких карлица	2
11.	Поступак код моларне трудноће. Вођење порођаја са наказама	2
12.	Вођења порођаја код породилга са еклампсиом и Rh сензибилизацијом	2
13.	Дужности медицинске сестре код акушерских операција	2
14.	Улога медицинске сестре код крварења у трудноћи и порођају	2
15.	Дужности медицинске сестре у нормалном и патолошком пuerперијуму	2
	Укупно часова:	60

ЛИСТА ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

Ред. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	ЕСПБ за предмет	ЕСПБ
1.	СМС- I 2.а	Енглески језик	I	2	2
2.	СМС- I 2.б	Прва помоћ	I	2	
3.	СМС-II 24.а	Вештина комуникације	IV	2	2
4.	СМС-II 24.б	Медицина рада	IV	2	
5.	СМС-III 29.	Изборни предмет*	VI	15	15
6.	СМС-III 31.	Завршни стручни рад	VI	5	5
Укупно ЕСПБ					24

2.а Енглески језик

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Енглески језик		
Одговорни наставник: Зорица Д Антић, предавач		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – I 2. а		Семестар: I
Број ЕСПБ: 2		
Услов: нема		
Циљ предмета: Циљ и задатак наставе енглеског језика за студије здравствене неге јесте усавршавање писане и усмене комуникације, али и оспособљавање студената за коришћење релевантне стручне терминологије.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) На овај начин се остварује примарни циљ наставе као што је способност активног учешћа у директној размени знања са колегама/колегеницама из иностранства, писање и објављивање научно-истраживачких радова у интернационалним часописима као и све активности које подразумевају усавршавање из области здравствене неге, а за које је неопходно активно знање енглеског језика. Познавање основе енглеског језика.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Увод у медицину. Хипократова заклетва. Шта је то медицина. Како се развијала медицина кроз векове. Медицинска професија. Како се предаје медицина. Истраживање у медицини. Медицинска истраживања. Колико је постигнуто у медицинским истраживањима. Медицинска достигнућа. Физиологија и биохемија. Структура ћелије и људски геном. Метаболички процеси. Мембране. Хистологија, анатомија, системи, чула. Људска ткива. Кости. Кости лица. Мишићи (подела). Мишићни систем. Скелет (подела). Скелетни систем. Дигестивни систем. Лимфни систем. Кардиоваскуларни систем. Ендокрини систем. Уринарни систем. Нервни систем. Систем репродукције. чула (мириса, укуса, додира, вида). Болести и стања. Преглед најчешћих болести са симптомима и начином лечења. Здрава исхрана. Витамин Ц. Лечење. Увод у бригу о пацијенту. Врсте болница. Болничко лечење. Анемнеза. Преглед пацијента. Општи преглед. Прва помоћ. <i>Практична настава:</i> Вежбе вербалне комуникације. Дискусије на тему струке, основних циљева у раду медицинских техничара. Профил медицинског техничара. Писање пословних писама, биографије (resume/CV), пропратних писама (cover letters)		
Литература: 1. Бакић-Мирић Н, English in Pharmacy. Пунта:Ниш, 2006.		
Број часова активне наставе: 30		Теоријска настава: 15 Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, консултације, тестови		

Предиспитне обавезе*

- Активност у току наставе: 10
- Семинарски радови:
- Тестови: 40
- Практични испит:

* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.

Завршни испит*

- Писмени испит:
- Усмени испит: 50

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	2.a
Година студија:	I	
Семестар:	I	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 1	
Укупно часова: 30	Предавања: 15, Вежбе: 15	

ТЕРОИЈСКА НАСТАВА

	П час.
1. Увод у медицину. Хипократова заклетва. Флоренце Нигхтингале -Дама са лампом. Медицина на западу. Зачеци модерног медицинског естаблишмента. Медицинске науке и професије. Како се предаје медицина. Четири хиљаде година учешћа жена у науци.	1
2. Интеркултурална комуникација, истраживање, рачунарска технологија, пословно дописивање. Шта је интеркултурална комуникација. Зашто је истраживање важно. Зашто је важна рачунарска технологија. Писменост на рачунару. Чување медицинских података. Писање пословних писама, биографије (resume/CV), пропратних писама (cover letters)	2
3. Физиологија и биохемија. Структура ћелије и људски геном. Метаболички процеси. Мембране.	1
4. Хистологија, анатомија, системи, чула. Људска ткива. Кости. Кости лица. Мишићи (подела). Мишићни систем. Скелет (подела). Скелетни систем. Дигестивни систем. Лимфни систем. Кардиоваскулари систем. Ендокрини систем. Уринарни систем. Нервни систем. Систем репродукције. Чула (мириса, укуса, додира, вида)	4
5. Болести и стања. Преглед најчешћих болести са симптомима и начином лечења. Здрава исхрана. Витамин Ц.	3
6. Брига о пацијенту. Увод у бригу о пацијенту. Врсте болница. Болничко лечење. Преглед пацијента. Општи преглед. Прва помоћ. Медицинска сестра као студент.	3
7. Референтни текстови из стручних часописа. Говорне и/или усмене вежбе.	1
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	П час.
1. Увод у медицину. Хипократова заклетва. Флоренце Нигхтингале -Дама са лампом. Медицина на западу. Зачеци модерног медицинског естаблишмента. Медицинске науке и професије. Како се предаје медицина. Четири хиљаде година учешћа жена у науци.	1

2.	Интеркултурална комуникација, истраживање, рачунарска технологија, пословно дописивање. Шта је интеркултурална комуникација. Зашто је истраживање важно. Зашто је важна рачунарска технологија. Писменост на рачунару. Чување медицинских података. Писање пословних писама, биографије (resume/CV), пропратних писама (cover letters)	3
3.	Физиологија и биохемија. Структура ћелије и људски геном. Метаболички процеси. Мембране.	2
4.	Хистологија, анатомија, системи, чула. Људска ткива. Кости. Кости лица. Мишићи (подела). Мишићни систем. Скелет (подела). Скелетни систем. Дигестивни систем. Лимфни систем. Кардиоваскуларни систем. Ендокрини систем. Уринарни систем. Нервни систем. Систем репродукције. Чула (мириса, укуса, додира, вида)	4
5.	Болести и стања. Преглед најчешћих болести са симптомима и начином лечења. Здрава исхрана. Витамин Ц.	2
6.	Брига о пацијенту. Увод у бригу о пацијенту. Врсте болница. Болничко лечење. Преглед пацијента. Општи преглед. Прва помоћ. Медицинска сестра као студент.	2
7.	Референтни текстови из стручних часописа. Говорне и/или усмене вежбе.	1
	Укупно часова:	15

2.6 Прва помоћ

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Прва помоћ		
Одговорни наставник: Проф. др Драгојло М Гмијовић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – I 2. б	Семестар: I	
Број ЕСПБ: 2		
Услов: Анатомија и физиологија		
Циљ предмета : савладавање основних елемената указивања прве помоћи		
Исход предмета : (<u>знања, вештине, ставови</u>): Оспособљеност за указивање прве помоћи		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава</i>		
Обољење и повреде које изискују хитну медицинску помоћ		
<i>Практична настава</i>		
Методe и начини указивања прве помоћи		
Литература :		
1. М. Бабић: прва помоћ, Медицински факултет, Ниш. 2005 (скрипта)		
2. М. Митровић: основи ургентне медицине, Медицински факултет: Београд, 1995.		
Број часова активне наставе: 30	Теоријска настава: 15	Практична настава: 15
Методe извођења наставе		
Предавања, консултације, практична настава, семинарски радови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ПРВА ПОМОЋ	2.6
Година студија:	I	
Семестар:	I	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 1	
Укупно часова: 30	Предавања: 15, Вежбе: 15	

	ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	Т час.
1.	Општи појмови о здрављу, болести, повредама, првој помоћи	1
2.	Реанимационе мере (вештачко дисање, масажа срца, оживљавање, интубација, инфузиона терапија, витални параметри, знаци живота и знаци смрти)	1

3.	Срчани и мождани удар-прва помоћ	1
4.	Траума, општи појмови, епидемиологија трауматизма, механизми повређивања	1
5.	Шок, знаци шока, прва помоћ	1
6.	Затворене и отворене повреде-ране, крварења, прва помоћ	1
7.	Термичке повреде, повреде хемијским средствима, смрзотине, прва помоћ	1
8.	Бласт и крас повреде, утопљења, прва помоћ	1
9.	Коматозна стања, делирантна стања, епи-феномени, прва помоћ	1
10.	Повреде главе и мозга, прва помоћ	1
11.	Повреде грудног коша и трбуха, прва помоћ	1
12.	Повреде екстремитета, прва помоћ	1
13.	Повреде кичменог стуба, прва помоћ	1
14.	Уједи, прва помоћ	1
15.	Масовна повређивања, тријажа и транспорт болесника	1
	Укупно часова:	15
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА	П
		час.
1.	Реанимација болесника (вештачко дисање, масажа срца, интубација)	3
2.	Збрињавање рана, хемостаза, врсте, средства	3
3.	Завоји	3
4.	Имобилизација, врсте, средства	3
5.	Инфузиона и ињекциона терапија	3
	Укупно часова:	15

Семинари:

1. Значај реанимације код повређених и оболелих
2. Превенција инфекције рана
3. Трауматски шок и његови знаци
4. Зарастање коштаних прелома и рана
5. Компликације код давања инфузија и ињекција

24.a Вештина комуникације

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Вештина комуникације		
Одговорни наставник: Проф. др Грозданко Б Грбеша		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – II 24.a	Семестар: IV	
Број ЕСПБ: 2		
Услов: положени испити из прве године		
Циљ предмета		
Упознавање са облицима и средствима комуницирања.		
Исход предмета (знања, вештине, ставови):		
Оспособљавање медицинске сестре-техничара да успешно успостави контакт са болесником, породицом болесника, са колегама, лекарима, надређеним и подређеним, јавношћу. Поседује професионалну мудрост у комуникацији с пацијентима, колегама, глобалном јавношћу .Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета		
<u>Теоријска настава</u>		
Комуникација (дефиниција, вербална и невербална, комуникациони стилови)		
Асертивност (дефиниција, врсте асертивног и неасертивног понашања – пасивни стил и агресивни стил, врсте асертивности «Ја» реченице и «Ти» реченице, врсте асертивних техника)		
Важност невербалне комуникације, говор тела (држање тела, контакт очима, висина и јачина гласа, адекватна мимика, појам личног простора...)		
Способност слушања, Баријере за добру комуникацију, Преговарање, Комуникација између медицинских радника (кодекс понашања, ословљавање, облачење и слично), Комуникација пацијент –лекар, пацијент-медицинска сестра (проблематичне реакције, адекватне реакције), Техника решавања проблема и релаксационе технике, Бурн оут (дефиниција, узроци, начин савлађивања), Агресивни комуникациони стил, Пасивни комуникациони стил.		
<u>Практична настава</u> : Едукација у школама, Едукација у породици. Комуникација у радној средини.		
Литература :		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методe извођења наставе		
теоријска настава, практична настава, консултације, предиспитне вежбе.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ	24.a
Година студија:	II	
Семестар:	IV	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15 , Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Комуникација (дефиниција, вербална и невербална, комуникациони стилови)	2
2. Асертивност	2
3. Врсте асертивности	2
4. Важност невербалне комуникације.Говор тела	1
5. Способност слушања,	1
6. Баријере за добру комуникацију, Преговарање,	1
7. Комуникација између медицинских радника (кодекс понашања, ословљавање, облачење и слично),	1
8. Комуникација пацијент-медицинска сестра	1
9. Техника решавања проблема и релаксационе технике	1
10 Бурн оут (дефиниција, узроци, начин савлађивања), Пасивни комуникациони стил.	1
11 Агресивни комуникациони стил	1
12 Пасивни комуникациони стил.	1

Укупно часова:

15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т час.
1. Едукација породице	10
2. Комуникација са радном средином	10
3. Едукативни састанци у школама	10

Укупно часова:

30

24.6 Медицина рада

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Медицина рада		
Одговорни наставник: Проф. др Јовица М Јовановић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – II 24.6	Семестар: IV	
Број ЕСПБ: 2		
Услов: Основи интерне медицине са негом , Основи хирургије са негом, Основи неурологије са негом		
Циљ предмета СТИЦАЊЕ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ РАДНО АКТИВНЕ ПОПУЛАЦИЈЕ, БЕЗБЕДНОСТИ ЗДРАВЉА НА РАДУ ЧИЈИ ЈЕ ЦИЉ УНАПРЕЂЕЊЕ И ОЧУВАЊЕ ЗДРАВЉА ЗАПОСЛЕНИХ, КАО И УНАПРЕЂЕЊЕ УСЛОВА РАДА РАДИ СПРЕЧАВАЊА ПОВРЕДА НА РАДУ И ПРОФЕСИОНАЛНИХ ОБОЉЕЊА, БОЛЕСТИ У ВЕЗИ СА РАДОМ, ОЧУВАЊЕ ЗДРАВЉА РАДНОАКТИВНОГ СТАНОВНИШТВА ОДНОСНО ОТКЛАЊАЊА ПРОФЕСИОНАЛНИХ РИЗИКА.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>): Струковна сестра-техничар познаје значај раног препознавања професионалних болести и повреда, поремећаја здравља насталих као последица дејства штетности на радном месту, као и мере превенције поменутих појава. Познаје заштиту медицинских сестара у радној средини од инфекција, јонизујућег зрачења, цитостатика, хемикалија и других штетних утицаја. Има увид у значај промоције здравља на радном месту. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Етика у медицини рада. Професионална селекција и оријентација. Физиологије рада и ергономија. Квалитет живота радно активног становништва. Замор и премор. Професионални стрес, Насиље на радном месту. Мобинг. Екологија рада и заштита на раду. Професионална оштећења изазваних физичким ноксама. Професионалне болести изазване хемијским ноксама. Професионалне болести респираторног система. Професионална обољења коже. Професионална малигна обољења. Професионална обољења локомоторног апарата. Професионална обољења изазвана биолошким агенсима. Професионална алергијска обољења и поремећаји имунолошког система. Професионални трауматизам, трауматизам у саобраћају. Болести у вези са радом. Процена професионалних ризика. Информациони систем и међународни стандарди у медицини рада. Менанџмент програм у медицини рада. Промоција здравља на радном месту. Оцењивање радне способности. <u>Практична настава</u> Методе прегледа професионално изложних физичким, хемијским, биолошким ноксама. Критеријуми за процену професионалних обољења и оцењивање радне способности.		
Литература 1. Аранђеловић М, Јовановић Ј. Предавања из медицина рада (електронски облик), 2006. 2. Јовановић Ј. Професионални трауматизам. Медицински факултет: Ниш, 2006.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методе извођења наставе теоријска настава, консултације, work shop, филм		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену, тј. поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	МЕДИЦИНА РАДА	24.6
Година студија:	II	
Семестар:	IV	
Видови наставе:	Теоријска, практична, семинари	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 45	Предавања: 15, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т
	час.
1. Увод, развој и задаци медицине рада у савременој здравственој служби. Етика у медицини рада.	1
2. Основи физиологије рада и ергономије	1
3. Замор и премор. Професионални стрес	1
4. Екологија рада и заштита на раду	1
5. Професионалне болести. Листа професионалних болести. Професионална оштећења изазвана физичким ноксама-бука и вибрације	1
6. Професионална оштећења изазвана физичким ноксама-јонизујуће и нејонизујуће зрачење	1
7. Професионалне болести изазване хемијским ноксама-метали и неметали	1
8. Професионалне болести изазване хемијским ноксама-органички растварачи и пестициди	1
9. Професионалне болести изазване хемијским ноксама-гасови и пластичне масе	1
10. Професионалне болести респираторног система	1
11. Професионална обољења коже	1
12. Професионална малигна обољења. Професионална обољења изазвана биолошким агенсима	1
13. Професионални трауматизам. Трауматизам у саобраћају	1
14. Болести у вези са радом. Промоција здравља на радном месту	1
15. Оцењивање радне способности	1
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	П
	час.
1. Радна анамнеза. Преглед пацијената у медицини рада. Приказ пацијента.	2
2. Процена физичких способности радника.	2
3. Детекција физичких, хемијских и биолошких штетности у радној средини	2
4. Картон радног места. Лична заштитна средства	2
5. Лабораторијске анализе у оквиру верификације професионалних обољења	2
6. Процена морфолошког и функционалног стања респираторног система радника	2
7. Семинар: Процена морфолошког и функционалног стања кардиоваскуларног система радника	2
8. Преглед радника изложених хемијским ноксама - метали, неметали и гасови. Критеријуми за професионално обољење	2
9. Преглед радника изложених хемијским ноксама -пестициди и органички растварачи. Критеријуми за професионално обољење	2
10. Преглед радника са професионалним обољењима респираторног система. Критеријуми за професионално обољење	2
11. Семинар: Штетна дејства буке и критеријуми за професионално обољење	2
12. Преглед радника професионално изложених вибрацијама. Критеријуми за професионално обољење	2
13. Преглед радника експонованих јонизујућем зрачењу и биолошким агенсима. Критеријуми за професионално обољење	2

14. Семинар: Повреде на раду и у друмском саобраћају 2
15. Семинар: Етички кодекс доктора у медицини рада током оцењивања радне и возачке способности 2
- Укупно часова: 30**

ЛИСТА СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНИХ ПРЕДМЕТА

Ред. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	ЕСПБ
1.	СМС-I 11	Здравствена нега и дијететика	II	8
2.	СМС-II 14	Основи неурологије са негом	III	6
3.	СМС-II 15	Основи педијатрије са негом*	III	7
4.	СМС-II 18	Основи интерне медицине са негом*	III	10
5.	СМС-II 22	Инфективне болести са негом*	IV	6
6.	СМС-II 21	Основи хирургије са негом*	IV	8
7.	СМС-III 26	Основи психијатрије са медицинском психологијом	V	7
8.	СМС-III 27	Основи гинекологије и акушерства са негом	V	7
9.	СМС-III 29	Изборни предмет *	VI	15
10.	СМС-III 30	Стручна пракса	VI	10
11.	СМС-III 31	Завршни стручни рад	VI	5
Укупно ЕСПБ				89 (50%)

* Предмети са листе стручно-апликативних означени са (*) се сматрају изборним (СМС-III 29). Из њих могу да се изаберу области за завршни стручни рад и обављање предиспитне стручне праксе.

ЛИСТА ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА (СМС-III 29)

Ред. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	ЕСПБ за предмет	ЕСПБ
1.	СМС-III 29-а	Интерна медицина са негом	VI	15	15
2.	СМС-III 29-б	Хирургија са негом	VI	15	
3.	СМС-III 29-в	Педијатрија са негом	VI	15	15
4.	СМС-III 29-г	Инфективне болести са негом	VI	15	
Укупно ЕСПБ					15

СМС-III 29. а Интерна медицина са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Интерна медицина са негом		
Одговорни наставник: Проф. дрСтеван Н Илић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 29.а	Семестар: VI	
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом.		
Циљ предмета: Упознавање са најчешћим и најзначајнијим ургентним стањима у интернистичким болестима. Улога медицинске сестре у здравственој нези интернистичких болесника.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Овладавање вештинама неге и терапије код пацијената са ургентним кардиолошким, пулмолошким, гастроинтестиналним, хематолошким, ендокринолошким стањима. Сестра учествује у пријему хоспиталних болесника, одређује положај болесника, остварује венски пут, апликује интравенску терапију, прати виталне функције, превенира декубитус, флеботромбозу, тромбофлебите и плућни тромбоемболизам. Учествује у тиму за кардиопулмоналну реанимацију. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Хипертензивна криза. Синкопа и колапс. Изненадна срчана смрт. Плућни тромбоемболизам. Акутни коронарни синдром. Бол у грудима. Тампонада перикарда Едем плућа. Малигни поремећаји ритма. Хипо и хипергликемијска кома. Тиреотоксична криза. Крварења из гастроинтестиналног тракта. Цироза јетре и асцитес. Адултни дистрес синдром. Респираторна инсуфицијенција. Хронична обструктивна болест. Статус астматикус. <i>Практична настава</i> Практична настава се обавља у јединицама интензивне неге Клиника за кардиологију, гастроентерологију, ендокринологију, пулмологију. Предвиђен је практични рад и у ноћној смени (једанпут у току недеље).		
Литература: Илић С. и сар. Интерна медицина. Просвета: Ниш, 2005.		
Број часова активне наставе: 180	Теоријска настава: 30	Практична настава: 150
Методe извођења наставе Предавања, консултације, семинарски радови.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ИНТЕРНА МЕДИЦИНА СА НЕГОМ	29.a
Година студија:	III	
Семестар:	VI	
Видови наставе:	Теоријска, практична,	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 13	
Укупно часова: 225	Предавања: 30 , Вежбе:195	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Хипертензивна криза.	2
2. Синкопа и колапс.	2
3. Изненадна срчана смрт.	2
4. Акутни коронарни синдром.	2
5. Бол у грудима.	
6. Плућни тромбоемболизам.	2
7. Тампонада перикарда.	2
8. Едем плућа.	2
9. Малигни поремећаји ритма.	2
10. Хипо и хипергликемијска кома. Тиреотоксична криза.	2
11. Цироза јетре и асцитес.	2
12. Крварења из гастроинтестиналног тракта.Цироза јетре и асцитес.	2
13. Респираторна инсуфицијенција.Хронична обструктивна болест плућа.	2
14. Адултни дистрес синдром.	2
15. Статус астматикус.	2
Укупно часова:	30

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	П час.
1. Практична настава се обавља у јединицама интензивне неге Клиника за кардиологију, гастроентерологију,ендокринологију,пулмологију. Предвиђен је практични рад и у ноћној смени(једанпут у току недеље) од 19-23h.	13
Укупно часова:	195

СМС-III 29. б Хирургија са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Хирургија са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Мирослав Д Стојиљковић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 29.б	Семестар: VI	
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом		
Циљ предмета: Упознавање са најчешћим и најзначајнијим ургентним стањима у хируршким болестима. Улога медицинске сестре у здравственој нези хируршких болесника.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Овладавање вештинама неге и терапије код пацијената са ургентним хируршким стањима. Сестра учествује у пријему хоспиталних болесника, одређује положај болесника, остварује венски пут, апликује интравенску терапију, прати виталне функције, превенира декубитус, флеботромбозу, тромбофлебите и плућни тромбоемболизам. Учествује у тиму за кардио-пулмоналну-церебралну реанимацију. Спроводи здравствену негу болесника на механичкој вентилацији, болесника са централним венским катетером, болесника са колостомом, гастростомом и илеостомом, трахеостомом. Апликује парентералну исхрану. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Инфузиона и ињекциона терапија. Шок -- етиологија, патогенеза, клиничка слика и реанимација. Интубација и компликације. Хируршка обрада ране. Крварење и хемостаза. Инфекције у хирургији. Имобилизација, врсте, средства. Акутни поремећаји метаболизма воде и електролита и ацидобазног статуса. Аналгезија и седација критично оболелих. Кардиопулмонална церебрална реанимација. Акутни абдомен <i>Практична настава</i> Практична настава се обавља у јединицама интензивне неге Клиника за неурохирургију, абдоминалну хирургију, грудну хирургију, васкуларну хирургију, пластичну хирургију. Предвиђен је практични рад и у ноћној смени (једанпут у току недеље).		
Литература: Вишњић М и сар. Хирургија за студенте медицине и стоматологије, Просвета: Ниш, 2005		
Број часова активне наставе: 180	Теоријска настава: 30	Практична настава: 150
Методе извођења наставе Предавања, консултације, практична настава.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ХИРУРГИЈА СА НЕГОМ	29.6
Година студија:	III	
Семестар:	VI	
Видови наставе:	Теоријска, практична,	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 13.	
Укупно часова: 225	Предавања: 30 , Вежбе:195	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т
	час.
1. Шок - етиологија, патогенеза, клиничка слика и реанимација.	2
2. Акутни поремећаји метаболизма воде и електролита и ацидобазног статуса	2
3. Крварење и хемостаза	2
4. Хируршка обрада ране.	2
5. Инфекције у хирургији	
6. Иммобилизација, врсте, средства	2
7. Интубација и компликације.	2
8. Кардиопулмонална церебрална реанимација.	2
9. Акутни абдомен	2
10. Аналгезија и седација критично оболелих.	2
11. Уједи, термичке повреде, смрзавања	2
12. Масовна повређивања-тријажа.	2
13. Повреде екстремитета.	2
14. Повреде кичменог стуба, главе и врата.	2
15. Хируршка обољења артерија и вена.	2
Укупно часова:	30

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	П
	час.
1. Практична настава се обавља у јединицама интензивне неге Клиника за неурохирургију, абдоминалну хирургију, васкуларну хирургију, пластичну хирургију. Предвиђен је практични рад и у ноћној смени (једанпут у току недеље) од 19-23h.	13
Укупно часова:	195

СМС-III 29.В Педијатрија са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Педијатрија са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Борисав А Каменов		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 29.в	Семестар: VI	
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом, Основи педијатрије са негом.		
Циљ предмета: Упознавање са најчешћим и најзначајнијим ургентним стањима у педијатријским болестима. Улога медицинске сестре у здравственој нези педијатријских болесника.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Овладавање вештинама неге и терапије код пацијената са ургентним педијатријским стањима. Сестра учествује у пријему хоспиталних болесника, одређује положај болесника, остварује венски пут, апликује интравенску терапију, прати виталне функције, превенира декубитус, флеботромбозу, тромбофлебите и плућни тромбоемболизам. Учествује у тиму за кардио-пулмоналну-церебралну реанимацију. Спроводи здравствену негу болесника на механичкој вентилацији, болесника са централним венским катетером, болесника са колостомом, гастростомом и илеостомом, трахеостомом. Апликује парентералну исхрану. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Поремећаји метаболизма воде и електролита: Дехидрација, врсте дехидрације, процена тежине. Рехидрација и реалиментација. Хипер и хипофункција тиреоидеје. Дијабетес мелитус. Инсуфицијенција надбубрега, КАХ. <i>Практична настава</i> Практична настава се обавља у Клиници за дечје болести. Предвиђен је практични рад и у ноћној смени (једанпут у току недеље).		
Литература: 1. Степановић Р. Педијатрија-уџбеник за студенте медицине. Савремена администрација: Београд, 2001 2. Група аутора. Проблеми у педијатрији. ЗУНС: Београд, 2006. 3. Јанковић Б и сар. Ургентна педијатрија у ванболничким условима. Уницеф-Београдска канцеларија: Београд, 2006.		
Број часова активне наставе: 180	Теоријска настава: 30	Практична настава: 150
Методе извођења наставе Предавања, консултације, практична настава.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	ПЕДИЈАТРИЈА СА НЕГОМ	29.В
Година студија:	III	
Семестар:	VI	
Видови наставе:	Теоријска, практична,	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 13	
Укупно часова: 225	Предавања: 30 , Вежбе:195	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Поремећаји метаболизма воде и електролита	2
2. Дехидрација, врсте дехидрације, процена тежине. Рехидрација и реалиментација	2
3. Болести ендокриног система:Диабетес мелитус.	2
4. Хипер и хипофункција тиреоидеје.КАХ.	2
5. Инсуфицијенција надбубрега	2
6. Лимфопролиферативне болести	2
7. Неонатологија: Инфекције перинаталног доба, сепса, менингитис. Нега превремено рођеног детета.	2
8. Акутна бубрежна инсуфицијенција. Инфекције и аномалије мокраћних путева.	2
9. Нега деце са пнеумонијама и опструктивним болестима.	2
10. Примена инхалаторне терапије, кисеоникотерапија.. Цистична фиброза.	2
11. Дечја неурологија: конвулзије, интракранијална крварења, менингитис.	2
12. Тровања	2
13. Болести срца и крвотока: урођене срчане мане, миокардитис, хипертензија	2
14. Гастроентерологија: бол у трбуху, инфламаторне болести црева, интолеранција.	2
15. Препознавање и терапија анафилактичне реакције.	2

Укупно часова:

30

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

1. Практична настава се обавља у јединицама интензивне неге Дечје интерне клинике. Предвиђен је практични рад и у ноћној смени(једанпут у току недеље) од 19-23h.	13
--	----

Укупно часова:

195

СМС-III 29.г Инфективне болести са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Инфективне болести са негом		
Одговорни наставник: Проф. др Љиљана Љ Константиновић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 29.г	Семестар: VI	
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом, Основи педијатрије са негом.		
Циљ предмета: Упознавање са најчешћим и најзначајнијим ургентним стањима у инфективним болестима. Улога медицинске сестре у здравственој нези болесника оболелих од заразних болести.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Овладавање вештинама неге и терапије код пацијената са ургентним инфектолошким стањима. Сестра учествује у пријему хоспиталних болесника, одређује положај болесника, остварује венски пут, апликује интравенску терапију, прати виталне функције, превенира декубитус, флеботромбозу, тромбофлебите и плућни тромбоемболизам. Учествује у тиму за кардио-пулмоналну-церебралну реанимацију. Спроводи здравствену негу болесника на механичкој вентилацији, болесника са централним венским катетером, трахеостомом. Врши аспирацију дисајног стабла, вађење артеријске крви за одређивање ацидобазног статуса. Апликује парентералну исхрану. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Шок (стања са екстремним губицима течности и електролита (инфекције и интоксикације интестиналног тракта). Ендотоксични шок, сепса. Синдром коме (енцефалитис, менингоенцефалитис, хепатична). Респираторна инсуфицијенција, АРДС. HIV инфекција–AIDS. <i>Практична настава</i> Практична настава се обавља у Клиници за инфективне болести. Предвиђен је практични рад и у ноћној смени (једанпут у току недеље, од 19-23 часова).		
Литература: 1. Константиновић Љ, Крстић М, Костић В, Ранковић Ж, Јовановић М, Врбић М. Клиничка инфектологија (скрипта). Медицински факултет: Ниш, 2005. 2. Бјелић Г, Драгошев Г. Здравствена нега у Инфектологији. Бона Фидес: Ниш, 2002.		
Број часова активне наставе: 180	Теоријска настава: 30	Практична настава: 150
Методe извођења наставе Предавања, консултације, практична настава.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ СА НЕГОМ	29.г
Година студија:	III	
Семестар:	VI	
Видови наставе:	Теоријска, практична,	
Број часова недељно:	Предавања: 2, Вежбе: 13	
Укупно часова: 225	Предавања: 30 , Вежбе:195	

	Т час.
ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	
1. Интестиналне инфекције и интоксикације. Хиповолемијски шок. Рехидроминерализација.	3
2 Акутни хепатитиси.	3
3 Фулминантни хепатитис.Хепатична кома.	3
4 Синдром коме. Енцефалитис.	3
5 Енцефаломенингитис и мијелитис.	3
6 Акутна респираторна инсуфицијенција.АРДС.	3
7. Паралитична болест.	3
8. Неуроинтоксикације (Тетанус,Ботулизам)	3
9 Хеморагијске грознице.Хепаторенална инсуфицијенција.	3
10. Септични синдром.	3
Укупно часова:	30
ПРАКТИЧНА НАСТАВА	
1. Практична настава се обавља у јединици интензивне неге Клинике за инфективне болести. Предвиђен је практични рад и ноћној смени(једанпут у току недеље) од 19-23h.	13
Укупно часова:	195

ЛИСТА ИЗБОРНИХ МОДУЛА

Ред. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	ЕСПБ за предмет	ЕСПБ
	СМС-III 28.1	Изборни модул 1	V		
1.	СМС-28.1а	Промоција здравља		4	10
2.	СМС-28.1б	Здравствена статистика		3	
3.	СМС-28.1в	Ментална хигијена		3	
4.	СМС-28.1г	Медицинска екологија		3	
	СМС-III 28.2	Изборни модул 2	V		
5.	СМС-28.2а	Дерматовенерологија		4	10
6.	СМС-28.2б	Палијативна терапија малигнух болести		3	
7.	СМС-28.2в	Неонатологија		3	
8.	СМС-28.2г	Породична медицина		3	
	СМС-III 28.3	Изборни модул 3	V		
9.	СМС-28.3а	Ургентна медицина		4	10
10.	СМС-28.3б	Офталмологија		3	
11.	СМС-28.3в	Оториноларингологија		3	
12.	СМС-28.3г	Клиника акутног тровања		3	
Укупно ЕСПБ					10*

* Студент бира један од понуђених модула 1 ,2 или 3 у оквиру којих полаже обавезни испит (онај који носи кредит 4) и два испита по избору са кредитима 3, тако да кредит изабраног модула износи 10 ЕСПБ.

Изборни модул 1

28.1а Промоција здравља

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)	
Назив предмета: Промоција здравља	
Одговорни наставник: Проф. др Слободанка Д Башић	
Статус предмета: обавезан	
Шифра предмета: СМС – III 28.1а	Семестар: V
Број ЕСПБ: 4	
Услов: Основи интерне медицине са негом.	
Циљ предмета	
Да се студенти упознају са мерама очувања личног здравља и здравља становништва.	
Исход предмета: (<i>знања, вештине, ставови</i>).Струковна сестра је обучена да учествује у тиму за унапређење здравственог стања становништва применом мера здравствене заштите. Такође обавља послове организовања и руковођења радним целинама.	
Садржај предмета	
<i>Теоријска настава</i>	
Здравствено васпитање: дефиниција, циљеви, историјат, основна начела Здравствено понашање, животни стилови и здравље. Актери у здравственом васпитању. Значај мотивације у здравственом васпитању. Методологија здравствено-васпитног рада Здравственом васпитање као мера заштите здравља. Планирање као процес у здравственом васпитању. Здравствено-васпитна средства. Покрет за промоцију здравља – стратегија у развијеним земљама и земљама у развоју. Концепт промоције здравља у заједници. Промоција здравља и миленијумски циљеви СЗО. Промоција здравља појединих категорија становништва. Промоција здравља и хроничне масовне болести. Социјални маркетинг и промоција здравља. Значај средстава масовних комуникација у	

промоцији здравља Практична настава		
Литература		
1. Тимотић, Б. и сарадници: Социјална медицина. Веларта:Београд,2000. 2. Стаматовић М. и сарадници: Здравствена заштита и осигурање.ЗУНС:Београд,1996. 3. Башић С,Јовић С,Радуловић О. Социјална медицина-практикум (у штамп), Ниш: Медицински факултет,2007		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методе извођења наставе		
теоријска настава, практична настава, консултације, предиспитне вежбе		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА	28.1a
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	Час
1. Здравствено васпитање: дефиниција, циљеви, историјат, основна начела.	1
2. Здравствено понашање, животни стилови и здравље	1
3. Актери у здравственом васпитању	1
4. Значај мотивације у здравственом васпитању	1
5. Методологија здравствено-васпитног рада	1
6. Здравственом васпитање као мера заштите здравља	1
7. Планирање као процес у здравственом васпитању	1
8. Здравствено-васпитна средства	1
9. Покрет за промоцију здравља – стратегија у развијеним земљама и земљама у развоју	1
10. Концепт промоције здравља у заједници	1
11. Промоција здравља и миленијумски циљеви СЗО	1
12. Промоција здравља појединих категорија становништва	1
13. Промоција здравља и хроничне масовне болести	1

14.	Социјални маркетинг и промоција здравља	1
15.	Значај средстава масовних комуникација у промоцији здравља	1
	Укупно часова:	15
	ПРАКТИЧНА НАСТАВА	П
		час.
1.	Јавно здравствени програми у Европском региону СЗО и у Р.Србији.	3
2.	Актери у здравственом васпитању.	3
3.	Методологија здравственог васпитања	3
4.	Анализа јавно-здравствених програма на глобалном и националном нивоу.	3
5.	Анализа показатеља здравственог понашања становништва у односу на одређене факторе ризика	3
6.	Здравствено васпитна средства	3
7.	Израда концепта програма јавно-здравствене интервенције	3
8.	Промоција здравља и хроничне масовне болести	3
9.	Социјални маркетинг промоције здравља	3
10.	Значај средстава масовних комуникација у промоцији здравља	3
	Укупно часова:	30

28. 1 б Здравствена статистика

Студијски програм :Основне струковне студије(струковна медицинска сестра-техничар)		
Назив предмета: Здравствена статистика		
Одговорни наставник: Доц. др Зоран Г Милошевић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 28.16		Семестар: V
Број ЕСПБ: 3		
Услов:		
<p>Циљ предмета: Савладавање статистичке методологије од дескрипције израчунаване појаве (сређивање и приказивање података; израчунавање мера централне тенденције и мера варијабилности) до примене анализе и доношења закључака (тестирање нулте хипотезе параметрским и непараметрским тестовима; израчунавање степена корелационих веза и процена параметара основног скупа на основу узорка), као и савладавање коришћења статистичких пакета (СПСС, Statcalc) и програма за табеларно и графичко сређивање и приказивање података (Excel).</p>		
<p>Исход предмета (знања, вештине, ставови) :Након реализације програма предмета студент ће бити оспособљен да самостално осмисли и изабере одговарајућу методу из области медицинске статистике која ће му омогућити валидно коришћење статистичких параметара и персоналног рачунара.</p> <p>Студент користи основне статистичке методе обраде података (техника одабира узорка,аритметичка средина,просек, медијана).</p>		
<p>Садржај предмета</p> <p><u>Теоријска настава:</u> Увод - дефиниција, предмет проучавања, значај статистике за медицинаре, теорија вероватноће и закон великих бројева.</p> <p>Дескриптивна анализа - план статистичког истраживања, метод прикупљања, сређивања и приказивања резултата, релативни бројеви и графичко приказивање. Мере централне тенденције и мере варијабилности (просек, медијана, мод, интервал варијације, интерквартилна разлика, варијанса и стандардна девијација, коефицијент варијације и Z вредност)Расподела фреквенције и вероватноће – случајно променљива, математички модели распореда фреквенција, оцена параметара основног скупа на основу узорка, Студентов т-распоред. Формулисање и тестирање хипотеза – нулта и алтернативна хипотеза, избор теста значајности, Студентов т-тест.Анализа варијансе.Хи-квадрат тест – тест облика распореда, тест независности, тест хомогености и адитивно својство Хи-квадрат теста.Регресиона анализа и линеарна корелација – зависност или корелација, регресиона анализа, оцена јачине детерминације и јачине корелације. Пирсонов коефицијент линеарне корелације и његово тестирање значајности. Сперман-ов коефицијент ранг корелације. Вишеструка корелација.Избор из непараметрских тестова. Линеарни тренд временских серија</p> <p><u>Практична настава</u> :На конкретним примерима упознати студенте са техником одабира узорка, сређивања и приказивања података као и са техником примене параметрских, непараметрских тестова, оцене аритметичке средине основног скупа на основу аритметичке средине узорка и корелационе анализе. Оспособљавање студената коришћења статистичких пакета (СПСС, Statcalc) и програма за табеларно и графичко сређивање и приказивање података (Excel).</p>		
<p>Литература :</p> <p>1.Станишић В.Основне статистичке методе за медицинаре.Просвета:Ниш, 2001.</p> <p>2.Станишић В. Практикум и репетиторијум.Просвета:Ниш,2003.</p>		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
<p>Методе извођења наставе</p> <p>Предавања, консултације, колоквијуми, тестови, семинарски радови</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
<p>Предиспитне обавезе*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		

* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.

Завршни испит*

- Писмени испит:
- Усмени испит: 50

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	ЗДРАВСТВЕНА СТАТИСТИКА	28. 1 6
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15 , Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Увод - дефиниција, предмет проучавања, значај статистике, теорија вероватноће и закон великих бројева.	2
2. Дескриптивна анализа - план статистичког истраживања, метод прикупљања, сређивања и приказивања резултата, релативни бројеви и графичко приказивање	3
3. Мере централне тенденције и мере варијабилности	3
4. Расподела фреквенције и вероватноће	3
5. Формулисање и тестирање хипотеза	2
6. Анализа варијансе .Хи-квадрат тест	2
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т час.
1. На конкретним примерима упознати студенте са техником одабира узорка, сређивања и приказивања података као и са техником примене параметријских, непараметријских тестова, оцене аритметичке средине основног скупа на основу аритметичке средине узорка и корелационе анализе.	10
2. Оспособљавање студената за коришћење статистичких пакета (СПСС Statcalc)	10
3. Оспособљавање студената за коришћење програма за табеларно и графичко сређивање и приказивање података (Excel).	10
Укупно часова:	30

28.1в Ментална хигијена

Студијски програм : Основне струковне студије(струковна медицинска сестра-техничар)		
Назив предмета: Ментална хигијена		
Одговорни наставник: Проф. др Грозданко Б Грбеша		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 28.1в	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 3		
Услов:		
Циљ предмета Циљ је да се студенти упознају са теоријским и практичним основама превентивног рада у психијатрији и заштити менталног здравља.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Исход је оспособљавање студента за рад на развијању и јачању зреле личности као и за рад у области примарне, секундарне и терцијарне превенције менталних обољења. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Теоријска настава обухвата увод у менталну хигијену, појмовно одређење менталног здравља, менталне хигијене и зреле личности, настајање и развој душевног живота, основе менталног здравља у детињству и превентивне мере, основе менталног здравља у одраслом периоду и превентивне мере, као организација службе менталне заштите. <u>Практична настава</u> Практична настава обухвата примену превентивних мера у раду са пацијентима.		
Литература 1. Вељковић Ј.Увод у менталну хигијену и социјалну психијатрију.Медицинска књига: Београд – Загреб,1967.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања, консултације, колоквијуми, тестови, семинарски радови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	МЕНТАЛНА ХИГИЈЕНА	28.1в
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15 , Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Увод у менталну хигијену	1
2. Појмовно одређење менталног здравља. Преглед душевног стања	1
3. Појмовно одређење зреле личности	1
4. Настајање и развој душевног живота	1
5. Основе менталног здравља у детињству и превентивне мере	1
6. Психијатрија дечјег доба и адолесценције. Однос сестра-болесник	2
7. Основе менталног здравља у одраслом периоду и превентивне мере	1
8. Душевно стање старијих и геронтоопсихијатрија	1
9. Болести зависности	2
10. Психолошко образовање сестара	1
11. Психолошки поремећаји у рату и ванредним приликама	1
12. Психолошки поремећаји у рату и ванредним приликама	1
13. Организација службе менталне заштите.	1
Укупно часова:	15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т час.
1. Организација службе за заштиту менталног здравља.	2
2. Практична настава обухвата примену превентивних мера у раду са пацијентима.	28
Укупно часова:	30

28.1г Медицинска екологија

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра -техничар)		
Назив предмета: Медицинска екологија		
Одговорни наставник: Проф. др Радунка Д Митровић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 28.1 г	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 3		
Услов:		
<p>Циљ предмета Упознати студенте струковних студија о значају, улози и утицају фактора окружења на здравље људске популације. Потребно је да студент упозна физичка, радиолошка, ментална загађења животне средине, њихову дијагностику и превентивне мере.</p>		
<p>Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Савладано знање омогућава струковној медицинској сестри-техничару да подиже ниво здравствене културе у свом милеу. да здравствено просвећује становништво. Познавајући здравствени ризик у околини, биће у могућности да примени превентивне мере успречавању и сузбијању штетних навика у животном околишу. Као члан тима процењује утицај животне средине на здравље људи.</p>		
<p>Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Увод у екологију. Повезаност зивотне средине и здравља људи. Фактори животне средине. Мониторинг животне средине у превенцији здравља. Методе евиденције, обраде и евалуације података добијених мониторингом. Процена здравственог ризика и мере превенције.</p>		
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коцијанчић Р. и сар. Хигијена, Београд: ЗУНС, 2002. 2. Кристифоровић Илић М и сар. Хигијена са медицинском екологијом. Нови Сад, 2003. 3. Митровић Р. и сар. Хигијена. Уџбеник са практикумом. Просвета: Ниш, 2004. 		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методе извођења наставе Предавања, консултације, колоквијуми, тестови, семинарски радови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
<p>Предиспитне обавезе*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: <p><small>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</small></p>		
<p>Завршни испит*</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p><small>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</small></p>		

Назив предмета:	МЕДИЦИНСКА ЕКОЛОГИЈА	28.1г
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15 , Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Увод у екологију	1
2. Повезаност животне средине и здравља људи	2
3. Фактори животне средине	2
4. Земљиште- значај за здравље људи	1
5. Вода као основа здравља	2
6. Мониторинг животне средине у превенцији здравља	2
7. Методе евиденције, обраде и евалуације података добијених мониторингом	2
8. Процена здравственог ризика и мере превенције	2
9. Здрави стилови живота	1

Укупно часова:

15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т час.
1. Локална инспекција водног објекта	4
2. Узorkовање воде за пиће. Хигијенски преглед воде за пиће.	5
3. Испитивање аерозагађења	5
4. Испитивање микроклиматских услова	4
5. Санитарни преглед спортских објеката	4
6. Санитација објекта за производњу и промет хране	4
7. Испитивање јонизујућег зрачења	4

Укупно часова:

30

Изборни модул 2

28.2a Дерматовенерологија

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Дерматовенерологија		
Одговорни наставник: Проф. др Љиљана С Спалевић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС –28.11а		Семестар: V
Број ЕСПБ: 4		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Инфективне болести са негом		
Циљ предмета Упознавање са основима практичног и теоријског аспекта кожних и полних болести.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Оспособљеност за пружање адекватне неге болесницима. Познавање мера асепсе и стерилизације, принципа неге коже, обрада варикозних промена и улкус круриса. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Основи структуре и функције коже (Ембриологија коже, епидермис, базална мембрана, дермис, хиподермис, аднекса коже, основне функције коже) Основи дијагностике и терапије кожних болести (ефлоресценце коже, анамнеза и дерматолошки статус, допунска клиничка и лабораторијска испитивања, локална терапија у дерматологији, системска терапија и физикална терапија у дерматовенерологији), Дерматозе изазване паразитима (скабиес, педикулосис, лајмска борелиоза, алергијске промене коже изазване другим паразитима). Бактеријске инфекције коже, Дерматозе изазване вирусима (Херпес зостер, херпес симплекс, веруке, кондиломата акумината). Гљивична обољења коже (Микроспорија, трихофитија, кандидијаза, ингвинокруралне дерматомикозе, дерматофитије коже), Алергијске болести коже, Еритемосквамозне и папулозне дерматозе, Булозне дерматозе, Аутоимуне болести везивног ткива (системски лупус еритематозус, дерматомиозитис, системска склеродермиа) Болести коже услед поремећаја периферне циркулације, Малигни тумори коже, Венерологија, Сифилис, Гонореа и негонороичне инфекције гениталних органа. <u>Практична настава</u> Анамнеза дерматовенеролошког болесника, Преглед дерматовенеролошког болесника, Основне дијагностичке методе у дерматовенерологији, Основне терапије дерматовенеролошких болесника, Еритемосквамозне дерматозе, Остале еритемосквамозне дерматозе, Дерматозоозе, Пиодермије, Гљивичне инфекције коже, Вирусне болести коже, Алергијске дерматозе, Булозне дерматозе, Преканцерозе и тумори коже, Сифилис, Гонореја и негонороични уретрити.		
Литература 1. Паравина М, Спалевић Љ, Станојевић М, Тиодоровић Ј, Бинић И, Јовановић Ј. Дерматовенерологија. Просвета: Ниш, 2004.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методе извођења наставе Предавања, консултације, колоквијуми, тестови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none">▪ Активност у току наставе: 10▪ Семинарски радови:▪ Тестови: 20▪ Практични испит: 20		
<small>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</small>		

Завршни испит*

- Писмени испит:
- Усмени испит: 50

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈА	28.2a
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА**Т час.**

1. Основи структуре и функције коже (Ембриологија коже, епидермис, базална мембрана, дермис, аднекса коже, основне функције коже) 1
2. Основи дијагностике и терапије кожных болести (Ефлоресценсе коже, анамнеза и дерматолошки статус, допунска клиничка и лабораторијска испитивања, локална терапија у дерматологији, системска терапија и физикална терапија у дерматовенерологији) 1
3. Дерматозе изазване паразитима (Скабиес, педикулосис, лајмска борелиоса, алергијске промене коже изазване другим паразитима) 1
4. Бактеријске инфекције коже (Импетиго контагиоса, целулитис, еризипелас, импетиго фоликулитис, сикозис барбе, фурункулус, хидраденитис супуратива) 1
5. Дерматозе изазване вирусима(Херпес зостер, херпес симплекс, веруке, кондиломата акумината) Гљивична обољења коже (Микроспорија, трихофитија, кандидијазис, ингвинокруралне дерматомикозе, дерматофитије коже) 1
6. Алергијске болести коже(Уртикариа, оедема квинке, дерматитис алергика контакта, медикаментозни ецзантеми, алергијске реакције коже на увод инсеката, дерматитис атопика, дисхидросис, аутосензитивни дерматитис) 1
7. Еритемосквामозне и папулозне дерматозе (Псориасис вулгарис, пителириасис рубра пиларис, лихен планус) 1
8. Булозне дерматозе (пемфигус група, пемфигоид булосус, дерматитис херпетиформис, наследне булозне епидермолизе) 1
9. Аутоимуне болести везивног ткива (системски лупус еритематозус, дерматомиозитис, системска склеродермиа) 1
10. Болести коже услед поремећаја периферне циркулације (тромбофлебитис, улкус крурис варикозум, акроцианозис, атросклерозис облитеранс) 1
11. Малигни тумори коже (Меланома, базоцелуларни карцином коже, спиноцелуларни карцином коже) 1
12. Венерологија, Сифилис, Гонореа и негонороичне инфекције гениталних органа 1

Укупно часова:**15****ПРАКТИЧНА НАСТАВА****П час.**

1. Анамнеза и преглед дерматовенеролошког болесника, 2
2. Основне дијагностичке методе у дерматовенерологији, 4
3. Основи терапије дерматовенеролошких болесника, 4

4.	Еритемосквамозне дерматозе (Псориадис вулгарис), Остале еритемосквамозне дерматозе,	4
5.	Дерматозоозе, Пиодермије, Гљивичне инфекције коже, Вирусне болести коже,	4
6.	Алергијске дерматозе, Булозне дерматозе (Пемфигус вулгарис), Булозне дерматозе (Пемпхигоид булосус)	4
7.	Преканцерозе и тумори коже,	4
8.	Сифилис, Гонореја и негонороишни уретрити.	4
	Укупно часова:	30

28.26 Палијативна терапија малигних обољења

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Палијативна терапија малигних обољења		
Одговорни наставник: Проф. др Слађана Ф Филиповић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 28. 26	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 3		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом.		
Циљ предмета Основни циљ наставе је да упозна студенте струковних студија са савременим концептом палијативног збрињавања онколошких болесника у терминалном стадијуму малигне болести када специфична онколошка терапија није више оправдана. Улога медицинске сестре у психолошкој нези и социјалном збрињавању онколошких болесника.		
Исход предмета <i>знања, вештине, ставови</i> Овладаном материјом студент може да стручно сагледа могућност контроле и неге симптома болести а уз примену научених вештина, уз пажњу и хуманост знатно допринесе квалитету живота болесних. Адекватни психосоцијални приступ и здравствена нега. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Специфичности палијативне медицине и палијативне здравствене неге. Увод у терапију. Симптоми терминалних стадијума. Анорексија, астенија, адинамија. Повраћање и мучнина. Опстипација и пролив. Кашаљ и диспнеа. Нега декубитуса. Промене на кожи и свраб. Здравствена нега и збрињавање бола. <u>Практична настава:</u> Рад на одељењима за терминална стања онколошких болесника.		
Литература 1. Varricchio C, Pierce M, Valker C, Ades T. Онколошки приручник за медицинске сестре-техничаре седмо издање. Друштво Србије за борбу против рака: Београд, 1997.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања, консултације, колоквијуми,		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ПАЛИЈАТИВНА ТЕРАПИЈА МАЛИГНИХ БОЛЕСТИ	28.26
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т
	час.
1. Увод у палијативну терапију .	1
2. Специфичности палијативне медицине и палијативне здравствене неге.	1
3. Симптоми терминалних стадијума.	2
4. Анорексија, астенија, адинамија.	2
5. Повраћање и мучнина.	2
6. Кашаљ и диспнеа.	2
7. Опстипација и пролив.	2
8. Декубитус и промене на кожи.Свраб.Нега.	2
9. Здравствена нега и збрињавање бола.	1

Укупно часова:

15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т
	час.
1. Улога медицинске сестре у психолошкој нези болесника	10
2. Улога медицинске сестре социјалном збрињавању онколошких болесника.	10
3. Здравствена нега симптома терминалних стадијума онколошких болесника.	10

Укупно часова:

30

28.2в Неонатологија

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Неонатологија		
Одговорни наставник: Проф. др Драгана Љ Савић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС– III 28.2в	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 3		
Услов: Интерна медицина са негом, Педијатрија са негом.		
Циљ предмета Ближе упознавање са физиологијом и патологијом неонаталног периода уз савремен приступ биологији адаптивног периода, фето-матерналном односу, пренаталној дијагностици и превенцији појединих поремећаја.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Оспособљеност будућих сестара да препознају основне поремећаје код новорођенчета везане за рану имунилошку некомпетентност и упути на адекватну дијагностичку процедуру стручном тиму. Струковна сестра учествује у прегледу детета, у извођењу дијагностичких процедура, у апликовању терапије и прављењу раствора. Прати виталне параметре у јединицама интензивне неге. Способна је за постављање сонде, за помоћ при лумбалној пункцији, да пласирање каниле, за апликацију парентералне исхране. Сарађује при интубацији и вођењу детета на респиратору и др.) Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> У току теоријске наставе студент се упознаје са детаљима из перинаталне медицине, са посебним карактеристикама и првим даним адаптације, дијагностиком и лечењем раних инфекција и сепсе, као и са раним откривањем последица крварења и хипоксије. <i>Практична настава</i> На практичној настави се уочавају детаљи прегледа новорођенчета, са посебним освртом на пупчаник, кожу, као и на рано откривање аномалија ЦНС, уринарног и кардиоваскуларног система. У току практичне наставе до детаља се усваја нега новорођенчета, манипулације код тешко болесног новорођенчета (постављање сонде, лумбална пункција, пласирање каниле, парентерална исхрана, интубација, вођење детета на респиратору и др.)		
Литература 1. Мардешкић Д. Педијатрија. Школска књига: Загреб, 2006 2. Церголерн Љ. Педијатрија. Школска књига: Загреб, 2005 3. Савић Д. Неке неуролошке специфичности у неонатологији. СВЕН: Ниш, 2006		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања, консултације, семинарски радови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: ▪ Практични испит: 20 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	НЕОНАТОЛОГИЈА	28.2в
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска, практична и семинари	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 45	Предавања: 15, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА		Т час.
1.	Развој ембриона и фетуса, Увод у неонатологију	1
2.	Постељица и основи репродуктивне биологије	1
3.	Пренатална дијагностика и примена метода молекуларне биологије	1
4.	Анатомске и физиолошке карактеристике превремено рођ. детета	1
5.	Исхрана у неонаталном периоду	1
6.	Респираторна патологија новорођенчета	1
7.	Кардиопулмонална реанимација новорођенчета	1
8.	Патофизиолошки супстрат ХИЕ и ХИК, Клиничка слика и прогноза. Рано откривање поремећаја ЦНС-а	1
9.	Имунологија неонаталног периода	1
10.	Инфекције новорођенчета, СИРС, сепса	1
11.	Крварења у неонаталном периоду	1
12.	Хипербилирубинемија у неонаталном периоду	1
13.	Конвулзије у неонаталном периоду	1
14.	Лекови и новорођенче, Дојење и лекови	1
15.	Метаболички и ендокринолошки поремећаји у неонаталном периоду.	1
Укупно часова:		15
ПРАКТИЧНА НАСТАВА		П час.
1.	Преглед новорођенчета	2
2.	Неуролошки преглед новорођенчета	2
3.	Пупчаник новорођенчета	2
4.	Преглед кукова,	2
5.	Нега, купање, нега коже, мерење, исхрана новорођенчета	2
6.	Узимање материјала за преглед	2
7.	Лумбална пункција	2
8.	Ехо кукова и абдомена	2
9.	Ехо ЦНС-а	2
10.	Нега новорођенчета у инкубатору	2
11.	Монитори. инфузомати, вештачки вентилатори, оксигенотерапија	2
12.	Парентерална исхрана	2
13.	кардиореспираторна реанимација	2
14.	Аспирација горњих дисајних путева, положајна дренажа	2
15.	Фототерапија, ЕСТР	2
Укупно часова:		30

28. 2 г Породична медицина

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Породична медицина		
Одговорни наставник: Проф. др Борисав А Каменов		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС– III 28.2г	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 3		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом, Основи неурологије са негом		
Циљ предмета Да упозна студенте са концептом примарне здравствене заштите у породици. Да се овлада вештинама у породичној медицини попут комуникација, професионализма, фактора времена. Да упозна значај очувања здравља и примена превентивних мера у циљу очувања здравља.		
Исход предмета (знања, вештине, ставови) : Студент посматра здравље као глобалну појаву које је битно за становништво, било да се ради о примарној, секундарној или терцијарној здравственој заштити, Такође је овладао специјалним проблемима породичне медицине као и улогу сестре у примарној здравственој заштити. Познаје рад сестре у амбулантној, поликлиничкој, диспанзерској служби. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Историјски аспекти породичног живота. Функције породице Животни циклус породице. Ризици по здравље у породици. Породична патологија. Улога примарне здравствене заштите у унапређењу породичног здравља. Најчешћи проблеми у породичној медицини: Главобоља, повишена температура, респираторне инфекције, бол у абдомену, бол у грудима, здравствени проблеми жена, здравствени проблеми деце, геријатриски проблеми, нега породиље, нега детета, хоспитализација и палијативно збрињавање, малигне болести, хроничне болести. <u>Практична настава</u> У складу са теоријском наставом		
Литература 1. Илић С. и сар. Интерна медицина. Просвета: Ниш, 2004) 2. Вишњић М и сар. Хирургија за студенте медицине и стоматологије. Просвета: Ниш, 2005.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методе извођења наставе		
теоријска настава и практична настава		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
<small>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</small>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
<small>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</small>		

Назив предмета:	ПОРОДИЧНА МЕДИЦИНА	28.2г
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15 , Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Историјски аспекти породичног живота	1
2. Функције породице.	1
3. Животни циклус породице.	1
4. Ризици по здравље у породици.Породична патологија.	2
5. Улога примарне здравствене у унапређењу породичног здравља.	1
6. Најчешћи проблеми у породичној медицини: Главобоља, повишена температура, респираторне инфекције, бол у абдомену, бол у грудима.	2
7. Здравствени проблеми жена.Нега породиље.	2
8. Здравствени проблеми деце.Нега детета.	2
9. Здравствени геријатриски проблеми.	1
10. Хоспитализација хроничне болести.	1
11. Хоспитализација и палијативно збрињавање малигне болести.	1

Укупно часова:

15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т час.
1. У складу са теоријском наставом.Обавља се у клиникама, заводима, диспанзерима за здравствену заштиту.	30

Укупно часова:

30

Изборни модул 3

28. 3а Ургентна медицина

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Ургентна медицина		
Одговорни наставник: Проф. др Славко М Константиновић		
Статус предмета: обавезан		
Шифра предмета: СМС –III 28.3а		Семестар: V
Број ЕСПБ: 4		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом, Основи неурологије са негом.		
Циљ предмета СТИЦАЊЕ ТЕОРЕТСКИХ И ПРАКТИЧНИХ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ УРГЕНТНЕ МЕДИЦИНЕ – РЕАНИМАТОЛОГИЈЕ.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Оспособљеност за пружање медицинске помоћи у ургентним стањима код витално угрожених болесника, оспособљеност за рад у јединицама интензивне неге. Учествује са тимом у кардиопулмоналној реанимацији, прати виталне функције (мониторинг) у јединицама интензивне неге у пре и постоперативном току. Прати параметре ацидобазног статуса, коагулационог статуса и кисеоничне терапије. Обављање послова организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Кардиопулмонална церебрална реанимација: Мониторинг, интубација и компликације, Кисеонична терапија, Аспирација, ларингоспазам, бронхоспазам, Механичка вентилација, Анализа и седација критично оболелих, Избор начина давања лекова и течности, Парентерална надокнада волумена и одговарајући раствори, Интеракција лекова. Акутни поремећаји метаболизма воде и електролита и ацидобазног статуса, Посебна стања у реанимацији (Хипотермија, хипертермија, утопљење, странгулација, струјни удар и удар грома, угриз змије, ујед инсекта, анафилакса), шок (етиологија, патогенеза, клиничка слика и терапија). Ургентно збрињавање и транспорт пацијената са политраумом. Организација ургентне медицине, Поступак код масовних несрећа. <u>Практична настава</u> Кардиопулмонална церебрална реанимација: Мониторинг, интубација и компликације, Кисеонична терапија, Аспирација, ларингоспазам, бронхоспазам, Механичка вентилација, Анализа и седација критично оболелих, Избор начина давања лекова и течности, Парентерална надокнада волумена и одговарајући раствори, Интеракција лекова, Акутни поремећаји метаболизма воде и електролита и ацидобазног статуса, Посебна стања у реанимацији (Хипотермија, хипертермија, утопљење, странгулација, струјни удар и удар грома, угриз змије, ујед инсекта, анафилакса), шок (етиологија, патогенеза, клиничка слика и терапија). Ургентно збрињавање и транспорт пацијената са политраумом. Организација ургентне медицине, Поступак код масовних несрећа.		
Литература: 3. Вучовић Д. Ургентна медицина. Обележја: Београд, 2002.		
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 15
Практична настава: 30		
Методe извођења наставе теоријска настава и практична настава		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none">▪ Активност у току наставе: 10▪ Семинарски радови:▪ Тестови:▪ Практични испит: 40		
<small>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</small>		

Завршни испит*

- Писмени испит:
- Усмени испит: 50

*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.

*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит

Назив предмета:	УРГЕНТНА МЕДИЦИНА	28.3a
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15 , Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА**Т**
час.

1. Кардиопулмонална церебрална реанимација 1
2. Мониторинг 1
3. интубација и компликације 1
4. Оксигенотерапија 1
5. Аспирација, ларингоспазам, бронхоспазам 1
6. Механичка вентилација 1
7. Аналгезија и седација критично оболелих 1
8. Избор начина давања лекова и течности 1
9. Парентерална надокнада волумена и одговарајући раствори 1
10. Интеракција лекова 1
11. Акутни поремећаји метаболизма воде и електролита и ацидобазног статуса 1
12. Посебна стања у реанимацији (Хипотермија, хипертермија, утопљење, странгулација, струјни удар и удар грома, угриз змије, ујед инсекта, анафилакса) 1
13. Шок (етиологија, патогенеза, клиничка слика и терапија 1
14. Ургентно збрињавање и транспорт пацијената са политраумом 1
15. Организација ургентне медицине. Поступак код масовних несрећа 1

Укупно часова:**15****ПРАКТИЧНА НАСТАВА****Т**
час.

1. Кардиопулмонална церебрална реанимација 2
2. Мониторинг 2
3. интубација и компликације 2
4. Оксигенотерапија 2
5. Аспирација, ларингоспазам, бронхоспазам 2
6. Механичка вентилација 2
7. Аналгезија и седација критично оболелих 2

8. Избор начина давања лекова и течности	2
9. Парентерална надокнада волумена и одговарајући раствори	2
10. Интеракција лекова	2
11. Акутни поремећаји метаболизма воде и електролита и ацидобазног статуса	2
12. Посебна стања у реанимацији (Хипотермија, хипертермија, утопљење, странгулација, струјни удар и удар грома, угриз змије, ујед инсекта, анафилакса)	2
13. Шок (етиологија, патогенеза, клиничка слика и терапија	2
14. Ургентно збрињавање и транспорт пацијената са политраумом	2
15. Организација ургентне медицине.Поступак код масовних несрећа	2
Укупно часова:	30

28.3 б Офталмологија

Студијски програм : Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Офталмологија		
Одговорни наставник: Проф. др Гордана Д Златановић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС –28.IIIб		Семестар: V
Број ЕСПБ: 3		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи неурологије са негом, Основи хирургије са негом.		
Циљ предмета Упознавање са офталмолошким болестима		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Оспособљеност за пружање адекватне неге болесницима. Струковна сестра је оспособљена да врши апликацију свих видова медикамената, да пружа негу у постоперативном периоду пацијентима. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Увод у офталмологију. Ембриологија ока. Општи анатомски подаци. Очни капци. Сузни апарат. Вежњача. Рожњача. Беоњача. Увеа. Очно сочиво. Мрежњача. Дужица. Зеница. Глауком. Повреде ока: Механичке, хемијске и физичке. Ратне повреде ока. Наследна обољења ока. <u>Практична настава</u> Практичан рад са офталмолошким болесницима, нега и апликација локалне терапије.		
Литература 1. Литричанин и Благојевић. Офталмологија за студенте медицине и стоматологије. Београд-Загреб: Медицинска књига, 1997		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методe извођења наставе: Предавања, консултације, колоквијуми, тестови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ОФТАЛМОЛОГИЈА	28.36
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1, Вежбе: 2.	
Укупно часова: 45	Предавања: 15 , Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА	Т
	час.
1. Увод у офталмологију. Ембриологија ока. Општи анатомски подаци.	1
2. Очни капци: Анатомија, болести коже и рубова капака. Запаљење жлезда очних капака. Поремећај облика, положаја и покретљивости очних капака. Тумори очних капака.	1
3. Сузни апарат: Анатомија, запаљење и тумори.	1
4. Вежњача: Анатомија, облици хиперимије, запаљење вежњаче. Трахом, фоликуларни коњунктивитиси. Алергијски коњунктивити. Дегенеративне промене и тумори.	1
5. Рожњача: Анатомија, семиологија, запаљења, површни кератитис. Дубоки кератитиси и вирусни кератитиси. Дегенеративне промене, специјални патолошки облици.	1
6. Беоњача: Анатомија, запаљење. Предња очна комора.	1
7. Увеа: Дужица, цилијарно тело, судовњача – анатомија. Дужица, цилијарно тело, судовњача – запаљења. Тумори, урођене аномалије. Патолошке промене зенице.	1
8. Очно сочиво: Анатомија, катаракта, промене положаја. Стакlasto тело: Анатомија и патолошке промене.	1
9. Мрежњача: Анатомија, нормално очно дно, семиологија. Промене код артеријске хипертензије. Поремећаји циркулације. Перифлебитис. Дијабетична ретинопатија, промене код болести крви, дегенерације. Аблација ретине и тумори.	1
10. Видни живац: Анатомија, запаљење, атрофија. Оштећење видног пута. Тумори видног живца.	1
11. Глауком: Нормални очни притисак и патофизиологија глаукома. Подела глаукома. Примарни глауком: англарни и симплекс. Урођени глауком, секундарни глауком.	1
12. Очна дупља: Анатомија, запаљење, тумори.	1
13. Рефракција и акомодација: Нормални односи, рефракционе аномалије (кратковидост, далековидост, астигматизам). Оштрина вида и одређивање рефракције. Акомодација и пресбиопија.	1
14. Мотилитет и његови поремећаји: Бинокуларни вид, слабовидост. Хетеротропија. Парализна разроконост.	1
15. Повреде ока: Механичке, хемијске и физичке. Ратне повреде ока. Наследна обољења ока.	1
Укупно часова:	15
 ПРАКТИЧНА НАСТАВА	 П
	час.
1. Увод у офталмолошки преглед. Анамнеза. Методе прегледа: осветљење и оптичка средства.	2
2. Капци: Основне методе прегледа. Приказ пацијента са патолошким променама.	2
3. Сузни апарат: Методологија прегледа, најчешће промене. Појам "сузног" и "сувог ока". Испирање и сондирање сузних канала.	2

4.	Очна јабучица: Облик, величина, положај и покретљивост. Интраокуларни притисак: Методологије прегледа.	2
5.	Вежњача: Анатомија, методе прегледа. Клинички значај црвеног и белог ока.	2
6.	Рожњача: Методе прегледа, особине нормалне и патолошки измењене рожњаче. Приказ пацијента са променама на рожњачи.	2
7.	Предња очна комора. Методе прегледа.	2
8.	Дужица: Методе прегледа, особине нормалне дужице.	2
9.	Зеница: Положај, облик, величина, једнакост и реакција зеница на светлост.	2
10.	Зенични предео. Методе прегледа. Просветљавање офталмоскопом.	2
11.	Сочиво: испитивање положаја и провидности. Упознавање са оперативним методама лечења катаракте.	2
12.	Стакласто тело. Нормалне особине и методе прегледа.	2
13.	Очно дно. Методе прегледа.	2
14.	Функционална испитивања у офталмологији	2
15.	Практична вежба	2
	Укупно часова:	30

28. 3 в Оториноларингологија

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Оториноларингологија		
Одговорни наставник: Проф.др Милан Д Станковић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 28.3в	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 3		
Услов: Основи интерне медицине са негом, Основи хирургије са негом.		
Циљ предмета		
Да студент стекне фундаментална знања из области дијагностике и терапије болести ува, носа, грла, грљана, душника, једњака и уопште главе и врата.		
Исход предмета (знања, вештине, ставови) Да студент влада основама ОРЛ прегледа. Студент познаје основе дијагностике, диференцијалне дијагнозе и терапије болести главе и врата. Апликација свих видова терапије, испирање ушног канала, нега трахеостоме, одређивање аудиограма. Обављање послова организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета		
<u>Теоријска настава</u> Физиологија равнотеже, дијагностика, патофизиологија н. фацијалиса, отолошка дијагностика, објективна аудиометрија, испитивање равнотеже, ротаторни тестови вестибуларног апарата, радиологија у отологији, тонална аудиометрија, импедансметрија, калоријски вестибуларни тест, нистагмус, регистровање, патофизиологија равнотеже, конгениталне аномалије ува. Физиологија, патофизиологија носа и синуса, дијагностика у ринологији, клиничка слика обољења у ринологији. Конгениталне аномалије усне дупље, лимфоцителни систем ждрела, патофизиологија, пхарунгитис акута, клиничка слика, тонзилитис цхронична, етиопатогенеза, тонзилитис цхронична, клиничка слика обољења усне дупље.		
Дијагностика у ларингологији и клиничка слика обољења ларинкса.		
<u>Практична настава</u> Преглед ува, отоскопија, импедансметрија, аудиометрија, испитивање органа равнотеже, калоријски тестови вестибуларног апарата, нистагмус, ротаторни тестови вестибуларног апарата, испитивање функције фацијалиса, преглед носа и синуса, палпација носа и синуса, предња риноскопија, задња риноскопија, епистакса, пункција максиларног синуса, радиографија параназалних синуса, преглед усне дупље, орофарингоскопија, дијагностика у ларингологији, индиректни преглед ларинкса, ендоскопија ларинкса, ларингомикроскопија, палпација врата, трахеотомија, директоскопија, интубација, коникотомија, езофагоскопија.		
Литература :		
1. Станковић М, Милисављевић Љ, Поповић Д. Оториноларингологија. Нота: Ниш 2000.		
2. Станковић М, Милисављевић Љ, Поповић Д. Оториноларингологија. Нота: Ниш, 2005		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методe извођења наставе		
Предавања, консултације, колоквијуми, тестови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: ▪ Тестови: 20 ▪ Практични испит: 20 		
* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.		
Завршни испит*		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 		
*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена.		
*Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит		

Назив предмета:	ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА	28.3в
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	Теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања: 1 , Вежбе: 2.	
Укупно часова: 45	Предавања: 15, Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Физиологија равнотеже, дијагностика, испитивање равнотеже, ротаторни тестови вестибуларног апарата,	3
2. Патофизиологија н. фацијалиса, отолошка дијагностика, објективна аудиометрија, радиологија у отологији, тонална аудиометрија, импедансметрија, калоријски вестибуларни тест, нистагмус, регистровање, патофизиологија равнотеже, конгениталне аномалије ува.	3
3. Физиологија, патофизиологија носа и синуса, Дијагностика у ринологији, клиничка слика обољења у ринологији.	3
4. Конгениталне аномалије усне дупље, лимфоепителни систем ждрела, патофизиологија, пхарунгитис акута, клиничка слика, тонсиллитис цхроница, етиопатогенеза, тонсиллитис цхроница, клиничка слика оболења усне дупље.	3
5. Дијагностика у ларингологији и клиничка слика обољења ларингса.	3

Укупно часова:

15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т час.
1. Преглед ува, отоскопија, импедансметрија, аудиометрија, испитивање органа равнотеже, калоријски тестови вестибуларног апарата, нистагмус, ротаторни тестови вестибуларног апарата,	6
2. Испитивање функције фацијалиса,	6
3. Преглед носа и синуса, палпација носа и синуса, предња риноскопија, задња риноскопија, епистакса, пункција максиларног синуса, радиографија параназалних синуса,	6
4. Преглед усне дупље, орофарингоскопија, дијагностика у ларингологији, индиректни преглед ларинкса, ендоскопија ларинкса, ларингомикроскопија,	6
5. Палпација врата, трахеотомија, директоскопија, интубација, коникотомија, езофагоскопија.	6

Укупно часова:

30

28. 3 г Клиника акутног тровања

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра - техничар)		
Назив предмета: Клиника акутног тровања		
Одговорни наставник: Проф. др Слободан С Антић		
Статус предмета: изборни		
Шифра предмета: СМС – III 28.3г	Семестар: V	
Број ЕСПБ: 3		
Услов: Патофизиологија и патологија, Интерна медицина са негом, Фармакологија и токсикологија		
Циљ предмета: Упознавање са најчешћим акутним тровањима.		
Исход предмета (<i>знања, вештине, ставови</i>) Смештај болесника у једи ницу интензивне неге. Успостављање венског пута. Пласирање уринарног катетера. Асистирање код постављања назогастричне сонде. Испирање желуца. Стављање ервеја. Овладавање вештинама за дијагностиковање тровања, ургентни третман и негу трованих. Контрола оксигенотерапије. Контрола гасних анализа, профила гликемије, апликација интравенских лекова у инфузоматима. Контрола дисајних путева, аспирација секрета. Обављање послова организовања и руковођења радним целинама.		
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Општи принципи дијагностиковања и збрињавања трованих 2. Тровање лековима 3. Тровање (предозирање) наркотицима 4. Тровање алкохолном 5. Тровање киселинама и базама 6. Тровање хемијским средствима 7. Тровање печуркама 8. Нега и лечења трованих <u>Практична настава</u> Практичне вежбе се обављају на Клиници за Ендокринологију и токсикологију и на Клиници за психијатрију.		
Литература 1. Јанковић М. Токсикологија. Elit Medica: Београд, 2001		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 15	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања, консултације, семинарски радови		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Предиспитне обавезе* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Активност у току наставе: 10 ▪ Семинарски радови: 20 ▪ Тестови: ▪ Практични испит: 20 <p>* Могу се навести и други облици предиспитних обавеза које студент треба да испуни и за које добија оцену. Тј. Поене. У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.</p>		
Завршни испит* <ul style="list-style-type: none"> ▪ Писмени испит: ▪ Усмени испит: 50 <p>*Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може освојити највише 100 поена. *Завршни испит се најчешће спроводи усмено или у писаној форми. На клиничким предметима завршни испит по правилу чине истовремено практични и усмени испит</p>		

Назив предмета:	КЛИНИКА АКУТНОГ ТРОВАЊА	28.3г
Година студија:	III	
Семестар:	V	
Видови наставе:	теоријска и практична	
Број часова недељно:	Предавања:1, Вежбе:2.	
Укупно часова: 45	Предавања:15 , Вежбе: 30	

ТЕОРИЈСКА НАСТАВА

	Т час.
1. Општи принципи дијагностиковања и збрињавања трованих.	1
2. Тровање лековима. Нега и лечење трованих.	2
3. Тровање (предозирање) наркотицима. Нега и лечење трованих.	2
4. Тровање алкохоллом. Нега и лечење трованих	2
5. Тровање киселинама и Нега и лечење трованих.	2
6. Тровање базама Нега и лечење трованих.	2
7. Тровање хемијским средствима. Нега и лечење трованих.	2
8. Тровање печуркама. Нега и лечење трованих.	2

Укупно часова:

15

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

	Т час.
1. Нега и лечење трованих лековима	4
2. Нега и лечење трованих наркотицима.	5
3. Нега и лечење трованих алкохоллом.	5
4. Нега и лечење трованих киселинама	4
5. Нега и лечење трованих базама	4
6. Нега и лечење трованих хемијским супстанцама	4
7. Нега и лечење трованих печуркама	4

Укупно часова:

30

ЛИСТА ПРЕДМЕТА ЗА ОБАВЉАЊЕ СТРУЧНЕ ПРАКСЕ

Ред. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	ЕСПБ за предмет
1.	СМС-III 30 а	Интерна медицина са негом	VI	10
2.	СМС-III 30 б	Хирургија са негом	VI	10
3.	СМС-III 30 в	Педијатрија са негом	VI	10
4.	СМС-III 30 г	Инфективне болести са негом	VI	10

Предмети означени () су изборни. Из њих се обавља стручна пракса и бира област за израду дипломског рада.

СМС-III 30а Интерна медицина са негом

Студијски програм: Струковне студије (струковна медицинска сестра – техничар)
Врста и ниво студија: Основне струковне студије
Наставник или наставници задужени за организацију стручне праксе (Име, средње слово, презиме):
Проф. др. Стеван Н. Илић
Број ЕСПБ:10
Статус предмета: обавезни
Шифра предмета: СМС-Т III 30 а
Услов: Положени испит из Основи интерне медицине са негом
Циљ: Практична едукација за струковне медицинске сестре- техничаре који треба да усвоје вештине које се примењују у оквиру тимског рада у савременим облицима неге болесника у обичној, полуинтензивној и интензивној нези, да овладавају руковањем модерним електронским апаратима за праћење виталних параметара пацијената (мониторинг) и основама примене компјутеризованих апарата у савременој дијагностици и терапији.
Очекивани исходи Додатна практична настава и савладане вештине омогућавају струковним сестрама укључивање у тимски рад у циљу медицинских и дијагностичких и терапијских поступака али и да самостално обављају послове у процесу здравствене неге здравих и болесних.
Садржај стручне праксе Упознавање са специфичностима режима здравствене неге клиничких болесника почев од: процедура прихватања и збрињавања (кроз пријемни блок, санитарни пропусник), смештања у болесничку јединицу, изолације болесника, борби против интрахоспиталних инфекција. Поред неге која се примењује код појединих болести (кардиолошких, гастроентеролошких, пулмолошких, ендокрино-лошких итд.) изузетно је важно да студент савлада негу болесника у коронарној јединици која подразумева непрекидни мониторинг, интензивно лечење и честу контролу виталних параметара, гасних анализа као и честе аспирације секрета из дисајних путева. При пријему пацијената, одређује положај болесника, остварује венски пут, апликује интравенску терапију, прати виталне функције, превенира декубитус, флеботромбозу, тромбофлебите и плућни тромбоемболизам. Учествоује у тиму за кардиопулмоналну реанимацију. Обавља послове организовања и руковођења радним целинама. Истовремено се студенти оспособљавају за обављање послова организовања и руковођења радним целинама, извршавање сложенијих радних задатака. Усвајање и примену нових сазнања и поступака у раду као и перманентну едукацију уз рад.
Број часова , ако је специфицирано : 180
Методe извођења Студент обавља предиспитну стручну праксу на Клиникама интерне медицине Медицинског Факултета. Практична настава примене основних и проширених мера кардиопулмоналне реанимације одвијаће се у кабинетима на симулаторима срчаног застоја. Део практичне наставе у пријемној јединици ургентне хирургије. Дефибрилатор-принципи рада.

Оцена знања (максимални број поена 100)
Максимална дужна 1 страница А4 формата Ако у студијском програму постоји стручна пракса тада је обавезно дати описе који се траже

СМС-III 30. б Хирургија са негом

Студијски програм: Струковне студије (струковна медицинска сестра –техничар)
Врста и ниво студија: Основне струковне студије
Наставник или наставници задужени за организацију стручне праксе (Име, средње слово, презиме): Проф др Мирослав Д Стојиљковић
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Шифра предмета: СМС-Т III 30 б
Услов: Положени: Основи хирургије са негом
Циљ предмета Практична едукација за струковне медицинске сестре- техничаре који треба да усвоје вештине које се примењују у оквиру тимског рада у савременим облицима неге болесника у обичној, полуинтензивној и интензивној нези, да овладавају руковањем модерним електронским апаратима за праћење виталних параметара пацијената (мониторинг) и основама примене компјутеризованих апарата у савременој дијагностици и терапији.
Очекивани исходи Додатна практична настава и савладане вештине омогућавају струковним сестрама укључивање у тимски рад у циљу медицинских и дијагностичких и терапијских поступака али и да самостално обављају послове у процесу здравствене неге здравих и болесних. Примена мера стерилизације, антисепсе. Негује болесника на механичкој вентилацији и оксигеној терапији, контролише гасне анализе, примењује сестринску интервенцију код трансфузије крви, плазме. Врши исхрану болесника преко назогастричне сонде, гастростомом, парентералним путем. Врши превенцију декубитуса. Врши привремену хемостазу. Примењује негу код болесника са трахеостомом, колостомом, гастростомом, илеостомом, назогастричном сукцијом, код болесника са опекотинама, премрзлинама. Обављање послова организовања и руковођења радним целинама
Садржај стручне праксе Студент обавља предиспитну стручну праксу на хируршким клиникама и хируршким одељењима наставних база Медицинског факултета. Најпре се едукује присуством демонстрацијама а потом са потпуним увежбавањем широке палете потребних вештина примењиваних у процесу опште и специјалне неге појединих категорија и популација пацијената и клијената. Истовремено се студенти оспособљавају за обављање послова организовања и руковођења радним целинама, извршавање сложенијих радних задатака. Усвајање и примену нових сазнања и поступака у раду као и перманентну едукацију уз рад.
Број часова , ако је специфицирано : 180
Методe извођења наставе Практичан рад: Студент обавља предиспитну стручну праксу на хируршки клиникама Медицинског Факултета. Практична настава примене основних и проширених мера кардиопулмоналне реанимације одвијаће се у кабинетима на симулаторима срчаног застоја. Дефибрилатор-принципи рада. Део практичне наставе у пријемној јединици ургентне хирургије, специјалистичким амбулантама.
Оцена знања (максимални број поена 100)
Максимална дужна 1 страница А4 формата Ако у студијском програму постоји стручна пракса тада је обавезно дати описе који се траже

СМС-III 30 в Педијатрија са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра – техничар)
Врста и ниво студија: Основне струковне студије
Наставник или наставници задужени за организацију стручне праксе (Име, средње слово, презиме): Проф. др Борисав А Каменов
Статус предмета: обавезни
Шифра предмета: СМС-Т III 30 в
Број ЕСПБ: 10
Услов: Положени: Основи педијатрије са негом
Циљ предмета Практична едукација за струковне медицинске сестре- техничаре који треба да усвоје вештине које се примењују у оквиру тимског рада у савременим облицима неге болесника у обичној, полуинтензивној и интензивној нези, да овладавају руковањем модерним електронским апаратима за праћење виталних параметара пацијената (мониторинг) и основама примене компјутеризованих апарата у савременој дијагностици и терапији.
Очекивани исходи Додатна практична настава и савладане вештине омогућавају струковним сестрама укључивање у тимски рад у циљу медицинских и дијагностичких и терапијских поступака али и да самостално обављају послове у процесу здравствене неге здравих и болесних.
Садржај предмета <u>Практична настава</u> Студент обавља предиспитну стручну праксу на Клиници са дечје болести где се упознаје са специфичностима режима почев од: процедура прихватања и збрињавања (кроз пријемни блок, санитарни пропусник), смештања у болесничку јединицу, изолације болесника, борби против интрахоспиталних инфекција. Поред неге која се примењује код појединих болести изузетно је важно да студент савлада негу болесника у јединици интензивне неге која подразумева непрекидни мониторинг, интензивно лечење и честу контролу виталних параметара, гасних анализа као и честе аспирације секрета из дисајних путева. Истовремено се студенти оспособљавају за обављање послова организовања и руковођења радним целинама, извршавање сложенијих радних задатака, усвајање и примену нових сазнања и поступака у раду као и перманентну едукацију уз рад.
Број часова, ако је специфицирано : 180
Методe извођења наставе Практичан рад
Оцена знања (максимални број поена 100)
Максимална дужна 1 страница А4 формата Ако у студијском програму постоји стручна пракса тада је обавезно дати описе који се траже

СМС-III 30 Г Инфективне болести са негом

Студијски програм: Основне струковне студије (струковна медицинска сестра – техничар)			
Назив предмета: Инфективне болести са негом			
Наставник: Проф. др Љиљана Љ Константиновић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: Положени сви испити			
Циљ предмета Практична едукација за струковне медицинске сестре- техничаре који треба да усвоје вештине које се примењују у оквиру тимског рада у савременим облицима неге болесника у обичној, полуинтензивној и интензивној нези, да овладавају руковањем модерним електронским апаратима за праћење виталних параметара пацијената (мониторинг) и основама примене компјутеризованих апарата у савременој дијагностици и терапији.			
Исход предмета (знања, вештине, ставови) Додатна практична настава и савладане вештине омогућавају струковним сестрама укључивање у тимски рад у циљу медицинских и дијагностичких и терапијских поступака али и да самостално обављају послове у процесу здравствене неге здравих и болесних.			
Садржај предмета <u>Практична настава</u> Студент обавља предиспитну стручну праксу на Клиници за инфективне болести Медицинског факултета где се упознаје са специфичностима режима почев од: процедура прихватања и збрињавања(кроз пријемни блок, санитарни пропусник), смештања у болесничку јединицу, изолације болесника, борби против интрахоспиталних инфекција. Поред неге која се примењује код појединих инфективних болести(осипне грознице, хепатитиси, цревне инфекције и тд.) изузетно је важно да студент савлада негу болесника на механичкој вентилацији која подразумева непрекидни мониторинг, интензивно лечење и честу контролу виталних параметара, гасних анализа као и честе аспирације секрета из дисајних путева. Истовремено се студенти оспособљавају за обављање послова организовања и руковођења радним целинама, извршавање сложенијих радних задатака. усвајање и примену нових сазнања и поступака у раду као и перманентну едукацију уз рад.			
Литература: 1. Константиновић Љ, Крстић М, Костић В, Ранковић Ж, Јовановић М, Врбић М. Клиничка инфектологија (скрипта). Медицински факултет: Ниш, 2005. 2. Бјелић Г, Драгошев Г. Здравствена нега у Инфектологији. Бона Фидес: Ниш, 2002.			
Број часова активне наставе: 180	Теоријска настава: 0	Практична настава: 180	
Методe извођења наставе Практичан рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....			

Завршни стручни рад

Студијски програм: Струковне студије
Врста и ниво студија: Основне струковне студије :Струковна медицинска сестра/техничар
Назив предмета: Завршни стручни рад
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: Положени сви програмом предвиђени испити
Циљеви завршног рада: Завршни рад студената струковних студија представља студијски рад студената у коме се они упознају са методологијом дијагностичких и терапијских процедура у изабраној области и процесом здравствене неге На тај начин се будуће струковне сестре/техничари упознају са најновијим достигнућима у датој области дијагностичких процедура, терапијских приступа, улози медицинске сестре у терапеутском тиму При томе они треба да презентују оспособљеност за: <ul style="list-style-type: none">◆ коришћење најсавременијих технологија и средстава, која ће бити примењена током актуелне проблематике која је предмет дипломског рада, као и◆ употребу информационих система за претраживање иностраних и домаћих база података.
Очекивани исходи: Након одбране дипломског рада, струковна сестра/техничар је уведен у методологију истраживачког рада, упознат са фазама истраживачког рада од постављања циља, преко добијања резултата и коментара истих, као и презентовања изведених закључака у изабраној области. Избором теме и њеном успешном одбраном, врши се и делимично усмеравање струковних сестара/техничара у њиховом даљем практичном раду и перманентној едукацији како личној тако и осталих медицинских сестара..
Општи садржаји: Наставно-научно веће Медицинског факултета усваја теме дипломских радова, на предлог наставног предмета и то десет тема по семестру теоријске наставе у коме се тај предмет слуша. Комисију за одбрану дипломског рада од три члана, коју чине наставници факултета, именује шеф предмета на предлог ментора. Ментор је обавезан члан комисије и мора бити наставник на предмету на коме студент ради дипломски рад. Дипломски рад има следеће елементе: Увод, Општи део (литературни преглед проблема), Резултате, Дискусију, Закључак, Кратак садржај на Енглеском језику и Литературу. О обављеном дипломском испиту води се записник, који мора да садржи назив теме, име кандидата, имена чланова комисије, место и време одбране и оцену дипломског рада. Оцена дипломског испита улази у просечну оцену студента. Одбрањен дипломски рад се оцењује оценом од 6 до 10. Неодбрањен дипломски рад се оцењује оценом 5. Студент који није положио дипломски испит може тражити да му се одобри друга тема, која је по правилу из друге области и по поступку који је истоветан као и за прву.
Методе извођења: Одбрана дипломског рада студента струковних студија је усмена и јавна. Она се изводи у просторијама Медицинског факултета, као и његовим наставним базама. Током усмене одбране дипломског рада могу се користити мултимедијалне презентације (компјутерске презентације, слајдови, видео презентације...)
Оцена (максимални број поена 100)
Максимална дужна 1 страница А4 формата Завршни рад ако постоји мора обавезно бити представљен у књизи предмета